ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Č. j.: ŠVP/VIII/1/ /01092022

Obsah:

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3	CHARAKTERISTIKA ŠVP	9
4	UČEBNÍ PLÁN ŠKOLY	20
5	UČEBNÍ OSNOVY	23
6	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	352
7	AUTOEVALUACE ŠKOLY A JEJÍ EVALUAČNÍ ČINNOST	362
8	ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ	364

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Základní školy Jablonec nad Nisou – Rýnovice

Název školy:	Základní škola Jablonec nad Nisou - Rýnovice, Pod Vodárnou 10, příspěvková organizace
Adresa školy:	Základní škola Jablonec n. N. - Rýnovice
	Pod Vodárnou 10
	466 05 Jablonec n. N
Telefon:	483 305 317
Mobil:	731 449 105
Webové stránky:	www.zsrynovice.cz
E-mail:	skola@zsrynovice.cz
IČ:	72 74 33 52
DIČ:	043-47011343
IZO:	600078353
Právní forma:	příspěvková organizace
Zápis do školského rejstříku:	od 01. 04. 2006
Ředitelka školy:	Mgr. Jana Mašindová
Zřizovatel školy:	Magistrát statutárního města Jablonec nad Nisou
	Mírové náměstí 19
	466 01 Jablonec nad Nisou
Telefon:	483 357 111
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2022

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Jablonec nad Nisou – Rýnovice je plně organizovaná městská škola s 9 postupnými ročníky, na prvním i na druhém stupni po jedné třídě. Kapacita školy je 270 žáků, školní družiny 85 žáků a školní jídelny 300 žáků. Škola je zaměřena na rozšířenou výuku informačních a komunikačních technologií.

Nachází se v klidné části města v blízkosti lesa, nedaleko autobusových zastávek meziměstské dopravy a městské dopravy (MHD), která zajišťuje bezbariérové spojení města a školy.

2.2 Vybavení školy

Škola je dobře vybavena učebnicemi, učebními pomůckami a výukovými programy. Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici knihovna. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukové programy jsou průběžně doplňovány. Na odborné učebny navazují kabinety s učebními pomůckami. Pro výuku nejen ICT, ale i dalších předmětů jsou určeny dvě učebny výpočetní techniky, z nichž jedna disponuje i interaktivní tabulí. Dále pak učebna fyziky a chemie, která je rovněž vybavena učitelským počítačem a interaktivní tabulí.

Učitelé mají k dispozici pracovní notebook, počítač ve sborovně, v kabinetech a v učebnách. Cílem je dovybavení učeben multimediální technikou a její postupná revitalizace. Stolní počítače jsou připojeny k počítačové síti pevným kabelem. Pro pracovní notebooky, školní žákovské notebooky a návštěvy jsou zřízeny oddělené wifi sítě chráněné přístupovými údaji a s příslušným oprávněním. Každý pracovník i žák školy má své přístupové údaje, svůj prostor na serveru a v cloudu pro ukládání dat. Všichni zaměstnanci i žáci školy mají k dispozici pro pracovní účely licenci MS Office A3.

Ve sborovně je centrální multifunkční zařízení pro scanování, kopírování a tisk ze všech pracovních počítačů a notebooků pro vzdělávací potřeby.

Škola disponuje keramickou pecí, která je využívána v rámci výtvarné a pracovní výchovy.

K dispozici jsou žákovské skříňky a učebny s výškově nastavitelnými lavicemi i židlemi podle věku žáků. Organizace vyučování zohledňuje psychické a fyzické zdraví žáků, jejich bezpečnost a ochranu zdraví.

Počet kmenových učeben odpovídá počtu tříd. Areál školy je možné rozdělit na 2 propojené části (tzv. starou a novou budovu) a školní dvůr.

„Nová“ budova je určena celému druhému stupni (4 kmenové třídy) a jedné vyšší třídě prvního stupně. V této budově sídlí vedení školy, sborovna, odborná učebna fyziky a chemie a kabinety se sbírkami, včetně dvou učeben výpočetní techniky a tělocvična. V přízemí se nachází šatny, jedno oddělení ŠD a jídelna. Budova je bezbariérová a k dispozici je výtah.

„Stará“ budova slouží prvnímu stupni. Nachází se zde dvě oddělení školní družiny, odborná učebna cizích jazyků, kabinet 1. stupně pro pedagogické pracovníky a kabinet pomůcek pro 1. stupeň.

Pro děti mladšího školního věku (především pro školní družinu) je určen školní dvůr s herními prvky, pískovištěm, dřevěným domečkem a košem na streetball.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, zástupce ředitelky, učitelé, výchovný poradce, školní metodici prevence, speciální pedagog, asistenti pedagoga a vychovatelky školní družiny.

Odborný pedagogicko-psychologický servis zajišťuje výchovný poradce ve spolupráci s PPP, SPC a oddělením sociálně právní ochrany dětí MMJN. V této oblasti se snažíme zlepšit podmínky pro žáky se specifickými poruchami učení. Integrujeme žáky se závažnými poruchami učení tak, aby mohli

dosáhnout optimálních výsledků. Mimořádně nadaným dětem umožňujeme vzdělávání přiměřené jejich schopnostem.

2.4 Dlouhodobé projekty

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, náplně učiva nebo reagují na aktuální dění ve společnosti. Některé projekty jsou třídní, jiné ročníkové či školní. O zapojení třídy do školního projektu se rozhodují žáci se svým učitelem.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Zákonní zástupci dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím systému elektronického Bakaláři, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně nebo telefonicky.

Pro veřejnost škola každoročně pořádá Dny otevřených dveří. Na návštěvu zveme i děti z mateřské školy. O důležitých akcích podává škola informace v místním či regionálním tisku nebo televizním vysílání.

Na základě § 167 a §168 zákona č. 561/2004 Sb. ustanovil zřizovatel Školskou radu. Rodiče se mohou vyjádřit k aktuální problematice vzdělávání a výchovy dětí. Školská rada je šestičlenná a byla zřízena zastupitelstvem Magistrátu statutárního města Jablonce n. N. k 1. 6. 2005.

Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je spolupráce s PPP v Jablonci n. N. V případě integrovaných žáků se specifickými postiženími škola spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem pro tělesně postižené (SPC) v Liberci.

2.6 Výchovné poradenství

Poskytování poradenských služeb je dáno vyhláškou **č. 72/2005 Sb**., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních kvalifikovaným výchovným poradcem školy. Náplní práce výchovného poradce ve školní praxi je:

Metodická a informační činnost

- diagnostická činnost u žáků
- metodická pomoc učitelům
- informace o využití odborných služeb
- organizace individuálních porad s rodiči

Práce se žáky s výukovými a výchovnými problémy

- návrhy na péči o tyto žáky
- podávání návrhů na vyšetření v PPP nebo ve speciálně pedagogickém centru
- zpracování individuálního plánu a další dokumentace pro integrované žáky
- vedení databáze integrovaných žáků a žáků v poradenské péči

Specifické oblasti

- pomoc při řešení konfliktních situací ve škole (rodič-učitel, učitel-žák, žák-žák)
- sledování sociálně patologických jevů
- spolupráce s orgány péče o dítě, sociálním kurátorem, sociální komisí na ochranu dítěte, Policií ČR a krizovým centrem

Volba povolání

- poskytování poradenské činnosti pro rodiče a žáky při volbě povolání

- evidence nabídek studia ve středních školách a další informace významné pro volbu povolání, spolupráce s úřadem práce
- zpracování a odesílání přihlášek na střední školy
- poskytování informací při odvolacím řízení

2.7 Poradenské služby školního metodika prevence

Poskytování poradenských služeb je dáno vyhláškou **č. 72/2005 Sb**., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Náplní práce školního metodika prevence jsou:

Metodické a koordinační činnosti

- koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy
- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců, prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti, která působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následnou péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů
- vedení písemných záznamů umožňující doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

Informační činnost

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídce programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickými pracovníky školy
- prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností
- vedení a průběžná aktualizace databáze pracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů

Poradenská činnost

- vyhledávání a orientační řešení žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště
- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole
- příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými

zařízeními

2.8 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci ze spádového obvodu, ale určitou skupinu tvoří také žáci dojíždějící z jiných částí města. V posledních letech se ve škole vzdělávají i děti cizích národností. Dlouholeté zkušenosti jsou s integrací žáků se SPUCH i žáků s jiným zdravotním postižením. Každý integrovaný žák má na základě doporučení PPP nebo SPC vypracován vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován a doplňován.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1 Zaměření školy

Chceme být:

- ✓ *škola tvořivá pro všechny*
- ✓ *škola komunikující a spolupracující*
- ✓ *škola primární prevence*
- ✓ *škola zaměřená na výchovu ke zdravému životnímu stylu*
- ✓ *škola s pozitivním klimatem*
- ✓ *škola v souladu s MŠMT a Evropskou unií*

Naší prioritou je rozvíjet osobnost žáka a poskytnout mu tolik vědomostí, dovedností a návyků, aby se v co největší míře uplatnil v praktickém životě. Cílem je tedy dosáhnout co nejvyšší možné úrovně základního vzdělání s přihlédnutím k možnostem a schopnostem jednotlivých žáků.

Pěstování vzájemného respektu a důvěry patří k prioritám školy. Atmosféra školy a její klima navozují pocit bezpečí a pohody. Snažíme o naplnění všech klíčových kompetencí, především pak kompetencí komunikativních, sociálních, personálních a občanských.

Abychom mohli být školou otevřenější a mohli dál vytvářet potřebné podmínky pro zapojení žáků do zájmových útvarů v mimoškolní době, chtěli bychom v budoucnu ještě více spolupracovat nejen se zákonnými zástupci, ale využít i konkrétní pomoc zájmových organizací a ukázat žákům možnost aktivního a smysluplného využívání volného času. Tato cesta má prokazatelný preventivní význam v oblasti sociálně patologických jevů.

Další prioritou je nasměrování a motivace žáků k celoživotnímu vzdělávání.

Naší snahou je přiblížit žákům skutečný život, jeho zákonitosti, součásti, objasnit jim vzájemné propojení člověka a přírody. Z toho vyplývá priorita školy vytvářet a podporovat pozitivní vztah ke všemu kolem nás. Tento vztah by se měl stát východiskem k naplňování dalších klíčových kompetencí, zejména kompetence k řešení problémů a kompetence pracovní.

Specifikem našeho ŠVP, který vychází z koncepce RVP ZV 2016, je důraz kladený na předmět *Informační a komunikační technologie*, ve kterém dochází k prohlubování informační gramotnosti. Hodinová dotace v tomto předmětu je oproti běžným základním školám výrazně navýšena.

Zaměřujeme se na rodinnou a sexuální výchovu, finanční gramotnost, korupci, etickou výchovu, dopravní výchovu, obranu vlasti, výchovu ke zdravému životnímu stylu a ochranu člověka za běžných rizik a mimořádných událostí. Ve škole pracují kvalifikovaní pedagogové, kteří úzce spolupracují s dalšími odborníky a snaží se všemi dostupnými metodami, formami a prostředky pedagogické péče zajistit vzdělávací potřeby žáků, které odpovídají jejich maximálním možnostem (logopedickou péči, dyslektickou a dyskalkulickou péči apod.).

Za podpory alternativních metod a forem práce se snaží pedagogové navodit takové situace v učení, aby mohl žák co nejvíce zažít pocit úspěchu a radosti z dobrých výsledků své práce. Aby se nebál případných neúspěchů a sám se snažil o jejich řešení a překonání.

Pozitivní motivace, vyzvednutí kladných stránek osobnosti žáka, to jsou další priority naší školy a každého pedagoga, který na škole pracuje.

Obecně vzdělávací cíle:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvořit u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, být vnímavý a citlivý k lidem, svému prostředí a přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti, uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Do jedné třídy lze zařadit žáky z více než jednoho ročníku. V souladu se školním vzdělávacím programem lze na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy. Vytváření skupin nebo spojování tříd se určuje podle prostorových, personálních a finančních podmínek školy, podle počtu žáků, podle charakteru činností žáků, v souladu s požadavky na jejich bezpečnost a ochranu zdraví a s ohledem na didaktickou a metodickou náročnost předmětu.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků. Představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité a nezbytné pro rozvoj a uplatnění každého člověka ve společnosti a vycházejí z požadavků RVP ZV 2016. Strategie, které vedou k jejich naplňování, jsou uplatňovány všemi pedagogy naší školy, přičemž zohledňují i vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Strategie vedoucí k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ – vést žáky k odpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- učíme žáky organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- učíme práci s chybou
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
- jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- učíme žáky nebát se problémů
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit
- na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají
- jdeme příkladem – s rozumem a s nadhledem řešíme různé problémové situace ve škole

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, web, prezentace apod.)
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.
- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci se žáky, zákonnými zástupci, zaměstnanci školy a širší veřejností

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých

- do výuky zařazujeme práci ve dvojicích, skupinách a týmech, kde zastávají žáci různé role
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat vytyčené cíle
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů
- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině
- vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy
- důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních

KOMPETENCE OBČANSKÉ – vychovávat žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své

zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích

- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže) a projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole stanovených ve vnitřních předpisech školy
- podporujeme různé způsoby spolupráce s Magistrátem statutárního města Jablonec n. N., Policií ČR, složkami IZS apod.
- kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí
- jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, BZOP, plníme své povinnosti
- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- chováme se k žákům, jejich zákonným zástupcům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám

KOMPETENCE PRACOVNÍ – vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání

- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci pochválíme
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků
- různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi – ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia
- jdeme příkladem – plníme své pracovní povinnosti
- dodržujeme BOZP

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ - vést žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií ve škole i v každodenních činnostech

- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami; vedeme je k využívání těchto technologií při učení i při zapojení do života školy a společnosti
- vedeme žáky ke kritickému posuzování, vyhledávání a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- využíváme digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizovaní rutinní činnosti, zefektivnění pracovních postupů - jdeme příkladem při využívání technologií
- vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, vedeme žáky ke kritickému hodnocení jejich přínosů a rizik
- při práci s technologiemi vedeme žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z novely školského zákona č.82/2015 Sb. a vyhlášky č.27/2016 úpravou ŠVP ZV vycházejícího z RVP ZV roku 2016.

Individuální vzdělávací plán - obsah

- vychází se z doporučení ŠPZ (v návaznosti na Plán pedagogické podpory),
- úpravy metod a forem práce,
- úpravy hodnocení žáka (ve vztahu k výstupům),
- obsah a jeho modifikace musí být v souladu s problémy ve vzdělávání žáka,
- časové rozložení učiva (v krajních případech i rozložení do dvou let),
- případné úpravy výstupů od 3. stupně PO u žáků s LMP

Individuální vzdělávací plán - forma

- jednotný formulář – příloha č. 2 vyhlášky 27/2016 Sb.,
- identifikační údaje žáka a kontaktní údaje o pracovníku ŠPZ,
- datum rozhodnutí a zdůvodnění,
- cíl IVP – priority ve vzdělávání - jasně definovaný, měřitelný,
- výčet předmětů, kde bude IVP uplatňován,
- podpůrná opatření včetně úpravy obsahu a výstup – pokud jsou doporučena podrobnosti – viz formulář
- spolupráce se zákonnými zástupci,
- dohoda mezi žákem a vyučujícím,
- spoluúčast dalších subjektů např. NNO, školská zařízení.

IVP - úpravy obsahů a výstupů dle přílohy č.1, vyhl. 27/2016 Sb.

Obsah – rozšíření učiva pro žáky nadané a mimořádně nadané (PLPP)

Výstupy – neupravují se 1. stupeň

Obsah - dílčí úprava – posílení oblastí, kde žák selhává (zpravidla IVP + PI)

Výstupy – neupravují se 2. stupeň

Obsah - zařazení předmětů speciálně pedagogické péče a (IVP + PSPP, AP)

Výstupy – úprava pouze u žáků s LMP 3. stupeň

Obsah – úprava dle možností žáka – náhrada za jiný obsah (2. cizí jazyk)

Výstupy – v souladu s možnostmi žáka – zachování motivace 4. stupeň

Obsah – výrazně redukován – v mezích RVP ZSS

Výstupy – vyplývá z redukce obsahů 5. stupeň

Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

PLPP, IVP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP, IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP, IVP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Zodpovědné osoby: Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, speciálním pedagogem a školním metodikem prevence. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školskými poradenskými zařízeními.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:
- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazením předmětů speciálně pedagogické péče

Předměty speciálně pedagogické péče

Předměty speciálně pedagogické péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.

Zásady komunikace učitele se zákonným zástupcem:

- vytvoření klidné atmosféry
- dostatek času pro rozhovor (vhodnost využití konzultačních hodin)
- nejprve je nutno dítě pochválit
- zpočátku pouze popsat (nehodnotit) jevy, situace, chování
- uvést zdroje svých informací, totéž umožnit zákonnému zástupci
- ujasnit si se zákonnými zástupci pojmy
- uvádět konkrétní příklady a objasňovat svá stanoviska
- rozebrat se zákonnými zástupci možné souvislosti, uvést důvody, co vše učitel zvážil, než se rozhodl takto reagovat
- nedávat dítěti „nálepky“
- nabídnout zákonným zástupcům pomoc
- opakovat „pravidla hry“

Nezbytná je úzká spolupráce s odborným pracovištěm, v jehož péči dítě je. S výsledky šetření seznámíme všechny učitele. Dohodneme se se zákonnými zástupci a odborným pracovištěm na možnostech

úzké spolupráce. Vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka, možnosti úlev a tolerancí. Vypracujeme závazný individuální vzdělávací plán. Ponecháváme dítěti v hodinách potřebné pomůcky.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamená do školní matriky.

Zodpovědné osoby: Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným

Poradcem ve spolupráci s třídním učitelem a učiteli předmětů.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata představují v našem ŠVP okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí celého základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro vzájemnou spolupráci. Osobnost žáka rozvíjejí v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy všech průřezových témat jsou integrovány do vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů. Pro větší přehlednost jsou tyto integrace zaznamenány v následujících tabulkách pro 1. a 2. stupeň školy.

Možné formy realizace průřezových témat: např. projekt, exkurze, …

Průřezová témata 1. stupeň

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání	ČJ, AH, M, HV, VV, PV, PRV	ČJ, AH, M, PRV, HV, VV, PV,	AJ, ČJ, M, HV, VV, PRV, PV	ČJ, PŘ, PV, VV, M, AJ, HV, INF	PV, VV, M, AJ, ČJ, INF, HV
OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí	ČJ, PRV, M	M, PRV	PRV, M, VV	ČJ, INF	ČJ, INF
OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace	ČJ, TV, M	M, TV	PRV, M, HV	ČJ, TV	ČJ, INF
OSV1/4 Psychohygiena	PRV, VV, TV	VV, TV, PRV	PRV, TV	ČJ, TV	ČJ, INF, TV
OSV1/5 Kreativita	VV, PV	M, PRV, VV, PV	PV, VV, HV	ČJ, VV, PV, HV	VV, PV, HV, ČJ, INF
OSV2/1 Poznávání lidí	ČJ, AH, M, PRV	M, PRV	ČJ, M, PRV	ČJ	ČJ

OSV2/2 Mezilidské vztahy	ČJ, M, PRV	PRV, M, HV, PV	ČJ, PRV, PV	ČJ	ČJ
OSV2/3 Komunikace	ČJ, M, PRV	PRV	AJ, ČJ, PRV	ČJ, M, AJ	ČJ, M, AJ
OSV2/4 Kooperace a kompetice	TV	TV	ČJ, VV, PV	ČJ, TV	ČJ
OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		PRV, PV	ČJ, M, PV	ČJ, PŘ, PV, VV, M, INF	VV, PV, M, ČJ, INF, TV
OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV, PV	PRV	VV	ČJ PŘ	ČJ INF
VDO1 Občanská společnost a škola	PRV	PRV	ČJ, VV	ČJ	ČJ
VDO2 Občan, občanská společnost a stát			ČJ	TV	
VDO3 Formy participace občanů v politickém životě				VL	
VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	
EGS1 Evropa a svět nás zajímá	ČJ	PRV	AJ, ČJ	ČJ, VL, PV, AJ	AJ
EGS2 Objevujeme Evropu a svět			AJ, ČJ	M, AJ	AJ
EGS3 Jsme Evropané					
MKV1 Kulturní diference		ČJ			ČJ
MKV2 Lidské vztahy	PRV	PRV, HV	PRV	INF	ČJ
MKV3 Etnický původ					
MKV4 Multikulturalita					AJ

MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity					
ENV1 Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ
ENV2 Základní podmínky života		PRV	PRV	PŘ	PŘ
ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV	PRV		PŘ, PV, VV, M	PV, VV, M
ENV4 Vztah člověka k prostředí	M, PRV	M, PRV	PRV	PŘ, VL, PV	VV, PV
MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		ČJ, PRV, HV	ČJ	PŘ, VL, INF	ČJ, INF
MED2 Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality					INF
MED3 Stavba mediálních sdělení					
MED4 Vnímání autora mediálních sdělení					INF
MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti				INF	
MED6 Tvorba mediálního sdělení					
MED7 Práce v realizačním týmu					

Průřezová témata 2. stupeň

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání	M, AJ, F, ČJ, ČLZ, INF, D, Z, PŘ, TV	AJ, M, F, PV, ZNJ, ČLZ, ČJ, INF, PŘ, TV, ZNJ	NJ, M, D, AJ, ČJ, F, INF, PŘ, CH, TV, HV	NJ, M, F AJ, ČJ, INF, PŘ, CH, TV, HV
OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí	ČLZ, OV, INF	ČLZ, INF	OV, PV, INF, F	PV, INF, PŘ, F

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace	M, ČLZ, OV, INF, F, TV	M, ČLZ, INF, F, Z, TV	OV, PV, INF, F	PV, INF, PŘ, F
OSV1/4 Psychohygiena	ČLZ INF, F, TV	ČLZ INF, F, TV	INF, F, TV	INF, PŘ, F, TV
OSV1/5 Kreativita	HV, ČLZ, VV, PV, INF, F	PV, HV, ČLZ, VV, INF, F	HV, VV, PV, INF, F	HV, VV, PV, PŘ, INF, F
OSV2/1 Poznávání lidí	ČLZ, OV, Z, TV, HV	HV, ČLZ, OV, TV	OV, TV	OV, TV
OSV2/2 Mezilidské vztahy	ČLZ, OV, F, TV	ČLZ, OV, INF, F, Z, TV	OV, INF, F, CH	D, OV, INF, PŘ, F, Z, CH
OSV2/3 Komunikace	M, AJ, F, ČLZ, OV, ČJ, INF, PŘ	ZNJ, M, AJ, ČLZ, OV, ČJ, F, PŘ	NJ, M, F, AJ, **OV,** ČJ, PŘ	NJ, M, D, AJ, OV, ČJ, INF, PŘ, F
OSV2/4 Kooperace a kompetice	M, ČLZ, F INF, TV	M, INF, F ČLZ, TV	M, INF, F	TV, M, F, INF, PŘ
OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, OV, F, INF, PŘ, TV	PV, M, F, ČLZ, INF, PŘ, TV	OV, M, F, INF, PŘ, TV, CH	OV, M, F, INF, CH, PŘ, TV, Z
OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika	OV, INF	ČLZ, OV, INF	PV, M, OV, INF	M, INF, PŘ
VDO1 Občanská společnost a škola	OV, HV, ČLZ	OV, ČLZ		
VDO2 Občan, občanská společnost a stát	ČLZ, D	ČLZ, OV, D	OV, D	OV
VDO3 Formy participace občanů v politickém životě	D	OV, D	OV, D	
VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	OV, D	OV, D	D
EGS1 Evropa a svět nás zajímá	AJ, INF	ZNJ, Z, AJ	NJ, AJ, Z	NJ, D, AJ, Z
EGS2 Objevujeme Evropu a svět	AJ, ČLZ, Z, INF, D	NJ, AJ, ČLZ, Z	AJ, Z, INF, D	AJ
EGS3 Jsme Evropané	ČLZ, OV, D	ČLZ	Z, D	OV, Z

MKV1 Kulturní diference	ČLZ, D	ČLZ, OV	D	D, OV
MKV2 Lidské vztahy	INF	INF	NJ, OV, TV	NJ, OV, TV
MKV3 Etnický původ	ČLZ, OV, D	ČLZ, Z	OV, Z	OV
MKV4 Multikulturalita	AJ, OV	AJ, OV	AJ, ČJ, OV	AJ, ČJ, OV
MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity			OV, Z	OV, Z
ENV1 Ekosystémy	Z	OV	Z, PŘ, CH	PŘ, CH
ENV2 Základní podmínky života	ČLZ, PŘ	ČLZ, OV, PŘ	F, PŘ, CH, Z	PŘ, Z
ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČLZ, OV VV, PŘ	ZNJ, PV, ČLZ, OV, VV, PŘ	NJ, VV, Z, PŘ, F, CH	NJ, OV, VV, Z, PŘ, CH
ENV4 Vztah člověka k prostředí	OV, Z, PŘ	PV, M, OV, ČLZ, Z	F, PŘ, TV	OV, PŘ, F, CH, TV
MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČLZ, INF	ČLZ, INF	ČJ, INF	ČJ, INF
MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČLZ, INF	ČLZ, INF	INF	M, INF, ČJ, Z
MED3 Stavba mediálních sdělení	INF	INF	INF	ČJ, INF
MED4 Vnímání autora mediálních sdělení	INF	INF	INF	INF, ČJ
MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti	HV, ČLZ	HV, ČLZ, INF	HV, OV, INF, Z	HV, INF
MED6 Tvorba mediálního sdělení			ČJ, INF	ČJ, INF
MED7 Práce v realizačním týmu	ČLZ	ČLZ	ČJ, INF, TV	INF, ČJ, TV

4 UČEBNÍ PLÁN ŠKOLY

4.1 1. stupeň

RVP Oblast	RVP Obor	PŘEDMĚT	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Kontrola
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7+1	7+1	7+2	6+1	6+1	33+6
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9+0
		Angličtina hrou	0+1	0+1	0	0	0	0+2
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20+4
Informatika	Informatika	Informatika	0	0	0	0+1	1	1+1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	6
		Vlastivěda	0	0	0	1+1	2	3+1
		Přírodověda	0	0	0	1+1	2	3+1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5+0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1+1	2	2	7+1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví		0	0	0	0	0	0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10+0
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5+0
Ročníková minima			18	18	22	22	22	
Celkem hodin v 1.- 5. ročníku			20	21	25	26	26	118
Ročníková maxima			22	22	26	26	26	

Poznámky:

- Na 1. stupni byly posíleny hodinové dotace předmětů Český jazyk (v 1., 2., 4. a 5. ročníku 1 hodina, ve 3. ročníku 2 hodiny), Matematika (ve 2., 3., 4. a 5. ročníku 1 hodina), Informatika (4. ročník 1 hodina), Vlastivěda (4. ročník 1 hodina), Přírodověda (4. ročník 1 hodina) a Výtvarná výchova (3. ročník 1 hodina).
- Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rozdělena do předmětů Přírodověda, Vlastivěda a Prvouka.
- V 1 a 2. ročníku je zařazen předmět Angličtina hrou (1 hodina).
- Průřezová témata se vyučují ve všech ročnících na 1. stupni.
- O časové dotaci jednotlivých vyučovacích předmětů rozhodne ředitel školy tak, aby se vyučovalo všem předmětům učebního plánu daného ročníku, byl naplněn minimální počet hodin pro předmět a dodržena týdenní časová dotace.

4.2 2. stupeň

RVP Oblast	RVP Obor	PŘEDMĚT	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Kontrola
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	4+1	3+1	15+2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12+0
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	0	0	3	3	6+0
		Základy německého jazyka	0	0+1	0	0	0+1
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15+1
Informatika	Informatika	Informatika	1+1	0+2	0+2	0+2	1+7
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	1+1	2	2	2	7+1
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1	4+0
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1+1	1+1	2	2	6+2
	Chemie	Chemie	0	0	1+1	2	3+1
	Přírodopis	Přírodopis	1+1	2	2	1	6+1
	Zeměpis	Zeměpis	1+1	2	1	2	6+1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4+0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6+0
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Člověk a zdraví	1	1	0	0	2+0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8+0
		Sportovní hry	0+1	0	0	0	0+1
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	0	1	1	1	3+0
Ročníková minima			28	28	30	30	
Celkem hodin v ročníku			29	30	32	31	122
Ročníková maxima			30	30	32	32	

Poznámky:

- Na 2. stupni byly posíleny hodinové dotace předmětů Český jazyk (8. ročník 1 hodina, 9. ročník 1 hodina), Matematika (9. ročník 1 hodina), Informatika (6. ročník 1 hodina, 7., 8., a 9. ročník 2 hodiny), Dějepis (6. ročník 1 hodina), Chemie (8. ročník 1 hodina), Fyzika (6. ročník 1 hodina, 7. ročník 1 hodina), Přírodopis (6. ročník 1 hodina), Zeměpis (6. ročník 1 hodina).
- Jedna disponibilní hodina byla využita na předmět Sportovní hry v 6. ročníku a jedna hodina v 7. ročníku na předmět Základy německého jazyka.
- Průřezová témata se vyučují ve všech ročnících 2. stupně.
- O časové dotaci jednotlivých vyučovacích předmětů rozhodne ředitel školy tak, aby se vyučovalo všem předmětům učebního plánu daného ročníku, byl naplněn minimální počet hodin pro předmět a dodržena týdenní časová dotace. O výběru a časové dotaci předmětů rozhodne ředitel školy.

- Ředitel školy může podle pedagogických záměrů školy a potřeb žáků doplnit volitelné předměty o další předměty s podmínkou, že jejich vzdělávací oblast bude navazovat na RVP ZV.

5 UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu *Český jazyk*

Vyučovací předmět Č*eský jazyk* vychází ze vzdělávacího oboru Č*eský jazyk a literatura,* vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* RVP ZV.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Český jazyk*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Český jazyk* má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchov*ě se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchov*ě žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy.

Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchov*ě žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. Součástí literární výchovy jsou tematická divadelní, filmová a jiná představení, výstavy a besedy.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi: 1. a 2. ročník 8 hodin, 3. ročník 9 hodin, 4. a 5. ročník 7 hodin, 6.,7. a 9. ročník 4 hodiny, 8. ročník 5 hodin (celkem 56 hodin týdně).

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále praktická cvičení, práce ve skupinách, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd.

Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02p porozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně
ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné,
- soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

JAZYKOVÁ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 2. období: žák
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

- určuje samohlásky a souhlásky
- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
Očekávané výstupy – 1. období: žák
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací

- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení a naslouchání
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy: žák

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou

pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Učivo

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnoticí), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy: žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Učivo

- **zvuková podoba jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí,

přímá a nepřímá řeč, stavba textu

- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy: žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

ČESKÝ JAZYK – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	**Žák:** plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem správně odpovídá na kontrolní otázky	**Čtení a literární výchova:** hlasité čtení jednoduchých vět se správnou **intonací**
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	porozumění přečteným větám
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	slohová a komunikační výchova
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost	čtení článků se správnou výslovností, práce s knihou
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	mluvené projevy, diskuse
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	používá prostředky řeči v situacích ve škole i mimo ni	prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	vypráví zážitky ze života, popisuje situace	poslech, vyprávění, dramatizace
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky	**Psaní:** příprava na psaní správné sezení pracovní návyky
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	píše správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, píše interpunkční znaménka dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám, rozlišuje písmo tiskací a psací	psaní prvků písmen a číslic písmo psací a tiskací psaní – písmeno, slabika, slovo diktát slov, jednoduchých vět velké počáteční písmeno u vlastních jmen osob a prvního slova věty písmena malá, velká, tiskací, psací
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje	poslech, vyprávění, dramatizace rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	skládá a rozkládá slova podle sluchu skládá a čte všechny druhy slabik skládá a čte všechny druhy slov používá znaménka ve slovech i větách čte správně dlouhé i krátké samohlásky	slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné slova – čtení otevřených slabik ve slovech, čtení zavřených slabik na konci slov, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni a se shluky souhlásek interpunkční znaménka délka samohlásek

ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	recituje básničky, zná říkadla, rozpočitadla	recitace, básně, říkadla, hádanky

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

prvouka, tělesná výchova, výtvarná výchova, matematika, hudební výchova

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	**Žák:** plynule (bez slabikování) přečte jednoduchý text	čtení zadání, jednoduchých textů jednoduchý popis děje
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	porozumí jednoduchým pokynům v písemné i mluvené podobě	reaguje na pokyny
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování komunikuje podle základních komunikačních pravidel	pozdrav, poděkování základní formy společenského styku
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	užívá správný slovní přízvuk pečlivě vyslovuje pojmenuje předměty a popíše jejich vlastnosti	vypravování podle obrázkové osnovy sdělení svého názoru, vyjádření vlastních pocitů jednoduchý popis
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	volí vhodné tempo řeči	komunikační výchova popis předmětů, situační hry
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních mimoškolních situacích	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči	slohová a komunikační výchova, situační hry pantomima
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	tvoří krátké souvislé projevy	prezentace vlastní práce hovoří o svých zážitcích
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	píše písmena a číslice podle normy psaní, dodržuje hygienu psaní	**Psaní:** správné sezení správné držení pera správné pracovní návyky
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	správně spojuje písmena a slabiky používá znaménka ve slovech i větách	tvary písmen abecedy spojování písmen, slabik umísťování diakritických znamének
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě	opis, přepis psaní vlastní adresy psaní velkých písmen na začátku věty a u vlastních jmen, osob, zvířat, měst a vesnic
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	dodržuje posloupnost děje tvoří krátké souvislé projevy, vyjadřuje se ústně i písemně spojuje obsah textu s ilustrací vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy	pořádek slov ve větě řazení slov v textu popis děje podle obrázku tvoření krátkých vět k příběhu dramatizace

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje slabiky, hlásky určuje počet slabik, hlásek, počet slov rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých	**Mluvnice** stavba slabiky (hláska, písmeno), slova, věty krátké a dlouhé hlásky
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	řadí slova tak, aby věta dávala smysl dokáže užít správné tvary slovních druhů	obohacování slovní zásoby
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací volí vhodné jazykové prostředky	rozlišování vět podle obsahu (oznamovací, tázací, rozkazovací, přací)
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte s porozuměním nahlas i potichu soustředěně naslouchá čtenému textu spojuje obsah textu s ilustrací	**Čtení a literární výchova:** plynulé čtení jednoduchých textů slovní přízvuk intonace věty čtení hlasité a tiché soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy práce s textem a ilustrace
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy recituje básně čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich, sděluje své pocity	vyprávění, dramatizace pohádek a povídek báseň, verš, rým počátky tichého čtení individuální četba
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách ; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	psaní i/y po měkkých a tvrdých samohláskách aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, vě, mě zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov: b - p, d - t, d - ť, z - s, ž - š, v - f, h - ch seznamuje se s abecedou dělí slova na konci řádku podle stavby slov	samohlásky a souhlásky (měkké, tvrdé - psaní **i/y**, obojetné pouze vyjmenovat písmeno ě – slabiky dě, tě, ně, jejich psaní a výslovnost dělení slov na konci řádků spodoba na konci a uvnitř slov informace o abecedě

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MKV1 Kulturní diferenciace

Mezipředmětové vztahy

prvouka, tělesná výchova, výtvarná výchova, matematika

ČESKÝ JAZYK – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	**Žák:** čte plynule věty a souvětí, člení text čte v tempu, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti	plynulé čtení, členění textu čtení v tempu, tiché a hlasité
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	vyslovuje slova se správným přízvukem	**Komunikace:** správná výslovnost
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	dovede pracovat s dechem hovoří plynule, v klidu vyjádří se v krátkých mluvených projevech	práce s dechem tempo řeči krátké mluvené projevy
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situací	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči	členění jazykového projevu nonverbální prostředky
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	dokáže vytvořit mluvený projev	tvorba mluveného projevu
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	**Psaní:** správné sezení správné pracovní návyky správné držení pera, tužky
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	pracuje s chybou píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle provádí průběžnou i závěrečnou kontrolu vlastního písemného projevu	tvary písmen úprava, přehlednost a čitelnost zápisu kontrola vlastního písemného projevu
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	napíše věcně i formálně správná jednoduchá sdělení	psaní jednoduchého sdělení
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná a protikladná, pozná slova nadřazená a podřazená	slovo a jeho význam, synonyma, opozita, slova příbuzná slova nadřazená a podřazená
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	význam slov, jejich třídění
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	rozlišuje a vyhledává slovní druhy	nauka o slovních druzích základní tvary slovních druhů

ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední určí osobu, číslo a čas, časuje slovesa v přítomném, minulém a budoucím čase	podstatná jména, vyhledávání a určování číslo podstatných jmen rody podstatných jmen slovesa, číslo, čas přídavná jména - vyhledávání
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	rozliší věty a souvětí spojuje věty, doplňuje souvětí určí počet vět v souvětí	věta jednoduchá a souvětí spojky sloveso jako základ věty
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	seznámí se s vyjmenovanými slovy, používá jejich znalost v praktických cvičeních při psaní jmen měst, vesnic, hor, řek dodržuje pravidla pravopisu velkých písmen dodržuje pravidla pravopisu věty zvládne gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek, gramatiku psaní ú/ů,a slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z vlastní jména měst, vesnic, hor, řek a ulic psaní věty tvrdé a měkké souhlásky ú/ů slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	**Čtení a literární výchova:** plynulé čtení a mluvení pamětná reprodukce textu
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	pocit z přečteného textu
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základy literatury próza x poezie pohádky, pověsti
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	pracuje s literárním textem dbá pokynů učitele využívá svých schopností	práce s literárním textem využití poezie, prózy, divadla, literatury umělecké a dětské, výtvarného doprovodu i ilustrací

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VDO1 Občanská společnost a škola

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

EGS3 Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy

prvouka, tělesná výchova, matematika

ČESKÝ JAZYK – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	**Žák:** užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu rozlišuje část předponovou, příponovou rozpoznává předpony a předložky, pravopis jejich psaní poznává slovní druhy neohebné skloňuje podstatná jména vyhledává infinitiv v textu, určuje osobu, číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu rozpozná slova spisovná a nespisovná, poznává slova citově zabarvená - slova mazlivá a hanlivá určuje podmět a přísudek určuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov ovládá pravopis vlastních jmen států, ulic, zeměpisných názvů	**Mluvnice:** nauka o slově, hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma základní rozdělení stavba slova - kořen, předpona a přípona psaní bě - bje, pě, vě - vje, mě - mně předložky slovní druhy: rozlišit ohebné, neohebné základní vzory podstatných jmen infinitiv sloves, určité slovesné tvary slovesné způsoby slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená holý podmět a holý přísudek shoda podmětu s přísudkem stavba věty vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p, s, v, z praktické využití abecedy – seznamy, slovníky vlastní jména - zeměpisné názvy, jména ulic a jména států - jednoslovná

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	užívá vhodných jazykových prostředků základní komunikační pravidla dodržuje následnost dějové složky, spisovnost výrazových prostředků sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce vypracuje popis rostliny, zvířete, věci napíše t dopis (včetně adresy), SMS zprávu, oznámení, inzerát předvede telefonování v různých modelových situacích	**Sloh a komunikace:** obohacování vyjadřovacích schopností, užití výstižných, spisovných a citově zabarvených slov jednoduchá osnova, nadpis, členění projevu vypravování popis rostlin, zvířat a věcí formy společenského styku správné tvary písma při respektování osobního rukopisu, úprava napsaného textu základní hygienické návyky písemného projevu

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní i větný, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a ve slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti dramatizuje, k dramatizaci využívá loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy vyjadřuje své pocity z četby využívá školní knihovnu, vede čtenářský deník navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich objasní zadané literární pojmy	**Čtení a literární výchova:** čtení textů uměleckých a populárně naučných zážitkové čtení a naslouchání tiché čtení s porozuměním tvořivá práce s literárním textem práce s dětskou knihou základy literatury poezie próza výběr četby podle osobního zájmu divadelní představení rozhovory o knihách, besedy o ilustracích zápis o četbě v deníku

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/5 Kreativita

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

vlastivěda, matematika, tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, anglický jazyk

ČESKÝ JAZYK – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	**Žák:** používá český jazyk jako nástroj dorozumívání určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovotvorné základy, jak byla slova odvozena, dodržuje pravopis – užívá správné koncovky doplňuje předpony a přípony podle smyslu rozlišuje a určuje slovní druhy určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru rozpozná druhy přídavných jmen rozezná mluvnické kategorie sloves používá správné tvary podmiňovacího způsobu nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledá je v textu v praxi rozlišuje skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě - mně používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin rozlišuje základní význam předpon používá předložky v praxi určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice vyhledá různé podměty užívá několikanásobných podmětů ve větách určuje věty jednoduché, spojuje věty v souvětí užívá vhodných spojovacích výrazů využívá znalost vyjmenovaných slov v praktických cvičeních píše správně i /y v koncovkách příčestí minulého píše správně věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči shoda přísudku s holým podmětem	**Mluvnice:** mateřský jazyk prostředek dorozumívání antonyma, synonyma, homonyma stavba slova odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen společný pro všechna příbuzná slova souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene tvarosloví - slovní druhy mluvnické kategorie podstatných jmen přídavná jména slovesa podmiňovací způsob přítomný zájmena - jejich druhy zájmena osobní a přivlastňovací číslovky (základní a řadové) zdvojené souhlásky - předpony s, z, vz předložky s, z skupiny bě - bje, vě - vje, pě, mě - mně – opakování (bje, vje - tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) – docvičení dělení slov na konci řádků rozlišení spisovných a nespisovných výrazů v textech skladba – základní a rozvíjející větné členy podmět vyjádřený a nevyjádřený podmět několikanásobný přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem věta jednoduchá a souvětí pravopis i /y po obojetných souhláskách (mimo koncovku) podmět a přísudek shoda přímá řeč – nepřímá řeč, základní učivo o shodě

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	obsah a úplnost textu předvede komunikační dovednost předvede dovednost vypravovat kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu rozlišuje spisovné a nespisovné výrazy popíše předmět, děj, pracovní postup, vlastní osobu napíše dopis (ve správném sledu jeho částí) sestaví SMS zprávu a e-mailovou zprávu na základech stručnosti a výstižnosti textu používá tiskopisy a dokáže je vyplnit sestavuje osnovu textů, odlišuje tvrzení od mínění	**Sloh a komunikace:** rozhovor, záznam textu reprodukce jednoduchých textů vypravování SMS zpráva, e-mail, skype, reklama vyjadřování v běžných komunikačních situacích popis předmětu, pracovního postupu dopis s adresou a obálkou tiskopisy inzerát, oznámení, příspěvek do časopisu, pozvánka, plakát sestavení osnovy k popisu a vyprávění jasné a srozumitelné vyjadřování, pozorné vnímání hlavní linie příběhu

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	čte plynule, s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl reprodukuje text, rozlišuje podstatné od méně podstatného vyjadřuje své názory, tvoří literární text na dané téma čte procítěně s prvky uměleckého přednesu předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy dramatizuje povídky, pohádky zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty, vede čtenářský deník orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku a porovnává ilustrace různých výtvarníků navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich, hodnotí je orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, katalogy, internet při jednoduché analýze literárních textů používá elementární literární pojmy	**Čtení a literární výchova:** výrazné hlasité čtení uměleckých i naučných textů zápis textu, tvorba vlastních textů volná reprodukce přečteného textu výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu předčítání textu, recitace - rým, verš, sloka dramatizace, scénky besedy o knihách divadelní představení, televizní tvorba čtenářský deník, vlastní četba rozdíly v uměleckém zpracování textů: komiks, dobrodružná četba, pohádka, poezie: lyrika, epika – základy próza – základní prvky porozumění různým druhům textů věcné i odborné literatury základy literatury

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

vlastivěda, přírodověda, matematika, tělesná výchova, anglický jazyk

ČESKÝ JAZYK – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	**Žák:** odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji uvede rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem dbá na výběr pojmenování a rozmanitost vybírá výstižná, popř. i odborná slova, obohacuje si slovní zásobu vyjadřuje se i v souvětích, dbá na pestrost použitých sloves, používá přirovnání a rčení odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru zvládne reprodukovat přečtený příběh popis pracovního postupu spojí s názornou demonstrací porozumí návodu tvořenému piktogramy řekne důvod, proč se výpisky pořizují orientuje se v textu, dokáže vyhledat důležité údaje zpracuje osnovu zadaného textu uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost rozvíjí souvislý ústní i písemný projev opakuje si a procvičuje pravopisná pravidla rozvíjí své myšlení samostatně písemně zpracuje vypravování, popis, zprávu a oznámení, dopis, výpisky, výtah	**Komunikační a slohová výchova** Čtení – praktické, věcné, prožitkové, kritické Vypravování, výpisek, výtah, zpráva, oznámení, dopis Zásady dorozumívání Zásady kultivovaného projevu Připravený i nepřipravený projev zpracuje osnovu zadaného textu (ve větách i v heslech uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost Popis osoby, pracovního postupu Vlastní tvořivé psaní

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozpozná znělé a neznělé souhlásky, dovede vysvětlit spodobu znělost spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova naučí se pracovat s jazykovými příručkami orientuje se podle obsahu v Pravidlech českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné vyhledá v textu podstatná jména, dokáže u nich určit pád, číslo, rod a vzor rozliší konkrétní či abstraktní, hromadná, pomnožná a látková rozliší podstatná jména obecná a vlastní dokáže v textu vyhledat přídavná jména a určí u nich pád, číslo, vzor a rod rozpozná přídavná jména tvrdá, měkká, přivlastňovací pozná jmenné tvary přídavných jmen, píše je pravopisně správně vysvětlí pojem stupňování, tvoří 2. a 3. stupeň vyjmenuje všechny druhy zájmen, vyhledá je v textu a zařadí je ke správnému druhu rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu, rozpozná určité a neurčité zvládne skloňování číslovek dva, oba, tři, čtyři Vyjmenuje slovesné kategorie (osoba, číslo, čas, způsob) ve větě vyhledá podmět a přísudek, rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný bez spony rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem, s několikanásobným podmětem vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem a dokáže ho použít rozpozná ve větě předmět a přívlastek nepřímou řeč dokáže převést na řeč přímou a zapsat ji se správnou interpunkcí rozpozná jazyk spisovný a nespisovný vyjmenuje, k jakým změnám dochází při odvozování rozpozná, v jaké části slova se i - y nachází a podle toho dokáže použít správné pravidlo	**Jazyková výchova** **Zvuková stránka jazyka** spisovná výslovnost jazykové příručky **Tvarosloví** Slovní druhy ohebné (podrobně) podstatná jména přídavná jména skloňování přídavných jmen přivlastňovacích stupňování přídavných jmen zájmena číslovky slovesa **Skladba** základní větné členy shoda přísudku s podmětem (několikanásobný podmět) přímá řeč **Úvod o českém jazyce** jazyk a jeho útvary nářečí a obecná čeština **Stavba slova a pravopis** slovotvorný základ, předpona a přípony slova příbuzná stavba slova skupiny hlásek při odvozování zdvojené souhlásky opakování skupiny bě - bje, pě, vě - vje, mě - mně předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze- předložky s, z i - y po obojetných souhláskách

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	čte s porozuměním, orientuje se v textu, dokáže vyhledávat odpovědi na otázky reprodukuje text a najde hlavní myšlenku zamýšlí se nad jazykovými, stylistickými prostředky připravuje si referáty o přečtených knihách diskutuje o zhlédnutém divadelním či filmovém představení snaží se o přesné, jasné a výstižné vyjádření svých názorů a prožitků používá literaturu jako zdroj poznání vysvětlí, proč vznikají mýty a báje vyjmenuje charakteristické znaky pohádky uvede jména spisovatelů a sběratelů pohádek vyvodí z textu charakteristické znaky pověsti, bajky porovná pověst s pohádkou a dokáže najít pravdivé jádro uvede základní znaky poezie, prózy, dramatu porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích, především na internetu	**Literární výchova** Čtení s porozuměním Reprodukce textu Hlavní myšlenka, forma a obsah literárního díla Divadlo a film Referáty o knihách Tvůrčí psaní Dramatizace Literární druhy a žánry, ústní lidová slovesnost mýty, báje Bible pohádky pověsti bajky povídky ze života dětí Srovnávání knižní předlohy, filmu a divadla Informační zdroje o literatuře

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

MED3 Stavba mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, přírodopis, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, dějepis, anglický jazyk

ČESKÝ JAZYK – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji dbá na výběr pojmenování a rozmanitost vybírá výstižná, popř. i odborná slova, obohacuje si slovní zásobu odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru orientuje se v textu, dokáže vyhledat důležité údaje vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu zpracuje výtah kratšího textu zpracuje osnovu zadaného textu (ve větách i v heslech uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost rozvíjí souvislý ústní i písemný projev samostatně písemně zpracuje vypravování, popis, výtah, žádost rozpozná tvary hovorové vysvětlí pojem sousloví dokáže vysvětlit význam některých rčení objasní metaforu a metonymii objasní pojmy synonyma - antonyma - k domácím slovům vyhledá slova přejatá	**Komunikační a slohová výchova** Čtení – praktické, věcné, prožitkové, Naslouchání – praktické, věcné, zážitkové Zásady kultivovaného projevu vypravování, popis, subjektivně zabarvený popis, charakteristika žádost Výtah, pozvánka, životopis práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost Tvůrčí psaní **Jazyková výchova** Význam slov slovo, věcný význam slova, sousloví a rčení slova jednoznačná a mnohoznačná synonyma, antonyma, homonyma odborné názvy Slovní zásoba a tvoření slov odvozování skládání zkracování slov Příslovečné spřežky Tvarosloví - opakování, odchylky podstatná jména přídavná jména zájmena číslovky slovesa

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	a naopak, rozpozná slova se slohovým zabarvením ke spisovným slovům uvede slova nespisovná vyhledá odborné názvy v textu - vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby odvozuje názvy osob, prostředků a dějů tvoří složeniny vysvětlí zkratky v textu, vyvodí vznik slov zkratkových odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů (duálové tvary označující části těla) upevní si skloňování číslovky dvě - obě vyvodí podstatu rodu činného a trpného dokáže tvořit tvary příčestí trpného rozliší příslovce místa, času, způsobu, míry a příčiny	slovesný rod činný a trpný podmiňovací způsob minulý příslovce, příslovečné spřežky předložky spojky částice citoslovce Skladba věta jednočlenná a dvojčlenná větné ekvivalenty druhy vět přísudek podmět shoda přísudku s podmětem předmět příslovečné určení přívlastek větné členy několikanásobné

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyvodí, z čeho se tvoří příslovce, příslovečné spřežky dokáže příslovce stupňovat dokáže určit pády, se kterými se předložky pojí prohloubí si pravidla psaní předložky s a z rozpozná, kdy je dané slovo částicí, kdy jiným slovním druhem rozpozná citoslovce z textu vyvodí podstatu vět jednočlenných a dvojčlenných vysvětlí, co jsou větné ekvivalenty vyjmenuje druhy vět vyhledá ve větách přísudky slovesné a jmenné se sponou určí přísudek slovesný složený vyjmenuje slovesa fázová a způsobová rozliší věty s podmětem všeobecným, nevyjádřeným vyhledá v textu předměty vyjmenuje druhy příslovečných určení rozpozná je v textu rozliší přívlastek shodný a neshodný vyvodí rozdíl mezi přívlastkem několikanásobným a postupně se rozvíjejícím, píše správně interpunkci charakterizuje doplněk pozná několikanásobné větné členy zná a užívá pravidla psaní velkých písmen u podstatných jmen vlastních vysvětlí pravopis v několikaslovném vlastním názvu reprodukuje text a najde hlavní myšlenku vyhledává a pojmenovává jazykové a stylistické prostředky připravuje si referáty o přečtených knihách vede si záznamy o přečtených knihách v čtenářském deníku diskutuje o zhlédnutém divadelním či filmovém představení snaží se o přesné, jasné a výstižné vyjádření svých názorů a prožitků používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků vymyslí, vypravuje nebo sepíše svou vlastní bajku, pověst nebo povídku	Pravopis psaní velkých písmen ve jménech vlastních **Literární výchova** Čtení s porozuměním Reprodukce textu Hlavní myšlenka, forma a obsah literárního díla Divadlo a film Čtenářský deník Referáty o knihách Tvůrčí psaní Literární žánry literatura umělecká a věcná próza drama poezie povídka literární hrdina balada romance sci-fi, fantasy literatura biografické a autobiografické prózy historická próza Srovnávání knižní předlohy, filmu a divadla Informační zdroje o literatuře

	na základě znalostí o některých žánrech rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní uvede základní rozdíly mezi poezií, prózou a dramatem rozliší lyriku a epiku objasní pojmy - sloka, verš a rým vyjmenuje druhy rýmu, schematicky znázorní z textu vyvodí typické znaky povídky charakterizuje hl. hrdinu vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí Vysvětlí pojem, v textu vyhledá prvky sci-fi, fantasy vyjmenuje charakteristické znaky biografické a historické prózy porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích, především na internetu	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, dějepis, anglický jazyk

ČESKÝ JAZYK – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	**Žák:** odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji dbá na výběr pojmenování a rozmanitost vybírá výstižná, popř. i odborná slova, obohacuje si slovní zásobu odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru vypracuje výklad, uvede zdroje, z kterých čerpal informace diskutuje na vybrané téma seznámí se s pravidly vedení diskuse, respektuje je pracuje s textem, vypíše důležitá fakta, vyhledá znaky typické pro úvahu, porovná úvahu s výkladem pracuje s textem, vyhledá básnické obrazy, najde příklady subjektivně zabarveného popisu vypracuje subjektivně zabarvený popis, použije personifikaci, přirovnání metaforu vypracuje úvahu a výklad na dané téma napíše charakteristiku literární postavy podle literární nebo filmové předlohy vyhledá v textu cizí slova a vysvětlí jejich význam a určí, jak se liší ve výslovnosti a v pravopise vysvětlí, jak se do češtiny dostávají nová slova nahradí slova přejatá domácími v textu vyhledá obecná jména přejatá, vyvodí, jak se budou skloňovat vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat cizí vlastní jména	**Komunikační a slohová výchova** Čtení – praktické, věcné, prožitkové, kritické Naslouchání – praktické, věcné, kritické, zážitkové Zásady dorozumívání charakteristika literárních postav líčení subjektivně zabarvený popis úvaha výklad Zásady kultivovaného projevu Výtah Připravený i nepřipravený projev Proslov Publicistické útvary **Jazyková výchova** Slova přejatá a jejich pravopis a výslovnost Nauka o slovní zásobě slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví skloňování obecných jmen přejatých skloňování cizích vlastních jmen Jazykové příručky Slovesa slovesný vid Čeština jako jeden ze slovanských jazyků Skladba rozvíjející větné členy věta jednoduchá a souvětí souvětí podřadné druhy vět a větných ekvivalentů podle funkce souřadně spojené věty vedlejší souvětí souřadné

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	zjistí ve Slovníku spisovné češtiny, z kterých jazyků byla do češtiny přejata uvedená slova tvoří různé tvary sloves a ověří jejich správnost v Pravidlech vysvětlí pojem slovesný vid rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá, vytvoří vidové dvojice vyjmenuje vzory každé slovesné třídy, popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace rozliší slovanské jazyky na západní, východní a jižní vytvoří věty s přísudkem slovesným, jmenným se sponou i jmenným bez spony určí všechny rozvíjející větné členy vysvětlí pojem souvětí podřadné rozliší v textu druhy vedlejších vět vysvětlí, kdy jsou vedlejší věty souřadně spojené znázorní je graficky vysvětlí pojem souvětí souřadné	Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí přístavek Opakování pravopisu **Literární výchova** Hlavní myšlenka, forma a obsah literárního díla Individuální styl Divadlo a film Čtenářský deník Referáty o knihách Literatura kvalitní a braková Literární žánry a druhy Dějiny literatury Osvícenství Preromantismus Romantismus Realismus Naturalismus Pobělohorské období Národní obrození

	mezi souřadně spojenými větami určí významový poměr a souvětí graficky znázorní rozpozná přístavek, používá jej se správnou interpunkcí vysvětlí interpunkci v souvětí podřadném i souřadném v písemném projevu se řídí pravidly pro pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický	česká literatura 19. století světová literatura (od středověku do romantismu) Srovnávání knižní předlohy, filmu a divadla Informační zdroje o literatuře
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	čte s porozuměním, orientuje se v textu, dokáže vyhledávat odpovědi na otázky reprodukuje text a najde hlavní myšlenku vyhledává a pojmenovává jazykové, stylistické prostředky určí žánr a vlastními slovy interpretuje smysl díla při četbě si všímá odlišností ve způsobu vyjadřování jednotlivých spisovatelů připravuje si referáty o přečtených knihách vede si záznamy o přečtených knihách v čtenářském deníku diskutuje o zhlédnutém divadelním či filmovém představení snaží se o přesné, jasné a výstižné vyjádření svých názorů a prožitků používá literaturu jako zdroj poznání, prožitků vybírá si kvalitní četbu přiměřenou svému věku uvádí vybrané významné představitele české literatury a nejvýznamnější díla od vzniku české literatury po 19. století, významné zástupce světové literatury od renesance po romantismus časově zařadí autory zhodnotí obraz historie v české literatuře, uvede historická období a jejich nejvýznamnější literární představitele charakterizuje znaky jednotlivých období a směrů v literatuře porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování na základě návštěvy divadelního představení vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších	

	informačních zdrojích, především na internetu	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED6 Tvorba mediálního sdělení

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, dějepis, anglický jazyk, německý jazyk

ČESKÝ JAZYK – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými mimojazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: kriticky přistupuje k reklamě, bulvárnímu tisku rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení rozpoznává komunikační záměr partnera v hovoru ověřuje si pravdivost z více zdrojů vytváří si vlastní názor na problém, konfrontuje ho se spolužáky vyjmenuje publicistické útvary, rozpozná je používá spisovný jazyk při formálních projevech ústních a písemných, v tiskopisech připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, též na vystupování zná zásady společenského vystupování při diskusi vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu napíše svůj životopis vyplní profesní životopis. napíše úvahu na dané téma z textu vyhledá slova cizího původu, uvede odlišnosti ve výslovnosti a pravopisu od slov domácích rozliší metaforu a metonymii vyhledá v textu odborné názvy ověřuje si v Pravidlech českého pravopisu správné tvary skloňování slov přejatých rozpozná v textu přechodníky rozliší přechodník přítomný a minulý využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace zopakuje si a upevní učivo o rozvíjejících větných členech vyjmenuje výrazy, které nejsou větnými členy vyhledá ve větě přístavek, objasní jeho podstatu a napíše správně interpunkci upevní si učivo o větách jednočlenných a dvojčlenných a o větných ekvivalentech pozná ve větě elipsu (výpustku)	**Komunikační a slohová výchova** Publicistické útvary jazyková kultura Úvaha Diskuse Zásady dorozumívání Životopis Výklad, proslov Zásady kultivovaného projevu Vypravování Tiskopisy **Jazyková výchova** spisovná výslovnost zvuková stránka slova zvuková stránka věty psaní a výslovnost slov přejatých Tvoření slov Význam slov Zkratky Skloňování slov přejatých Tvarosloví jména a jejich druhy slovesa a jejich tvary přechodníky Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a v názvech jazyková norma kultura jazyka Skladba věta jednoduchá samostatný větný člen a osamostatněný větný člen elipsa souvětí podřadné souvětí souřadné vsuvka Hlavní zásady českého slovosledu Pravopis Útvary českého jazyka **Literární výchova** Čtení s porozuměním Reprodukce textu

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	dokáže nahradit větný člen vedlejší větou a naopak graficky znázorní složité souvětí podřadné a souřadné u souřadného souvětí určí významový poměr charakterizuje vsuvku, uvede příklad utvoří si základní znalosti o výstavbě textu píše správně interpunkci při užití vsuvky, samostatného větného členu, oslovení, atd. určí žánr a vlastními slovy interpretuje smysl díla připravuje si referáty o přečtených knihách diskutuje o zhlédnutém divadelním či filmovém představení snaží se o přesné, jasné a výstižné vyjádření svých názorů a prožitků používá literaturu jako zdroj poznání, prožitků uvádí vybrané významné představitele české literatury a jejich nejvýznamnější díla od počátku 20. století po současnost uvádí vybrané významné představitele světové literatury od počátku 20. století po současnost charakterizuje znaky jednotlivých období a směrů v literatuře na základě návštěvy divadelního představení vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry	Hlavní myšlenka, forma a obsah literárního díla Individuální styl Divadlo a film Čtenářský deník Referáty o knihách Literatura kvalitní a braková Literární žánry a druhy Česká literatura od počátku 20. století po současnost Světová literatura od počátku 20. století po současnost Srovnávání knižní předlohy, filmu a divadla Informační zdroje o literatuře

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

MKV4 Multikulturalita

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED3 Stavba mediálních sdělení

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

MED6 Tvorba mediálního sdělení

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

anglický jazyk, německý jazyk, zeměpis, dějepis, informační a komunikační technologie

5.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu *Anglický jazyk*

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který reprezentuje školou nabízený jazyk v rámci oboru *Cizí jazyk,* vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* RVP ZV. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání v anglickém jazyce předpokládají v ŠVP k dosažení úrovně A2, podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Anglický jazyk*

Předmět Anglický jazyk se vyučuje od 3. do 9. ročníku v 3hodinové týdenní dotaci (celkem 21 hodin týdně) a navazuje na předmět Angličtina hrou z 1. a 2. ročníku.

Výuka směřuje k „praktickým dovednostem“. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka anglického jazyka základní škole směřuje více než k ovládání tohoto cizího jazyka – k jeho praktickému používání *jako komunikačního prostředku.* Ve výuce anglického jazyka se v ZŠ využívají prvky systému „Evropské jazykové portfolio“. Získávání praktických dovedností žáka (hodnocení žáka - do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 4 základní „oblasti“ cizího jazyka – *Poslech s porozuměním, Mluvení,* Čtení *s porozuměním* a *Psaní*.

Na 1. stupni ZŠ (3. – 5. ročník) představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto

předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích.

Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC, příp. lze (podle schopností žáků) využívat i připojení k internetu. Významnou úlohou vyučujícího je rozvíjet představivost dětí, podněcovat a oceňovat jejich aktivitu a invenci a jejich tvůrčí přístup k činnostem.

Na 2. stupni ZŠ (6. – 9. ročník) jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí. V používaných formách a metodách práce je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Podporuje také další rozvíjení komunikačních dovedností žáků navazováním kontaktů s anglicky hovořícími osobami v zahraničí zejména prostřednictvím internetu a osobními kontakty (dopisování, dovolené…). Významná je i motivace žáků k výuce *Dalšího cizího jazyka*.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá převážně v jazykových nebo v kmenových učebnách, dle potřeby se pomůcky donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období: žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období: žák

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu
a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

Očekávané výstupy – 2. období: žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období: žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Očekávané výstupy – 2. období: žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

1. stupeň

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy: žák
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby
MLUVENÍ
Očekávané výstupy: žák
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
Očekávané výstupy: žák
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ
Očekávané výstupy: žák
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- **slovní zásoba –** rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- **tematické okruhy –** domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice –** rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLICKÝ JAZYK – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ - 3 - 1 – 05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	**Žák:** umí pozdravit, rozloučit se, jednoduše se představí, osloví osobu vyjádří souhlas a nesouhlas naučí se počítat do dvanácti nacvičí si porozumění otázce Kolik? tvoří mn. č. podstatných jmen – pravidelné tvary porozumí otázce Kolik je ti let? a odpoví na ni přečte jednoduchá slovní spojení určí celé hodiny pojmenuje školní potřeby, určí jejich barvu a počet, použije neurčitý člen a/an čte jednoduché věty typu This is…,	pozdravy čísla množné číslo podstatných jmen hodiny škola, školní potřeby, barvy, počet
CJ - 3 - 1 – 03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální podporu	vyjmenuje anglickou abecedu dovede hláskovat své jméno	abeceda, hláskování
CJ - 3 - 1 – 06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	pojmenuje hračky, určí jejich polohu pomocí předložek in, on, next to přečte jednoduchý text určí části lidského těla, části obličeje tvoří věty On má…, Ona má…. pojmenuje běžné druhy ovoce a zeleniny, potraviny a nápoje ve větách užívá vazby Máme…, Máte… vyjádří pocit hladu a žízně, libosti a nelibosti I like…, I don´t like… vyjmenuje běžné části oblečení popíše oblečení své a spolužáků pomocí vazby I have got …, She has got …, I´m wearing …, He´s wearing ... umí pojmenovat některé druhy ovoce a zeleniny, seznámí se s množným číslem - nepravidelné tvary tomatoes… určí podle obrázku domácí zvířata - rozliší je podle hlasů pochopí smysl a význam jednotlivých svátků pojmenuje nadpřirozené bytosti, vánoční předměty zazpívá vánoční písně	hračky předložky (in, on, next to) moje tělo, obličej ovoce a zelenina, potraviny a nápoje oblečení ovoce a zelenina množné číslo domácí zvířata Halloween, Vánoce, Velikonoce

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, prvouka, matematika, pracovní výchova, informační a komunikační technologie

ANGLICKÝ JAZYK – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	**Žák:** pozdraví, odpoví na jednoduché otázky, představí se	pozdravy základní výslovnostní návyky fonetické znaky
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	počítá do 12, sčítá a odčítá odpoví na otázku „Kolik je hodin?“ tvoří množné číslo podstatných jmen napíše slovem číslovky základní zvládá základní pokyny k práci odpoví na otázku Co je to? zeptá se otázkou Je to…? a odpoví krátce Ano, je., Ne, není. jednoduše popíše zařízení třídy nakreslí a popíše svoje potřeby do školy pojmenuje základní barvy odpoví krátce na otázky Do you like…?	čísla 1 – 100 zvuková a grafická podoba slov popis třídy (This is…,That is…) školní potřeby barvy jídlo zvířata
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	pojmenuje členy rodiny, ukáže je na fotografii, určí věk zazpívá písničku k narozeninám a vyrobí pozvánku na oslavu	moje rodina, doma základní slovní zásoba v komunikačních situacích
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	pojmenuje jednotlivé místnosti a domácí činnosti nakreslí plánek bytu při popisu užívá předložky	předložky místní (between, opposite, next to, on the right, on the left) popis bytu
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	pojmenuje hračky na obrázku, svoje hračky odpoví na otázky Have you got a …? How many….?,Where is…? - vyjádří skutečnost vlastnictví I have got a…, I haven´t got a…There is/are čte krátké texty krátce napíše o své oblíbené hračce a hračku nakreslí	hračky dopravní prostředky
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	užívá vazbu I am wearing popíše oblečení své a svých spolužáků pojmenuje jednotlivé části dne a činnosti, sestaví rozvrh hodin určí čas po hodinách napíše svůj časový plán dne vyjmenuje dny v týdnu	oblečení časové rozvržení kalendářní rok – roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny příroda, počasí

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	seznámí se s tradicemi pojmenovává různé typy zájmů a zálib otázkou Do you like…? zjistí zájem a nezájem použije krátkou odpověď Yes, I do. No, I don´t. otázkou zjistí zájem a dovednost spolužáků Can you…? nazývá správně druhy sportů a her vyjádří postoj svůj a svých spolužáků k nim Does she, he like? užívá gerundium po slovese like-ing	sporty a hry, záliby

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, přírodověda, výtvarná výchova, informační a komunikační technologie

ANGLICKÝ JAZYK – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	**Žák:** odpoví na pozdrav odpoví na jednoduché otázky představí se použije zdvořilostní fráze při setkání a loučení podle předlohy napíše pohled, dopis uvede svoje osobní údaje, adresu, věk	pozdrav a představení, poděkování formy komunikace množné číslo podstatných jmen předložky there is/are,to be
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	jednoduše popíše svůj denní program orientuje se v názvech dní v týdnu používá časové předložky in, on, at vyjádří, co má rád-I like	denní program, volný čas otázky Do/Does + zápor
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	jednoduše popíše svůj dům či byt (pojmenovat místnosti a základní vybavení) popíše nábytek a vybavení bytu podle nakresleného plánu plní úkoly z poslechu textu a čte přiměřený text	můj dům, moje město byt a jeho zařízení práce se slovníkem předložka místní at there is/are místní předložky behind, opposite … přítomný čas průběhový (What are you doing ?)
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	zapojí se do rozhovoru se spolužákem jednoduše popíše svůj denní program zeptá se na oblečení.	rodinný život, oblečení, domácí práce, lidé – povolání práce se slovníkem moje osoba lidské tělo
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	napíše základní informace o sobě popíše osobu podle předlohy vybere vhodná slova	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, vlastivěda, výtvarná výchova, informační a komunikační technologie

ANGLICKÝ JAZYK – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jestliže jsou pronášeny pomalu a zřetelně	**Žák:** rozliší základní informace o lidech, jejich rodině, práci, koníčcích, práci	Opakování - přátelé a rodina, oblečení, číslice, sport slovní a větný přízvuk, intonace určitý a neurčitý člen the, a, an … there is/are data, přítomný čas průběhový, číslovky řadové
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	jednoduše popíše svůj denní režim orientuje se v základních pojmech týkajících se tématu užije vhodná slova při popisu obrázku	můj život, rok, roční doby, měsíce, počasí přídavná jména, přivlastňovací zájmena
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	popíše zvíře reprodukuje přiměřeně obtížný text používá minulý čas, budoucí čas …. going to podle předlohy napíše omluvný dopis pro učitele	zvířata, domácí mazlíčci pravopis osvojené slovní zásoby
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	reprodukuje přiměřeně obtížný text vyhledá základní informace z přiměřeně obtížného textu	naše zdraví, potraviny počitatelnost podstatných jmen
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	popíše svůj den, koníčky vypíše formulář	zábava denní rozvrh stupňování, have to

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV4 Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

výchova k občanství, matematika, zeměpis, informační a komunikační technologie

ANGLICKÝ JAZYK – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	**Žák:** užívá minulý čas popíše svoji rodinu a vztahy užívá slovník odhadne neznámá slova v textu	přátelé, rodina, příbuzní rozvoj srozumitelné výslovnosti volnočasové aktivity a vyučování (like+ing)
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	rozhoduje o pravdivosti či nepravdivosti tvrzení používá budoucí čas sestaví vyprávění o svých plánech	budoucnost (will/won´t) plány (going to)
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jestliže jsou pronášeny pomalu a zřetelně	sestaví vyprávění podle předlohy použije slovník k vytvoření svého příběhu vyjmenuje památky podle obrázků zeptá se na cestu převypráví krátký text pojmenuje různé druhy filmů	UK, London - reálie, historie, významné budovy minulý čas průběhový, určitý a neurčitý člen, pokyny čas předpřítomný film, video práce se slovníkem
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	sestaví vyprávění o své škole a své práci přečte a napíše čísla do miliónu používá ever, never ve větách	pravidla ve škole modální slovesa (must, can, have to, should) čísla 1 – 1 000 000 předpřítomný čas (ever/never)

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV4 Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

výchova k občanství, český jazyk, zeměpis, informační a komunikační technologie

ANGLICKÝ JAZYK – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	**Žák:** zeptá se na základní osobní data, koníčky, rodinu, vzhled osoby a odpoví na ně převypráví získané informace v krátkém příběhu	osobní data, popis postavy, schopnosti rodina přítomný a minulý čas prostý
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sestaví recept, jídelníček vyhledá jednoduché informace v jídelních lístcích	potraviny, recepty na přípravu jednoduchého jídla počitatelnost podstatných jmen (some/any, a bit of, a few, a lot of) čas přítomný a minulý čas minulý prostý a předpřítomný stravovací návyky, péče o zdraví
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	převypráví příběh porovná život dříve a dnes pracuje se slovníkem	zobrazení dokončené akce, vyprávění životního příběhu, životní změny
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	vypracuje prezentaci na dané téma odhadne konec příběhu aplikuje mluvnická pravidla do cvičení poskytne radu užívá obraty, kterými se zeptá na to, co lidé dělají v práci nebo ve škole a co ve volném čase	umístění, průvodce po našem městě, zajímavá místa, předložky určující směr modální slovesa (don´t have to/doesn´t have to) práce se slovníkem rozvoj slovní zásoby vyprávění o budoucnosti (going to, will/won´t have to, needn´t) popis povolání trpný rod – přítomný, minulý, budoucí

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV4 Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

výchova k občanství, český jazyk, zeměpis, informační a komunikační technologie, pracovní výchova

ANGLICKÝ JAZYK – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	**Žák:** představí sebe i svého kamaráda vyjádří pocity, přání, zájem pohovoří o víkendu, o svých zálibách, sportovních aktivitách	osobní informace popis postavy věty vztažné frázová slovesa životní styl, víkend, počasí slovesa+ing nebo infinitiv (play/go/do)
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	v textu najde specifickou informaci (obdobná situace v poslechu) zapojí se do rozhovoru pohovoří o TV (co ho zajímá) pracuje s textem doplní podle poslechu chybějící slova písně	mluvení o problému společnost a její problémy opakování časy minulé opakování – čas předpřítomný můj názor (TV, radio, media, TV programy, hudba) formy otázky ústní a písemná komunikace nákupy a móda
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	převypráví příběh podle osnovy pracuje se slovníkem ověřuje správné výrazy ve výkladovém slovníku čte z cizojazyčného časopisu	rozsáhlé čtení
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	popíše svůj ideální den pohovoří o svých povinnostech, problémech	denní režim, povinnosti člen určitý a neurčitý (the, a/an)

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV4 Multikulturalita

Mezipředmětové vztahy

výchova k občanství, český jazyk, informační a komunikační technologie, hudební výchova

5.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu *Německý jazyk*

Německý jazyk je povinný vyučovací předmět v rámci oboru *Další cizí jazyk* ze vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* RVP ZV. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodní úrovni.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Německý jazyk*

Vyučovací předmět *Německý jazyk* navazuje na vyučovací předmět *Základy německého* jazyka vyučovaného v 7. ročníku v 1hodinové dotaci. Od 8. ročníku je vyučován *Německý jazyk* v 3hodinové týdenní dotaci, celkem tedy 6 hodin týdně. Žáci pracují v jazykových učebnách, v počítačových učebnách a ve třídách vybavených audiovizuální technikou. Výuka směřuje k „praktickým dovednostem". Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Výuka německého jazyka v základní škole směřuje více než k ovládání tohoto cizího jazyka – k jeho praktickému používání *jako komunikačního prostředku* (nejlépe v kombinaci s využíváním ICT). Získávání praktických dovedností žáka je zaměřeno na 4 základní „oblasti" cizího jazyka – *Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním* a *Psaní*.

Na 2. stupni ZŠ (8. – 9. ročník) jde o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, čtení a písemné vyjadřování nabývá postupně na významu. Stále více se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), více se do výuky zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se povědomí žáků o kultuře cizích (zejména evropských) zemí. Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále praktická cvičení, práce ve dvojicích a skupinách, práce s výukovými PC programy a interaktivní tabulí, práce s informacemi atd.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POSLECH S POROZUMĚNÍM
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu
a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech
týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele
MLUVENÍ
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici
vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba –** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy –** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

NĚMECKÝ JAZYK – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM **Žák:** DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	**Žák:** reaguje na jednoduché pokyny učitele, odpoví na otázku týkající se jeho osoby, bydliště, zájmů, rodiny rozumí slovům a jednoduchým větám dokáže na základě vizuální opory přeložit slova z osvojovaných témat (domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok) vyhledá a zaznamená v krátkém poslechovém textu požadovanou informaci rozumí vyprávění kamaráda (věk, škola, rodina, svátky, volný čas)	**zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov německá abeceda – porovnání s českou abecedou – nácvik výslovnosti **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) **mluvnice** přivlastňovací zájmena časování sloves slovosled ve větě oznamovací slovosled ve větě tázací skloňování podstatných jmen množné číslo podstatných jmen zápor vykání
MLUVENÍ **Žák:** DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	zapojí se do jednoduchých rozhovorů v probíraném tématu užívá základní gramatické jevy (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) zeptá se na zájmy, rozvrh hodin, denní program, oblékání, jídlo používá přivlastňovací zájmena používá přítomný čas domluví si schůzku s kamarádem užívá základní gramatické jevy přečte a rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	**zvuková podoba jazyka** fonetické znaky německá abeceda základní výslovnostní návyky nácvik a zdokonalování výslovnosti **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů **tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), **mluvnice** přivlastňovací zájmena časování sloves slovosled ve větě oznamovací slovosled ve větě tázací skloňování podstatných jmen množné číslo podstatných jmen zápor

		vykání
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **Žák:** DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k tematickým okruhům domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) rozumí krátkému jednoduchému textu, který se vztahuje k tematickým okruhům přečte rozhovor a v textu vyhledá požadovanou informaci	**zvuková a grafická podoba jazyka** – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas, povolání, jídlo, oblékání, nákupy, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) **mluvnice** přivlastňovací zájmena časování sloves slovosled ve větě oznamovací slovosled ve větě tázací skloňování podstatných jmen množné číslo podstatných jmen zápor vykání
PSANÍ **Žák:** DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (jméno, příjmení, věk, adresu) napíše vyprávění o své rodině (věk, povolání, škola, záliby) napíše přání k narozeninám napíše vánoční a novoroční přání, pozvánku	**grafická podoba jazyka** fonetické znaky německá abeceda **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** domov, rodina, škola, volný čas **mluvnice** přivlastňovací zájmena časování sloves slovosled ve větě oznamovací slovosled ve větě tázací skloňování podstatných jmen množné číslo podstatných jmen zápor vykání

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV2 Lidské vztahy

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, zeměpis, hudební výchova, informační a komunikační technologie, anglický jazyk

NĚMECKÝ JAZYK – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM **Žák:** DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	**Žák:** reaguje na jednoduché pokyny a otázky učitele týkající se zadání práce v hodině, doma rozpozná tvary sloves v přítomném čase dokáže na základě vizuální opory přeložit slova z osvojovaných témat (domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí) vyhledá v poslechovém textu požadované informace a zaznamená je rozhodne o správnosti vět podle obsahu rozhovoru rozumí jednoduchému vyprávění a doplní do textu chybějící informace	**zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, zvířata, příroda **mluvnice** skloňování přivlastňovacích zájmen způsobová slovesa - časování préteritum sloves *být* a *mít* předložky se 3. a 4. pádem zápor *nichts* perfektum některých frekventovaných sloves rozkazovací způsob
MLUVENÍ **Žák:** DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	zapojí se do jednoduchých rozhovorů v probíraných tématech (domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí) užívá základní gramatické jevy pojmenuje části lidského těla a vyjádří, co ho bolí vyjádří prosbu zeptá se na cestu vede rozhovor s kamarádem odpoví a položí otázky v osvojovaných tématech	**zvuková podoba jazyka** fonetické znaky, základní výslovnostní návyky německá abeceda zdokonalování výslovnosti **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů **tematické okruhy** domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, zvířata, příroda **mluvnice** skloňování přivlastňovacích zájmen způsobová slovesa - časování préteritum sloves *být* a *mít* předložky se 3. a 4. pádem zápor *nichts* perfektum některých frekventovaných sloves rozkazovací způsob
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **Žák:** DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí krátkému jednoduchému textu, který se vztahuje k tematickým okruhům domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, zvířata, příroda, počasí,	**zvuková a grafická podoba jazyka** – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov německá abeceda **slovní zásoba**

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	reálie zemí příslušných jazykových oblastí přečte krátký text a vyhledá v textu odpovědi na otázky přečte krátký text a doplní do schématu chybějící informace přečte rozhovor a v textu vyhledá požadovanou informaci	slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, zvířata, příroda **mluvnice** skloňování přivlastňovacích zájmen způsobová slovesa - časování préteritum sloves *být* a *mít* předložky se 3. a 4. pádem zápor *nichts*
PSANÍ **Žák:** DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	stručně reaguje na jednoduchá písemná sdělení: napíše jednoduchý rozhovor napíše jednoduché vyprávění napíše pozvánku na oslavu napíše omluvu odepíše na dopis	**grafická podoba jazyka** fonetické znaky německá abeceda **slovní zásoba** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem **tematické okruhy** domov, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, zvířata, příroda **mluvnice** základní gramatické struktury: skloňování přivlastňovacích zájmen způsobová slovesa - časování préteritum sloves *být* a *mít* předložky se 3. a 4. pádem zápor *nichts* perfektum některých frekventovaných sloves rozkazovací způsob

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV2 Lidské vztahy

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, zeměpis, hudební výchova, informační a komunikační technologie, anglický jazyk

5.4 Základy německého jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu *Základy německého jazyka*

Základy německého jazyka je vyučovací předmět v rámci oboru *Další cizí jazyk*, ze vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace* RVP ZV. Jeho postupné osvojování pomáhá žákovi snižovat jazykové bariéry a přispívá

tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodní úrovni.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Základy německého jazyka*

Vyučovací předmět *Základy německého* jazyka se vyučuje v 7. ročníku v 1hodinové dotaci. Od 8. ročníku na tento předmět navazuje předmět *Německý jazyk*. Žáci pracují v jazykových učebnách, v počítačových učebnách a ve třídách vybavených audiovizuální technikou.

V tomto předmětu jde především o probuzení zájmu žáka o studium dalšího cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě potřeby získání základních poznatků ve vybraných tematických okruzích. Do výuky jsou zařazovány i vhodné programy na PC a interaktivní tabuli.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POSLECH S POROZUMĚNÍM
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
MLUVENÍ
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
PSANÍ
Očekávané výstupy: žák
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba –** slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- **tematické okruhy –** pozdravy, dny v týdnu, číslice 1-10, barvy, jména, rodina, škola, volný čas, narozeniny
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ZÁKLADY NĚMECKÉHO JAZYKA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM **Žák:** DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	**Žák:** reaguje na jednoduché pokyny učitele, odpoví na otázku týkající se jeho osoby – jméno, věk, bydliště, zájmy, rodina pozdraví, rozloučí se, představí, vyjádří souhlas a nesouhlas rozumí slovům a jednoduchým větám dokáže na základě vizuální opory přeložit slova z osvojovaných témat (pozdravy, dny v týdnu, číslice, barvy, jména, rodina, škola, volný čas, narozeniny)	**Tematické okruhy** – pozdravy, dny v týdnu, číslice 1-20, barvy, jména, rodina, škola, volný čas, narozeniny **Zvuková a grafická podoba jazyka** fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov německá abeceda – porovnání s českou abecedou – nácvik výslovnosti **Mluvnice** rod podstatných jmen člen určitý a neurčitý přivlastňovací zájmena časování sloves slovosled ve větě oznamovací slovosled ve větě tázací zápor
MLUVENÍ **Žák:** DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	zapojí se do jednoduchých rozhovorů v probíraném tématu (pozdravy, dny v týdnu, číslice 1-20, barvy, jména, rodina, škola, volný čas, narozeniny)	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM **Žák:** DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	přečte a rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	
PSANÍ **Žák:** DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři (jméno, příjmení, věk, adresu)	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV2 Lidské vztahy

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, zeměpis, hudební výchova, informační a komunikační technologie, anglický jazyk

5.5 Angličtina hrou

Charakteristika vyučovacího předmětu *Angličtina hrou*

Angličtina hrou pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Angličtina hrou*

V 1. a 2. ročníku zařazen předmět Angličtina hrou v 1 hodinové dotaci (celkem 2 hodiny týdně) a od 3. ročníku navazuje předmět Anglický jazyk v 3hodinové týdenní dotaci (celkem 21 hodin týdně).

Výuka směřuje k „praktickým dovednostem". Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Ve výuce anglického jazyka se v ZŠ využívají prvky systému „Evropské jazykové portfolio". Získávání praktických dovedností žáka (hodnocení žáka – do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 3 základní „oblasti" cizího jazyka – *Poslech, Čtení* a *Psaní*.

V 1. a 2. ročníku představuje výuka anglického jazyka úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Využívá se nahrávek, říkanek, básniček, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období: žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, lidské tělo, jídlo, oblékání, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLIČTINA HROU – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	**Žák:** umí pozdravit, rozloučit se, jednoduše se představí, osloví osobu vyjádří souhlas a nesouhlas naučí se počítat do dvanácti nacvičí si porozumění otázce Kolik? tvoří množné číslo podstatných jmen – pravidelné tvary porozumí otázce Kolik je ti let? a odpoví na ni přečte jednoduchá slovní spojení určí celé hodiny pojmenuje školní potřeby, určí jejich barvu a počet, použije neurčitý člen a/an čte jednoduché věty typu This is…, pojmenuje hračky, určí jejich polohu pomocí předložek pojmenuje zvířata hračky vybarví je příslušnou barvou vyjmenuje barvy spojí podstatné jméno s přídavným jménem	první seznámení s angličtinou čísla škola a školní potřeby hračky a zvířata předložky in, on barvy

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, prvouka, matematika, pracovní výchova, výtvarná výchova

ANGLIČTINA HROU – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	**Žák:** umí pozdravit, rozloučit se, jednoduše se představí, osloví osobu vyjádří souhlas a nesouhlas naučí se počítat do dvaceti nacvičí si porozumění otázce Kolik? tvoří množné číslo podstatných jmen - pravidelné tvary porozumí otázce Kolik je ti let? a odpoví na ni přečte jednoduchá slovní spojení určí celé hodiny pojmenuje školní potřeby, určí jejich barvu a počet, použije neurčitý člen a/an čte jednoduché věty typu This is…, otázky What is this/that? What is it? pojmenuje hračky, určí jejich polohu pomocí předložek pojmenuje zvířata hračky vybarví je příslušnou barvou pojmenuje členy rodiny, nakreslí Family tree vyjmenuje barvy spojí podstatné jméno s přídavným jménem	pozdravy čísla množné číslo hodiny škola a školní potřeby hračky a zvířata rodina barvy

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, prvouka, matematika, pracovní výchova, výtvarná výchova

5.6 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu *Matematika*

Vyučovací předmět *Matematika* vychází z oblasti *Matematika a její aplikace* RVP ZV a měl by být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě.

V základním vzdělávání je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech, bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Matematika*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy (1. stupeň - *Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy; 2. stupeň - Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy).*

V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem *proměnná* a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu *funkce.*

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při nichž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Na 1. stupni v 1. ročníku je 4hodinová týdenní dotace, ve 2. - 5. ročníku je 5hodinová týdenní dotace. Na 2. stupni v 6. – 9. ročníku je 4hodinová týdenní dotace (celkem 40 hodin týdně).

Výuka *Matematiky* je organizována zpravidla v budově školy. Žáci mohou využívat prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů).

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a experimentální žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv

a povinností ve škole i mimo školu

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období: žák

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
M-3-1-02p zná matematické operátory +, −, =, <, > a umí je zapsat
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období: žák

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru

přirozených čísel
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
M-5-1-08 porozumí významu znaku „−“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor

Učivo

- **přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky**
- **zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)**
- **násobilka**
- **vlastnosti početních operací s čísly**
- **písemné algoritmy početních operací**

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období: žák

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období: žák

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce

- určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo

- **závislosti a jejich vlastnosti**
- **diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády**

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období: žák

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období: žák

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- **délka úsečky; jednotky délky a jejich převody**
- **obvod a obsah obrazce**
- **vzájemná poloha dvou přímek v rovině**
- **osově souměrné útvary**

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období: žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo

- **slovní úlohy**
- **číselné a obrázkové řady**
- **magické čtverce**
- **prostorová představivost**

1. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy: žák
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu
M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta
zvládá orientaci na číselné ose

Učivo

- **dělitelnost přirozených čísel** – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- **celá čísla** – čísla navzájem opačná, číselná osa
- **desetinná čísla, zlomky** – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- **poměr** – měřítko, úměra, trojčlenka
- **procenta** – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- **mocniny a odmocniny** – druhá mocnina a odmocnina
- **výrazy** – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- **rovnice** – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
Očekávané výstupy: žák
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
M-9-2-02 porovnává soubory dat
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
M-9-2-01p vyhledává a třídí data
M-9-2-02p porovnává data
M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku
užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
zvládá početní úkony s penězi

Učivo

- **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- **funkce** – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy: žák

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary

M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles

M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu

M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce

M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary

M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti

M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

M-9-3-11p sestrojí sítě základních těles

M-9-3-12p načrtne základní tělesa

M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa

- odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- používá technické písmo
- čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Učivo

- **rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- **prostorové útvary** – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy: žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy

M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací

M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo

- **číselné a logické řady**
- **číselné a obrázkové analogie**
- **logické a netradiční geometrické úlohy**

MATEMATIKA – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Žák:** zapíše čísla 0 – 20, rozliší číslice tiskací a psací spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně) vytvoří skupinu s daným počtem prvků zobrazí číslo na číselné ose doplní chybějící čísla v řadě podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně porovná přirozená čísla (>, <, =) sčítá a odčítá v oboru 0 – 10, 10 – 20 řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0-20 bez a s přechodem desítky řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu: o x více (méně) v oboru do 20 řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel	**Čísla 0 – 20** čtení a psaní čísel počítání prvků vytvoření souboru s daným počtem prvků orientace na číselné ose porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno znaménka >, <, =, +, - součet čísel bez a s přechodem desítky rozdíl čísel bez s přechodem desítky počítání předmětů v daném souboru komutativnost sčítání řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel sčítání a odčítání v oboru do 20 bez a s přechodem přes desítku ve slovních úlohách řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání řešení slovních úloh s využitím vztahů o **n** více, o **n** méně **porovnávání předmětů** tvoří skupinky s daným počtem
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší	umisťuje předměty vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za, nahoře, dole
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh rozezná krychli, kvádr, válec, kouli rozezná souměrné útvary v rovině	**Geometrie** rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh tělesa: krychle, kvádr, válec, koule skládání obrazců z geometrických tvarů používá geometrické názvy - menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova, prvouka, tělesná výchova

MATEMATIKA – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Žák:** spočítá prvky souboru do 100 (včetně) vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti) s daným počtem prvků do 100 orientuje se na číselné ose sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8 + 6, 16 - 9, …) porovná čísla do 100, používá symboly >, <, = sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku užívá spoje násobilek 0,1 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 dělí v oboru násobilek 0,1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 násobí a dělí ve spojitostech řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 řeší slovní úlohy s využitím vztahů: o **x** více, o **x** méně, v oboru do 100 řeší slovní úlohy na násobení a dělení řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy **x**krát více, **x**krát méně řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) užívá sčítání, odčítání, násobení, dělení při řešení praktických úloh	**Číselný obor 0 –100** vytváření souborů s daným počtem prvků-skupiny bankovek, předmětů, hledání ve čtvercové síti, orientace na počitadle v rozsahu 0-100 čísla 0 – 100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 sčítání a odčítaní v oboru do 20 s přechodem přes desítku vztahy o více, o méně, rovnost čísel do 100 sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 matematické operace s jedno a dvojcifernými čísly sčítání a odčítání násobků deseti názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů násobení jako opakované sčítání násobek, činitel, záměna činitelů násobilky 0,1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 automatizace násobilek, řady násobků z daného čísla dělení v oboru těchto násobilek 0 - 10 vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobilek řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel počítání s použitím závorek řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání vytváření slovních úloh se vztahy o více, o méně, využití závorek v oboru 0 - 100 řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobilek řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů **x**krát více, **x**krát méně vytváření a řešení slovních úloh se dvěma početními operacemi, využití závorek jako jedno z řešení počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny počítání ceny v obchodě, finanční gramotnost

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	pracuje s tabulkami, doplňuje číselné posloupnosti a daná schémata	doplňování číselných řad, řazení vzestupně, sestupně rozlišování sudých a lichých čísel
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	rozezná geometrická tělesa v praxi poznává model krychle, kvádru, koule, válce rozezná obdélník, čtverec, trojúhelník, kruh, kružnici, chápe rozdíly těleso × rovinný útvar na modelech porovnává jejich velikost, dokáže porovnat útvary v praxi kreslí křivé a rovné čáry odhadne a změří délku úsečky (m, dm, cm) vede osu souměrnosti vymodeluje podle předlohy jednoduché útvary v rovině	**Geometrie** tělesa a základní rovinné útvary kolem nás, ukázky z praktického života vyhledávání rovinných útvarů, vybarvování, třídění těleso × rovinný útvar modely útvarů, porovnávání jejich velikosti práce s pravítkem úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar rýsování úseček jednotky centimetr, decimetr, metr délka úsečky, měření délky úsečky označení bodů a úseček osa souměrnosti na čtvercové síti se zakresleným rovinným útvarem útvary v rovině, rozpoznání, modelování

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/5 Kreativita

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova, prvouka, tělesná výchova

MATEMATIKA – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Žák:** čte, zapisuje, porovnává a zaokrouhluje přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti zakreslí obraz daného čísla na číselné ose užívá spoje malé i velké násobilky provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly provádí jednoduché písemné operace s přirozenými čísly určí neúplný podíl a zbytek řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Číselný obor 0** – 1000 číselná řada, zápis čísel číselná osa porovnávání a zaokrouhlování čísel součet a rozdíl čísel písemné sčítání písemné odčítání řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání malá a velká násobilka dělení se zbytkem součin, podíl, zbytek slovní úlohy, tvoření, modelování, aplikace osvojených početních operací v oboru do 1000
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	převádí jednoduché jednotky času	počítá s jednotkami hodina, minuta, vteřina, převádí tyto jednotky, užívá v praktických slovních úlohách
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	pojmenuje jednoduché, základní útvary v rovině, rozpozná základní jednoduchá tělesa, označí je v praxi dokáže porovnat jednoduché útvary odhadne délku úsečky změří a sestrojí délku úsečky s přesností na milimetry modeluje souměrné útvary v rovině převede jednotky délky rozezná přímku, polopřímku seznámení s kružítkem	jednoduchá tělesa - válec, kužel, jehlan, koule, hranol, krychle porovnávání útvarů, velikostí odhad, měření a rýsování úsečky dané délky, např. v cm, mm provádění odhadů délek různých úseček a vzdáleností rovinné obrazce modelování staveb tvaru kvádru, krychle využití osy souměrnosti převody jednotek délky rýsování přímek a polopřímek rýsování kružnice

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova, prvouka, tělesný výchova, anglický jazyk

MATEMATIKA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	**Žák:** pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. 8 400 – 6 200, 900 000 – 740 000 pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 jednociferným číslem písemně sčítá a odčítá (sčítat alespoň tři čísla, odčítat od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky počítá do 1 000000 po statisících, desetitisících, tisících porovná čísla do 1 000000 a řeší nerovnice typu 452 620 < m < 553 000 rozkládá čísla v desítkové soustavě např. 3757 = 3 x 1 000 + 7 x 100 + 5 x 10 + 7 x 1 řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru, řeší slovní úlohy se vztahy o x více (méně), xkrát více (méně) modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života využívá názorných obrázků k určování ½, ¼, 1/3, 1/5, 1/10 celku vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	**Číselný obor 0 –1 000 000** vztahy mezi sčítáním a odčítáním násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením pořadí početních výkonů čtení a zápis čísel, číselná osa zápis čísel v desítkové soustavě, počítání statisících, desetitisících, tisících sčítání a odčítání čísel v daném oboru, sčítání a odčítání zpaměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 např. 2 700 + 4 600 porovnávání čísel do 1000 000 pamětné násobení a dělení jednociferným číslem písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, kontrola výpočtu písemné dělení jednociferným dělitelem, kontrola násobením zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, sta, desítky slovní úlohy na porovnání čísel, na početní výkony, na vztahy o **x** více, méně, **x**krát více, méně užívání závorek celek, část, zlomek; polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina; řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku čitatel, jmenovatel, zlomková čára zápis zlomku
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	zjistí údaje z diagramu řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony	diagram, zjišťování údajů z diagramu složené slovní úlohy

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem -narýsuje čtverec, obdélník určí vzájemnou polohu dvou přímek sestrojí rovnoběžku s danou přímkou sestrojí kolmici k dané přímce pomocí trojúhelníku s ryskou	**Geometrie** kružnice, kruh střed a poloměr kružnice, rýsování kružnice s daným středem a s daným poloměrem čtverec, obdélník vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku pravý úhel kolmice, kolmost, rýsování kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou

Průřezová témata

OSV1/1Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova, přírodověda, tělesná výchova, anglický jazyk, vlastivěda, hudební výchova

MATEMATIKA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-08 porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	**Žák:** sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti (příklady typu 6 300 + 7 500 000, 2 300 000 –6 000) písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla písemně násobí až čtyřciferným činitelem zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi přepíše a přečte větší čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel vyjádří setinu zlomkem a desetinným číslem zapíše a přečte desetinné číslo zobrazí desetinné číslo na číselné ose zaokrouhlí desetinné číslo písemně sečte a odečte desetinné číslo řádu desetin a setin využívá desetinné číslo v praktických situacích přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	**Číselný obor 0 – 1 000 000 000** odhad a kontrola výpočtů, práce s kalkulátorem posouzení reálnosti výsledku užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) posloupnost přirozených čísel, číselná osa zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazování na číselné ose porovnávání přirozených čísel řešení jednoduchých rovnic, nerovnic (slovní zadání) písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel písemné odčítání dvou přirozených čísel písemné násobení až čtyřciferným činitelem písemně dělení dvojciferným dělitelem zaokrouhlování přirozených čísel na miliardy, miliony, … řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony zápis zlomků, modelování části z celku porovnání, sčítání, odčítání zlomků se stejným základem desetinné číslo, porovnávání desetinných čísel, využívání názorných obrázků orientace v jednoduchých situacích, vyjádření části celku, zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetina, setina vyjádření desetiny a setiny: zlomkem a desetinným číslem záporná čísla – číselná osa (kladná a záporná část), měření teploty, vyjádření dlužné částky

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	řady čísel, tabulky sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic římské číslice, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi letopočty - vyjádření římskými číslicemi grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu praktické využití jízdních řádů a ceníků	doplní řady čísel, tabulky grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu záznam a čtení grafu ve čtvercové síti
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník grafický součet a rozdíl úseček vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce převádí jednotky obsahu cm2, mm2, dm2, m2 rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě a vzorce nakreslí síť kvádru a krychle modeluje kvádr a krychli z dané sítě pozná souměrný útvar nakreslí souměrný útvar určí osu souměrnosti překládáním	**Geometrie** konstrukce obdélníku a čtverce poznávání rovnoběžníků rýsování pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku konstrukce trojúhelníku z 3 stran pomocí kružítka rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce jednotky obsahu (včetně ha, km2,mm2) dbát na přesnost a čistotu při rýsování konstrukce souměrného útvaru ve čtvercové síti síť kvádru a krychle, modelování kvádru a krychle ze sítě osa souměrnosti, určování os souměrnosti, souměrné tvary souměrné útvary ve čtvercové síti, dbát na přesnost a čistotu při rýsování
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice řeší slovní úlohy úsudkem a logikou	**Nestandardní aplikované úlohy a problémy** - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy: český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova, přírodověda, tělesná výchova, anglický jazyk, vlastivěda, hudební výchova

MATEMATIKA – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	**Žák:** vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné a uvede příklady určí čísla navzájem opačná znázorní celé číslo na číselné ose porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti uvede praktický význam absolutní hodnoty čísla, určí tuto absolutní hodnotu sečte, odečte, vynásobí, vydělí celá čísla vysvětlí pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané číslo dělitelné použije znaky dělitelnosti k řešení praktických úloh použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel vysvětlí pojem desetinné číslo, uvede příklady přečte a zapíše dané desetinné číslo znázorní desetinné číslo na ose porovná desetinná čísla pomocí znamének nerovnosti zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností převede desetinná čísla na zlomky a obráceně modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku sečte, odečte, vynásobí desetinná čísla (písemně, zpaměti) dělí desetinné číslo číslem přirozeným a číslem desetinným (až trojciferným) matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je využívá kalkulátorů při náročnějších úlohách bez využití paměti kalkulátoru	**Celá čísla** čísla navzájem opačná porovnávání a uspořádání celých čísel absolutní hodnota čísla sčítání a odčítání celých čísel násobení a dělení celých čísel **Dělitelnost přirozených čísel** násobek a dělitel znaky dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 8, 10) prvočísla a čísla složená rozklad na prvočinitele čísla soudělná a nesoudělná nejmenší společný násobek největší společný dělitel **Desetinná čísla** porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel sčítání a odčítání desetinných čísel násobení desetinných čísel dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným slovní úlohy využití kalkulátoru při početních operacích s desetinnými čísly aritmetický průměr a jeho užití

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý) a podle délek stran rovnostranný, rovnoramenný, obecný) určí součet úhlů v trojúhelníku určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka stupeň a minuta rozliší druhy úhlů vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, libovolný ostrý a tupý přenese úhel, porovná jej sestrojí různé velikosti úhlů změří velikost daného úhlu ve stupních vyjádří velikost úhlu ve stupních a minutách a zapíše údaje sestrojí osu úhlu rozliší dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, určí jejich vlastnosti a jejich velikosti sečte a odečte dvojici úhlů násobí a dělí úhly dané velikosti dvěma určí jednotky obsahu, převede tyto jednotky vypočítá obsah čtverce a obdélníku podle vzorce vypočítá obsah trojúhelníku vypočítá obsah dalších rovinných útvarů složených ze čtverců a obdélníků popíše a rozliší kvádr a krychli sestrojí síť krychle a kvádru podle vzorce vypočítá povrch a objem kvádru a krychle zapíše řešení úloh s důrazem na přesnost, přehlednost a dodržování matematické symboliky vyřeší slovní úlohu vedoucí k výpočtům obsahů rovinných útvarů, povrchů a objemů těles sestrojí trojúh. podle věty sss, sus, usu určí, zda trojúhelník lze sestrojit užitím trojúhelníkové nerovnosti druhy trojúhelníků určí výšku a těžnici, popíše jejich vlastnosti, tyto prvky narýsuje sestrojí kružnici vepsanou a opsanou trojúhelníku sestrojí šestiúhelník, osmiúhelník popíše vlastnosti šestiúhelníku, osmiúhelníku	**Úhel a jeho velikost** úhel a jeho přenášení druhy úhlů jednotka velikosti úhlů (stupně a minuty); úhloměr měření velikosti úhlů osa úhlu - konstrukce kružítkem rýsování úhlů úhly vedlejší a vrcholové sčítání a odčítání úhlů (početně, graficky) násobení a dělení úhlů dvěma **Obsah obrazce a povrch tělesa** jednotky obsahu, převody obsah obdélníku, čtverce, trojúhelníku obsah složitějších obrazců povrch, objem kvádru a krychle slovní úlohy na výpočet obsahu, povrchu, objemu **Trojúhelníky a mnohoúhelníky** trojúhelníky součet úhlů v trojúhelníku druhy trojúhelníků, vlastnosti stran a úhlů rýsování trojúh. (podle sss, sus, usu) trojúhelníková nerovnost výška, těžnice kružnice vepsaná a opsaná trojúhelníku prav. šestiúhelník – vlastnosti, obvod, konstrukce osmiúhelník - vlastnosti, obvod, konstrukce **Základní pravidla rýsování** druhy a užití čar rýsování kolmic, rovnoběžek střed úsečky, osa úsečky **Osová a středová souměrnost** osa souměrnosti osově souměrné útvaru středová souměrnost středově souměrné útvary

	narýsuje čárkovanou, plnou a čerchovanou čáru a určí, ve kterých případech ji použije v praxi používá rýsování, klade důraz na přesnost a čistotu projevu rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány sestrojí dvě rovnoběžky sestrojí kolmici z bodu k přímce sestrojí pomocí kružítka střed a osu úsečky matematicky správně a přesně popíše základní geometrické útvary technickým písmem narýsuje konkrétní předměty – užitkové i ozdobné od ruky nakreslí rovinné útvary, krychli, kvádr určí vlastnosti útvarů v osové a středová souměrnosti, sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osové a středové souměrnosti, rozpozná útvary souměrné podle osy a středu, určí osu a střed souměrnosti	
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	vyhledá požadované informace v tabulce vypočítá celkové příjmy a nutné výdaje rozpočtu domácnosti i svého osobního rozpočtu rozliší pojem nutný výdaj a ostatní výdaje doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, tělesná výchova, informační a komunikační technologie, fyzika, zeměpis

MATEMATIKA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	**Žák:** vyjádří celek pomocí zlomku - graficky i zápisem zlomku převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla rozšíří a zkrátí zlomek zapíše řešení s důrazem na přesnost, přehlednost a dodržování matematické symboliky porovná zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose provádí základní početní operace s racionálními čísly sčítání, odčítání, násobení a dělení upraví složený zlomek řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor matematického problému odhadne výsledek a ověří jeho reálnost řeší jednoduché rovnice v oboru racionálních čísel, provede kontrolu výsledku	**Zlomky a racionální čísla** vyjádření částí celku pomocí zlomků základní tvar zlomku smíšené číslo převádění smíšených čísel na zlomky a nepravých zlomků na smíšená čísla rozšiřování a krácení zlomků uspořádání zlomků pojem racionální číslo **Početní operace se zlomky a racionálními čísly** sčítání zlomků a smíšených čísel odčítání zlomků a smíšených čísel násobení zlomků číslem celým násobení zlomků dělení zlomků složený zlomek slovní úlohy sčítání a odčítání racionálních čísel násobení a dělení racionálních čísel
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků a matematicky je vyjádří uvede věty o shodnosti trojúhelníků sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu dodržuje zásady správného rýsování vymezí pojmy vnitřní a vnější úhel trojúhelníku určí třetí vnitřní úhel trojúhelníku výpočtem určí a narýsuje střední příčku, popíše její vlastnosti rozliší jednotlivé druhy čtyřúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků a popíše jejich vlastnosti vypočítá obvod, obsah těchto útvarů pomocí vzorce narýsuje čtyřúhelník řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu čtyřúhelníků	**Shodnost trojúhelníků** shodné útvary v rovině shodnost trojúhelníků - věty sss, sus, usu **Trojúhelníky** vnitřní a vnější úhly trojúhelníku střední příčky **Čtyřúhelníky** třídění čtyřúhelníků rovnoběžníky a jejich vlastnosti lichoběžník a jeho vlastnosti rýsování čtyřúhelníků obvody a obsahy čtyřúhelníků slovní úlohy

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	objasní pojmy poměr a postupný poměr zapíše poměr velikostí dvou veličin upraví poměr pomocí krácení a rozšiřování vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem pozná přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu dvou veličin a rozhodnutí zdůvodní úvahou vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy sestrojí grafy přímé a nepřímé úměrnosti řeší slovní úlohy s využitím přepočtu měřítek, přímé a nepřímé úměrnosti řeší slovní úlohy z praxe pomocí poměru a trojčlenky vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent vypočítá jedno procento z daného základu použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je aplikuje základy jednoduchého úrokování na příkladě použije získané znalosti při řešení slovních úloh z praxe provede rozbor slovní úlohy a stanoví postup řešení provede kontrolu reálnosti získaného výsledku	**Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka.** poměr, postupný poměr přímá úměrnost, nepřímá úměrnost (pravoúhlá soustava souřadnic) měřítko plánu, mapy trojčlenka slovní úlohy **Procenta** procento - základ, počet procent, procentová část výpočet procentové části, počtu procent, základu **Finanční gramotnost** jednoduché úrokování slovní úlohy vypočítá úrok z úroku řeší úlohy z praxe

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, pracovní výchova, tělesná výchova, informační a komunikační technologie, fyzika, člověk a zdraví

MATEMATIKA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	**Žák:** uvede příklady praktického použití druhé mocniny a druhé odmocniny určí bez použití kalkulačky druhou mocninu racionálních čísel (mocniny čísel od 1 do 10, jejich desetinásobky, zlomky s těmito čísly v čitateli i jmenovateli) určí druhou odmocninu pomocí kalkulačky vypočítá výraz s mocninami a odmocninami, určí jeho hodnotu uvede Pythagorovu větu, příklady jejího využití vypočítá třetí stranu trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty vyřeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty (zakreslí reálný náčrtek, matematickou symbolikou zapíše řešení příkladu, příklad vyřeší) u praktických úloh s využitím Pythagorovy věty odhadne výsledek uvede rozdíl mezi kruhem a kružnicí uvede rozdíl a vztah mezi průměrem a poloměrem vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců určí vzájemnou polohu kružnice a přímky a vzájemnou polohu dvou kružnic určí a sestrojí tečnu, sečnu a tětivu vyřeší slovní úlohy z praxe s využitím znalostí o kružnici, ve slovní úloze provede náčrtek, matematizaci problému, jeho řešení a ověření reálnosti výsledku	**Mocniny** druhá mocnina racionálního čísla výpočet druhé mocniny kalkulačkou druhá odmocnina výpočet druhé odmocniny kalkulačkou reálná čísla **Pythagorova věta** Pythagorova věta výpočet přepony výpočet odvěsny praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty **Kruh, kružnice** vzájemná poloha přímky a kružnice, sečna, tečna vzájemná poloha dvou kružnic délka kružnice obvod kruhu, obsah kruhu části kružnice, kruhu slovní úlohy z praxe

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	vypočítá mocniny s přirozeným exponentem použije pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami provádí základní početní operace (+, -,x ,:) s mocninami umocní součin, podíl, mocninu zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru a .10^n, kde $1 \leq a < 10$ určí mocninu s exponentem nula vysvětlí pojmy výraz číselný, s proměnnou, jednočlen, mnohočlen, člen výrazu, rovnost dvou výrazů a uvede příklady přečte výraz s proměnnou určí proměnnou v daném výrazu určí hodnotu výrazu s proměnnou zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými provádí základní operace (+ - . :) s mnohočleny vytkne z daného výrazu vhodný výraz a správně zapíše rozklad na součin aplikuje na příkladech vzorce: druhá mocnina součtu a rozdílu, rozdíl druhých mocnin; použije tyto vzorce ke zjednodušení výrazů	**Mocniny s přirozeným mocnitelem** n-tá mocnina čísla sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem mocnina součinu, podílu umocňování mocnin zápis čísla ve tvaru a .10^n **Výrazy** číselné obory výrazy číselné, jejich hodnota výraz s proměnnou, určování hodnoty jednočlen, mnohočlen sčítání a odčítání mnohočlenů násobení mnohočlenu jednočlenem násobení mnohočlenů druhá mocnina dvojčlenu rozdíl druhých mocnin užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ dělení mnohočlenu jednočlenem vytýkání, rozklad vytýkáním

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	vysvětlí pojmy rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice vyřeší jednoduché lineární rovnice pomocí základních, ekvivalentních úprav používá algoritmus řešení rovnic ke správnému vyřešení zadaných úloh matematicky správně a účelně zapíše postup řešení provede zkoušku řešení vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami vyřeší slovní úlohy z praxe (provede rozbor slovní úlohy, vyřeší úlohu, provede zkoušku správnosti svého řešení) vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin uvede příklady využití lineárních rovnic v praxi	**Lineární rovnice** rovnost, vlastnosti rovnosti lineární rovnice s jednou neznámou kořen (řešení) lineární rovnice ekvivalentní úpravy lineární rovnic zkouška řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav provádění zkoušky správnosti řešení rovnice se závorkami, se zlomky řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic (se zlomky, s procenty, "o věku", „na pohyb", „na společnou práci", „na směsi") výpočet neznámé ze vzorce
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh objasní pojem Thaletova kružnice, využije Thaletovu kružnici v konstrukčních úlohách využívá vztahů mezi geometrické útvary k řešení konstrukčních úloh zakreslí náčrtek zadaného úkolu správně zapíše konstrukční postup s použitím matematické symboliky sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice	**Konstrukční úlohy** množiny bodů dané vlastnosti Thaletova kružnice konstrukce kružnice s požadovanými vlastnostmi konstrukce tečen ke kružnici

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, tělesná výchova, informační a komunikační technologie, fyzika, chemie, výchova k občanství

MATEMATIKA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-03 určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	**Žák:** užívá jednotky objemu vzájemně převádí jednotky objemu pozná a popíše tělesa – válec, krychle, kvádr a další hranoly určí objem hranolů výpočtem podle vzorců načrtne válec vyřeší slovní úlohy na výpočet objemu a povrchu těles určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl vyřeší vhodnou metodou soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými rozezná funkční vztah od jiných vztahů vysvětlí pojem lineární funkce vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem sestaví tabulku a zakreslí graf funkce přímé a nepřímé úměrnosti použije funkci při řešení úloh z praxe	**Objem a povrch hranolů, válce** jednotky objemu, převody jednotek objem krychle a kvádru objem a povrch hranolu válec, jeho síť objem a povrch válce **Lomené algebraické výrazy** podmínky lomeného výrazu **Rovnice a soustavy dvou rovnic** řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými **Funkce** definice funkce lineární funkce a její vlastnosti graf lineární funkce praktické příklady na lineární funkci soustava souřadnic v rovině grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic přímá a nepřímá úměrnost

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	uvede základní vlastnosti jehlanu, kužele a koule načrtne jehlan, kužel, kouli vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule s užitím vzorce řeší slovní úlohy a reálné příklady z praxe vztahující se k výpočtu povrchu a objemu jehlanu, kužele a koule vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů, podobnost trojúhelníků rozpozná podobné rovinné útvary zapíše podobnost pomocí matematické symboliky určí poměr podobnosti určí velikosti dalších útvarů na základě poměru podobnosti využívá věty o podobnosti v početních a konstrukčních úlohách matematizuje a řeší jednoduché reálné situace s využitím podobnosti zvětšuje a zmenšuje útvary v daném měřítku užívá poměr podobnosti	**Objem a povrch těles** jehlan - síť, objem, povrch kužel - síť, objem, povrch koule - objem, povrch, poloměr slovní úlohy a praktické příklady **Podobnost** podobnost geometrických útvarů poměr podobnosti věty o podobnosti trojúhelníků dělení úseček v daném poměru užití podobnosti v praxi
M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	vysvětlí základní pojmy statistiky: statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus určí z dané tabulky modus a medián provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky formou tabulky a znázorní čte a sestrojuje různé diagramy a grafy uvede příklady využití statistiky v praxi	**Statistika** statistický soubor, statistické šetření jednotka., znak, četnost modus, medián grafy, diagramy statistika v praxi

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, informační a komunikační technologie, fyzika, chemie, výchova k občanství

5.7 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informatika RVP ZV. Cílem vyučovacího předmětu Informatika je naplňování vzdělávacího obsahu stanoveného ve výstupech vzdělávacího oboru Informatika.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Informatika

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

Ozobot

Informatika s Emilem

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky,

využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období: žák

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat

I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji

I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat

I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo

- data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období: žák

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo

- řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období: žák

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Učivo

- systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

1. stupeň

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období: žák

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

- hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů

- počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy: žák

I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat

I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní

I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti

I-9-1-02p zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek

I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění

I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

Učivo

- data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy: žák

I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti

I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení

I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

Učivo

- algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy: žák

I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá

I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce

I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Učivo

- informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy: žák

I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému

I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo

- hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

INFORMATIKA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Digitální technologie – ovládání digitálního zařízení **Žák:** Žákyně/žák: ● najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Žákyně/žák: pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem edituje digitální text, vytvoří obrázek přehraje zvuk či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom řeší úkol použitím schránky dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	**Učivo** Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program
Digitální technologie – práce ve sdíleném prostředí Žákyně/žák: ● najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ● propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	**Očekávané výstupy ŠVP** Žákyně/žák: uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	**Učivo** Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Technické problémy a přístupy k jejich řešení
Žákyně/žák: ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: sestaví robota podle návodu sestaví program pro robota oživí robota, otestuje jeho chování najde chybu v programu a opraví ji upraví program pro příbuznou úlohu pomocí programu ovládá světelný výstup a motor pomocí programu ovládá senzor používá opakování, události ke spouštění programu	Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru
Data, informace a modelování - úvod do kódování a šifrování dat a informací Žákyně/žák: ● popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji vyčte informace z daného modelu	Žákyně/žák: sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MKV2 Lidské vztahy

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, výtvarná výchova, český jazyk, matematika, vlastivěda, anglický jazyk, pracovní výchova

INFORMATIKA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Informační systémy – úvod do práce s daty Žákyně/žák: ● uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ● pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Žákyně/žák: pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech doplní posloupnost prvků umístí data správně do tabulky doplní prvky v tabulce v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu
Algoritmizace a programování – základy programování (příkazy, opakující se vzory) Žákyně/žák: ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ● ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát vytvoří a použije nový blok upraví program pro obdobný problém	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur
Informační systémy – úvod do informačních systémů Žákyně/žák: ● v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Žákyně/žák: nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy

Algoritmizace a programování – základy programování (vlastní bloky, náhoda) Žákyně/žák: ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ● ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt
Data, informace a modelování – úvod do modelování pomocí grafů a schémat Žákyně/žák: ● popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ● vyčte informace z daného modelu	Žákyně/žák: pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model
Algoritmizace a programování – základy programování (postavy a události) Žákyně/žák: ● sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ● popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ● v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ● ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav v programu najde a opraví chyby používá události ke spuštění činnosti postav přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky upraví program pro obdobný problém ovládá více postav pomocí zpráv	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV2 Lidské vztahy

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, výtvarná výchova, český jazyk, matematika, vlastivěda, anglický jazyk, pracovní výchova

INFORMATIKA – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Data, informace a modelování – kódování a šifrování dat a informací Žákyně/žák: • navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	**Očekávané výstupy ŠVP** Žákyně/žák: rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO
Informační systémy – práce s daty Žákyně/žák: ● získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ● sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	**Očekávané výstupy ŠVP** Žákyně/žák: najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty
Informační systémy – informační systémy Žákyně/žák: • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	Žákyně/žák: ● popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace

Algoritmizace a programování – základy programování (opakování a vlastní bloky) Žákyně/žák: ● po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ● vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ● v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	**Očekávané výstupy ŠVP** Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Vytvoření programu Opakování Podprogramy

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV2 Lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, výtvarná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, dějepis, fyzika, zeměpis, výchova k občanství

INFORMATIKA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Algoritmizace a programování – základy programování (postavy a události) Žákyně/žák: ● po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ● vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ● v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	**Učivo** Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi
Data, informace a modelování – modelování pomocí grafů a schémat Žákyně/žák: ● vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ● zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	Žákyně/žák: vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost

Algoritmizace a programování – programování (větvení, parametry a proměnné) Žákyně/žák: ● po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ● vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ● v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné
Digitální technologie – počítače Žákyně/žák: ● ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ● vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ● poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ● dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Žákyně/žák: nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě porovná různé metody zabezpečení účtů spravuje sdílení souborů pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací, aktualizace Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV2 Lidské vztahy

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED3 Stavba mediálních sdělení

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, výtvarná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, pracovní výchova, dějepis, fyzika, zeměpis, výchova k občanství

INFORMATIKA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Algoritmizace a programování – programování robotické stavebnice Žákyně/žák: ● rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ● vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ● v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost přečte program pro robota a najde v něm případné chyby ovládá výstupní zařízení a senzory robota vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot
Algoritmizace a programování – programování hardwarové desky Žákyně/žák: ● ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu ● v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	Žákyně/žák: sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji používá opakování, rozhodování, proměnné ovládá výstupní zařízení desky používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek, tvorba hudby Orientace a pohyb Micro:bitu prostoru Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu

Informační systémy – hromadné zpracování dat Žákyně/žák: • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	Žákyně/žák: při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) řeší problémy výpočtem s daty připíše do tabulky dat nový záznam seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED3 Stavba mediálních sdělení

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

MED6 Tvorba mediálního sdělení

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, výtvarná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, pracovní výchova, dějepis, fyzika, chemie, zeměpis, výchova k občanství

INFORMATIKA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Algoritmizace a programování – programovací projekty Žákyně/žák: ● rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ● vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ● v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ● ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žákyně/žák: řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myší, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

Digitální technologie - digitální technologie Žákyně/žák: ● popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ● ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ● vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ● poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ● dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Žákyně/žák: pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	**Hardware a software** Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat **Digitální identita** Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED3 Stavba mediálních sdělení

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

MED6 Tvorba mediálního sdělení

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, výtvarná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, pracovní výchova, dějepis, fyzika, chemie, zeměpis, výchova k občanství

5.8 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu *Prvouka*

Vyučovací předmět *Prvouka* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Obsahové, časové, organizační vymezení předmětu *Prvouka*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Prvouka* je členěn do pěti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme,* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.

Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy,

mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Vyučovací předmět *Prvouka* se vyučuje v 1., 2., 3. ročníku v 2hodinové týdenní dotaci (celkem 6 hodin týdně). Nezanedbatelná část výuky probíhá mimo budovu školy - v blízkém okolí školy, v různých částech obce. K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a experimentální žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny

v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků

a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Učivo

- **rodina –** postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka,

o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

PRVOUKA – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	**Žák:** popíše bezpečnou cestu do školy uvede svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, situaci modeluje chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	**Místo, kde žijeme** domov – prostředí domova orientace v místě bydliště prevence rizikového chování škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rozpozná spolužáky, určí svoje pracovní místo uvede přirozené odlišnosti spolužáků, projevuje k nim toleranci modeluje své chování ve třídě, ve školní jídelně, v dopravním prostředku, kině apod.	bezpečnost v dopravním provozu, cesta do školy
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	pojmenuje členy své rodiny popíše role rodinných příslušníků zná svoje domácí povinnosti popíše některá povolání pozná pojmy suroviny a výrobky	**Lidé kolem nás** rodina – postavení jedince v rodině, role členů blízké příbuzenské vztahy mezigenerační vztahy co lidé umí zaměstnání, povolání
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	uvede ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti uvede svůj režim dne s časovými údaji charakterizuje roční doby z hlediska života v rodině, zvyků a činností členů rodiny	**Lidé a čas** orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny určování času, kalendář režim dne roční doby
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích	**Rozmanitosti přírody** den a noc změny v přírodě v ročních obdobích
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	popíše základní stavbu lidského těla uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života	**Člověk a jeho zdraví** lidské tělo – základní stavba a funkce péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

MKV2 Lidské vztahy

ENV1 Ekosystémy

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, pracovní výchova

PRVOUKA – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	**Žák:** dodržuje správné dopravní návyky chodce rozliší různé dopravní prostředky zapíše adresu domů, adresu školy ví, kdy použít čísla tísňového volání	**Místo, kde žijeme** orientace v místě bydliště a okolí školy, dopravní značení **riziková místa a situace** telefonní čísla 112, 150, 155 a 158
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi uvede a popíše povolání rodičů zapíše datum narození v modelových situacích předvede základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině objasní termíny: ohleduplnost, kamarádství	**Lidé kolem nás** život a funkce rodiny práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc chování lidí – vlastnosti lidí pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	vyjmenuje a popíše různá povolání a pracovní činnosti vysvětlí potřebu různosti lidí a jejich povolání pro společnost	fyzická a duševní práce zaměstnání
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientuje se v čase - na příkladech porovná minulost a současnost rozliší kalendářní a školní rok, vymezí týdny, dny, hodiny, minuty vymezí vhodné pracovní a odpočinkové aktivity, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	**Lidé a čas** určování času, roční období současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny volnočasové aktivity, zájmové kroužky, bezpečná místa pro hry
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje a popíše viditelné proměny v přírodě popíše ohleduplné chování k přírodě pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce navrhne způsob pomoci živočichům v přírodě	**Rozmanitosti přírody** roční období a změny v přírodě ochrana přírody - odpovědnost lidí
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	vysvětlí péči o sluch a zrak, vysvětlí rozdíly předškolního, školního a dospělého věku popíše prevenci nemocí a úrazů	**Člověk a jeho zdraví** lidské tělo - funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince péče o zdraví - drobné úrazy a poranění, první pomoc

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	uvede příklady správného chování chodce a cyklisty	osobní bezpečí -chování v rizikovém prostředí poučení o škodlivosti kouření základy dušení hygieny

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problému a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MKV2 Lidské vztahy

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, pracovní výchova

PRVOUKA – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	**Žák:** vyznačí na jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo	**Místo, kde žijeme** cesta z domova do školy, orientace v místě bydliště a okolní krajině
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	začlení svou obec do příslušného kraje popíše změny v nejbližším okolí, v místě, kde žije doporučí spolužákům vhodná místa pro volný čas, kulturu, služby, sport	obec, místní krajina – její části, poloha v krajině hlavní světové strany
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	pozná některé kulturní a historické památky regionu pojmenuje některé slavné rodáky	význačné budovy slavní rodáci
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	porovná některé pracovní nástroje používané v minulosti se současností, uvede jejich využití popíše zaměstnání svých rodičů, sourozenců	**Lidé a čas** lidská činnost a tvořivost
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	vyjmenuje několik povolání a vysvětlí jejich význam	práce a volný čas
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	vyhodnotí nebezpečí míst pro hru, trávení volného času a volí odpovídající způsob ochrany uvede příklady možnosti využití různých dopravních prostředků prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování v roli chodce uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce	prevence rizikového chování předcházení konfliktům dopravní prostředek, dopravní hřiště spolupráce s PČR bezpečnost v roli chodce
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	na příkladech uvede význam vody a vzduchu pro člověka	**Rozmanitosti přírody** životní podmínky – voda a vzduch – vlastnosti, proudění vzduchu, význam pro život koloběh vody v přírodě
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	rozliší rostliny kvetoucí a nekvetoucí, popíše části rostlin rozliší obratlovce a bezobratlé, vysvětlí stavbu jejich těla uvede živočichy a rostliny žijící ve svém okolí	živá a neživá příroda rostliny, houby, živočichové – stavba těla jejich výskyt v regionu, význam v přírodě a pro člověka

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	uvede základní vlastnosti látek uvede příklady změn látek (hmotnost, teplo, objem)	látky a jejich vlastnosti – změny skupenství látek, vlastnosti látek
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	**Člověk a jeho zdraví** lidské tělo, životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce správné držení těla oblečení a obuv pro různé modelové situace péče o zdraví, otužování, režim dne ochrana a tvorba životního prostředí – likvidace odpadů, odpovědnost lidí
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	uvede zásady správného chování při styku s cizími osobami v různých modelových situacích v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky	zásady správného chování při styku s cizími lidmi tísňové linky
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	seznámí se s příklady mimořádných událostí	osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí mimořádné události

Průřezová témata

OSV1/1Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV4 Vztah člověka k prostředí

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, tělesná výchova, výtvarná výchova, hudební výchova, pracovní výchova, anglický jazyk

5.9 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu *Přírodověda*

Vyučovací předmět *Přírodověda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk

pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Přírodověda*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Přírodověda* navazuje na učivo *Prvouky* 1. až 3. ročníku. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.

Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Vyučovací předmět *Přírodověda* je vyučován v 2hodinové týdenní dotaci ve 4. i 5. ročníku (celkem 4 hodiny týdně). Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

Používané strategie při výuce je názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a experimentální žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv

a povinností ve škole i mimo školu

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví –** zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií

- **osobní bezpečí, k rizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

PŘÍRODOVĚDA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	**Žák:** vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda objasní princip rovnováhy přírody rozliší vybrané horniny a nerosty vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi uvede příklady zástupců, objasní vzájemnou propojenost na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody	**Rozmanitost přírody** neživá příroda podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost - slunce, voda, půda, vzduch voda a vzduch – význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě nerosty a horniny, vznik půdy a její význam živá příroda – houby, rostliny, živočichové
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	roztřídí dané látky pomocí smyslů a měřením určí, které látky nelze zkoumat některými smysly, tvrzení zdůvodní provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	látky a jejich vlastnosti – třídění látek změny látek a skupenství porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy)	ekosystém les, pole, louka, okolí lidských obydlí, park, rybník, potok a řeka - význam pro člověka význam zemědělství pro člověka vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka	ochrana přírody, likvidace odpadů živelné pohromy a přírodní katastrofy ekologie – prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody a krajiny zemědělství, průmyslová výroba, doprava ve vztahu k životnímu prostředí význam zemědělství pro člověka

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

vlastivěda, český jazyk, tělesná výchova, hudební výchova

PŘÍRODOVĚDA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	**Žák:** vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi popíše postavení Země ve vesmíru objasní střídání dne a noci, ročních období	**Rozmanitost přírody - Země a vesmír** Slunce a sluneční soustava Země ve vesmíru – pohyby Země střídání dne a noci, roční období
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody roztřídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin	**Třídění živých organismů** vzájemné vztahy živé a neživé přírody živočichové, třídění, životní potřeby a stavba jejich těla rostliny, třídění, životní potřeby a stavba jejich těla význam rostlin a živočichů v přírodě pro člověka atlasy a klíče k určování organismů
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle	pojmenuje správně základní části lidského těla stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka	**Člověk a jeho zdraví** stavba lidského těla funkce některých orgánů a orgánových soustav
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života	pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou základy lidské reprodukce vývoj jedince, etapy lidského života
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování	základy sexuální výchovy
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života	zdravý životní styl, denní režim
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií bezpečné chování v rizikovém prostředí
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy	první pomoc při drobných poraněních služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku péče o zdraví, správná výživa intimní a duševní hygiena

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	pojmenuje situace ohrožující zdraví člověka popíše postup chování při dopravní nehodě	**Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** život ohrožující situace – bezpečné chování v rizikovém prostředí bezpečné chování v silničním provozu
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích, na konkrétních příkladech	živelné pohromy opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích postup v případě ohrožení – varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace, IZS

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

ENV/1 Ekosystémy

ENV/2 Základní podmínky života

ENV/3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

vlastivěda, český jazyk, tělesná výchova, výtvarná výchova, matematika

5.10 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu *Vlastivěda*

Vyučovací předmět *Vlastivěda* vychází ze vzdělávací oblasti Č*lověk a jeho svět* RVP ZV. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a převážně činnostní charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi, ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu *Vlastivěda*

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Vlastivěda* vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů *Dějepis*, *Zeměpis* a *Výchova k občanství* ve vyšších ročnících školy a je členěn do tří základních tematických okruhů: *Místo, kde žijeme*; *Lidé kolem nás* a *Lidé a* č*as*. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potřeby a zájem žáků; rychlost postupu přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Tematické okruhy se společnými prvky vhodně a funkčně propojuje.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od nejznámějších událostí v obci a regionu a postupují k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

Vyučovací předmět *Vlastivěda* se vyučuje v 2hodinové týdenní dotaci ve 4. i v 5. ročníku (celkem 4 hodiny). Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, knihovny ...)

Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, rozhlas, televize, tisk, členové rodiny, lidé v nejbližším okolí…)

Používané strategie při výuce je názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační žákovské práce, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá

získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města),

význačné budovy, dopravní síť

- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Učivo

- **rodina –** postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

VLASTIVĚDA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	**Žák:** určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu uvede významné podniky a hospodářské aktivity v regionu popíše polohu ČR v Evropě ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států uvede základní informace o podnebí ČR vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR vyhledá krajská města jednotlivých krajů ČR	**Místo, kde žijeme** místní oblast, region – zdroje, výroba, služby zvláštnosti krajů a oblastí ČR podnebí a počasí zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	určí světové strany v přírodě a podle mapy předvede dovednost práce s mapou,	světové strany
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	rozliší náčrt, plán a základní typy map, vyhledá jednotlivé údaje, vysvětlí smluvní značky	grafické znázornění povrchu – mapy, plány, orientační body a linie, světové strany Mapy – obsah, grafika, vysvětlivky
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam vyhledá z dostupných informačních zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury charakterizuje státoprávní uspořádání ČR	domov, krajina, národ státní zřízení a politický systém v ČR státní správa a samospráva státní symboly armáda ČR

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	uvede příklady, čím se lidé liší a jak lze těchto odlišností využít ve prospěch celé společnosti uvede základní lidská práva a práva dítěte uvede příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv a demokratických principů řeší situace v silničním provozu zná význam dopravních značek a řídí se jimi umí teoretické poznatky převést do praxe – jízda na kole vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě a určuje vhodný způsob bezpečného chování	**Lidé kolem nás** základní lidská práva a práva dítěte práva a povinnosti žáků školy protiprávní jednání a korupce **Dopravní výchova** cyklista – chování v silničním provozu průkaz cyklisty – praktická výuka, test a jízdy na DDH jízda dopravními prostředky
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy vysvětlí pojem „kultura“; na konkrétních příkladech ze svého okolí využívá knihoven jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek uvede různé podoby a projevy kultury uvede konkrétní příklady kulturních institucí	**Lidé a čas** časová osa české země v pravěku středověk raný novověk podoby a projevy kultury, kulturní instituce masová kultura a subkultura

Průřezová témata

VDO3 Formy participace občanů v politickém životě

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

ENV4 Vztah člověka k prostředí

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, hudební výchova, tělesná výchova, pracovní výchova, český jazyk, matematika

VLASTIVĚDA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	**Žák:** charakterizuje svůj kraj, vyhledává jednotlivé údaje na mapě zjišťuje rozšiřující informace ze svého kraje – pracuje s encyklopedií, vyhledává informace z internetu, z turistických průvodců zprostředkuje ostatním spolužákům zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích orientuje se na mapě, ukáže polohu sousedních států charakterizuje vybrané státy vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města porovná světadíly a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi vysvětlí pojmy: Evropská unie, „evropský dům“; rozliší znak EU, uvede některé výhody členství ČR v EU	**Místo, kde žijeme** Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod ČR – kraj, v němž žijeme ČR – demokratický stát vlastní zkušenosti žáků z cestování do cizích zemí **Evropa a svět** – kontinenty poloha a povrch Evropy sousedé ČR a evropské státy rostliny a živočichové Evropy Evropská unie – evropský občan, cestování co dala naše země Evropě a Evropa nám společný „evropský dům“ Současné problémy životního prostředí a jejich řešení
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti popíše způsob života lidí v různých etapách historie na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost využije knihovnu, internet, jako informační zdroj pro pochopení minulosti porovná a zhodnotí na konkrétních příkladech způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti (uvede regionální specifika) objasní historické důvody státních svátků a významných dnů převypráví spolužákům některou z pověstí (vázanou na nejbližší region) stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin (regionu, obce)	**Lidé a čas** orientace v čase a časový řád, určování času dějiny jako časový sled událostí kalendáře, letopočet, generace doba pobělohorská obrození Češi a Němci od totality k demokracii regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost proměny způsobu života v našem regionu, bydlení, předměty denní potřeby průběh lidského života významné události z historie našeho státu státní svátky, významné a památné dny Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj vybrané osobnosti českých dějin

Průřezová témata

EGS/1 Evropa a svět nás zajímá

EGS/2 Objevujeme Evropu a svět

EGS/3 Jsme Evropané

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, hudební výchova, pracovní výchova, český jazyk, matematika, informační a komunikační technologie, anglický jazyk, výtvarná výchova

5.11 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu *Dějepis*

Vyučovací předmět *Dějepis* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* RVP ZV *a* přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Dějepis*

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 2hodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin týdně) v kmenových třídách. Výuka dějepisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka *Dějepisu* směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají důležitý význam i pro dobrou orientaci v současném životě
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům
- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- pochopení prvořadé potřeby života v míru
- přípravě žáka na život v Evropě (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti)
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále práce ve skupinách, demonstrační žákovské práce, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, pomůcky se donášejí. V rámci výuky lze zařadit do výuky tematické výstavy, besedy, výukové filmy, exkurze apod.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém

použít

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy: žák

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy: žák

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí

D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy: žák

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité proevropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy: žák

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám

D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území
D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu
D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Učivo

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy: žák

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve

D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu

D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období

D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

Učivo

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoci v 15. – 18. století
- barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy: žák

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé

D-9-6-03**.**porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy: žák

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. sv. války

D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Učivo

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; Vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20 a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy: žák

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Učivo

- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

DĚJEPIS – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	**Žák**: uvede důležitost dějin pro současnost uvede příklady hmotných pramenů pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti orientuje se na časové ose chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin	**Úvod do učiva dějepisu** Hmotné a nehmotné prameny: archivy, muzea, galerie Časová osa Století, tisíciletí, desetiletí Období dějin
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí pozná vývojová stadia člověka objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území	**Pravěk** Starší doba kamenná, člověk zručný, vzpřímený a člověk dnešního typu Kamenné nástroje pravěké umění
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů uvede příklady pravěkých nálezů na našem území	Mladší a pozdní doba kamenná, rodová společnost Neolitická revoluce - zemědělství, řemesla, zpracování mědi Doba bronzová a železná - zpracování bronzu a železa, rozvoj řemesel a obchodu, dělba práce Střední Evropa v pravěku Keltové, Slované

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi určí velké řeky, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří významným způsobem přispěli k formování antické civilizace popíše antickou demokracii pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství	**Starověk** Nejstarší státy, sumerská města, Babylón, Mezopotámie, Chamurapiho zákoník Egypt, Starověká Indie, Čína - věda a památky, pyramidy, hedvábí, papyrus Starověké Řecko a Řím -doba homérská -řecká kolonizace -Sparta a Atény -přínos řecké vědy a umění -římské císařství Římská vzdělanost, věda a umění Zánik Římské říše

Průřezová témata

VDO1 Občanská společnost a škola

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodováníEGS3 Jsme Evropané

MKV3 Etnický původ

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, přírodopis, zeměpis, český jazyk, výchova k občanství, hudební výchova

DĚJEPIS – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	**Žák**: popíše středověkou společnost popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států vyjádří svými slovy úlohu středověkých států uvede společné a rozdílné znaky západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury charakterizuje křížové výpravy popíše Sámovu říši charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. Století a postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století uvede význam sv. Václava popíše kulturu a vzdělanost středověku	**Raný středověk** Společnost v ran. Stř. Lení systém, feudalismus Křesťanství Franská říše Německo-svatá říše římská Byzantská říše Arabský svět Křížové výpravy Anglie Expanze Vikingů První státní útvary na našem území Sámova říše Velká Morava knížectví Počátky českého státu Přemyslovci, sv. Václav Státy ve střední Evropě
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	vysvětlí pojem kacířství popíše vztah církve ke kacířství a k jiným věroukám popíše strukturu středověké společnosti porovná způsob života na vesnici a městech v období středověku rozpozná románské a gotické kulturní památky uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích	**Vrcholný a pozdní středověk** Křesťanství, církev Společnost ve vrch. a poz. stř. Život na venkově (trojpolní systém) Románská a gotická kultura Rozvoj měst Řemesla a obchod Městská práva Svatá říše římská Poslední Přemyslovci Stoletá válka

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev popíše postoj církve k reformním snahám objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14. – 15. století pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české pojmenuje předchůdce a stoupence Jana Husa v církevních reformách jmenuje hlavní body programu husitského hnutí uvede nejvýznamnější události husitského hnutí popíše, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách	**Renesance a humanismus** Lucemburkové Reformní hnutí - Jan Hus Husitské hnutí Defenestrace Jiří z Poděbrad
D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	uvede období a příčiny zámořských objevů popíše přehledně průběh zámořských objevů uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět	Zámořské objevy a počátek novověku Pokroky ve výrobě
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století a uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh vyjmenuje příčiny třicetileté války popíše hlavní etapy a události třicetileté války uvede příklady kulturních stylů v 16. – 18. století v Evropě a v českých zemích ukáže na příkladech jejich podstatné znaky a zařadí je uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16. – 18. století v místním regionu	Osmanská říše Jagellonci Reformace Protireformace Habsburkové Třicetiletá válka Španělsko, Anglie, Nizozemí, Rusko Absolutismus v Evropě Kultura v Evropě 16. – 18. století

Průřezová témata

OSV2/2 Mezilidské vztahy

VDO1 Občanská společnost a škola, VDO2 Občan, občanská společnost a stát

VDO3 Formy participace občanů v politickém životě

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS1 Evropa a svět nás zajímá, MKV2 Lidské vztahy

MED2 Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, zeměpis, český jazyk, výchova k občanství, anglický jazyk, základy německého jazyka, hudební výchova

DĚJEPIS – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	**Žák**: charakterizuje osvícenství popíše období francouzské revoluce stručně popíše průběh napoleonských válek uvede změny v Evropě po napoleonských válkách popíše vznik USA popíše cíle českého národního obrození	**Novověk** Absolutismus Anglická revoluce Zrod moderní vědy Rusko a Kateřina Veliká Vznik USA České země a reformy za vlády Marie Terezie a Josef II. Baroko - kultura, společnost Francouzská revoluce Napoleonské války Národní obrození
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	popíše sociální strukturu evropské společnosti před rokem 1848 uvede cíle evropských revolucí 1848–1849 a jejich výsledky popíše úsilí o samostatný politický a hospodářský národní vývoj v českých zemích v 19. století, uvede jeho hlavní znaky uvede nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů	Svět v první polovině 19. století Revoluce ve Francii USA Británie za královny Viktorie Průmyslová revoluce Modernizace společnosti, změna sociální struktury Revoluční rok 1848 v Evropě Politické proudy v Evropě Vznik Rakousko-uherska Kolonialismus Emancipace žen

Průřezová témata

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování,

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/1 Poznávání lidí

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV1 Kulturní diference

MKV2 Lidské vztahy

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, zeměpis, český jazyk, výchova k občanství, anglický jazyk, německý jazyk, hudební výchova

DĚJEPIS – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	**Žák**: pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce popíše příčiny, průběh a důsledky první větové války zná podmínky vojáků za první sv.války uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách	**Konec 19.století a 1. světová válka** Věda a technika Příčiny a průběh první světové války Československé legie Vznik ČSR Poválečné uspořádání Evropy
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny	Demokracie
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů	Totalitní režimy komunismus, fašismus, nacismus Itálie, Německo, Španělsko, SSSR
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holocaustu	Antisemitismus v Evropě Holokaust
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených pojmenuje důvody oslabení, krize, a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939	ČSR – nový stát v Evropě boj o záchranu demokracie a samostatnosti státu Ztráta samostatnosti – 1938
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce uvede hlavní konflikty z období studené války popíše politiku Československa v období studené války	**Druhá světová válka** Nacistické Německo Norimberské zákony Koncentrační tábory Rozdělení světa po druhé sv. válce Studená válka Československo 70. a 80. let Sametová revoluce Budování demokracie

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO) pojmenuje přední členské státy Severoatlantské aliance pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie	Svět po studené válce Vznik NATO, EU
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí	Rozvojové země
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa	Problémy současného světa Věda a technika Vesmírný a lékařský výzkum

Průřezová témata

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV1 Kulturní diference

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, zeměpis, český jazyk, výchova k občanství, anglický jazyk, německý jazyk, hudební výchova

5.12 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu *Výchova k občanství*

Vyučovací předmět *Výchova k občanství* je integrovaným vyučovacím předmětem. Jeho cíle, zaměření a vzdělávací obsah vycházejí ze vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* RVP ZV. Filozofie integrovaného vyučovacího předmětu *Výchova k občanství* vychází z myšlenky, že zdraví jedince, jeho zdravý životní styl, život v rodině a život ve společnosti jsou spolu vzájemně velmi úzce propojeny. Každá společnost usiluje o výchovu zdravého jedince a zdravé rodiny. Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Připravuje žáky řešit některé problémy související se zakládáním a vedením vlastní domácnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Část vzdělávacího obsahu věnovaná výchově ke zdraví a zdravému životnímu stylu přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v

propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.

Vyučovací předmět *Výchova k občanství* rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Výchova k občanství*

Výchova k občanství je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v 1hodinové týdenní dotaci (celkem 4 hodiny týdně).

Výuka předmětu *Výchova k občanství* směřuje k:

- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.;
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí;
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají;
- úctě k sobě, svému partnerovi, své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života;
- k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;

- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále praktická cvičení, práce ve skupinách, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá v kmenové třídě, případně v počítačové učebně. Součástí výuky mohou být i exkurze, besedy, výstavy apod.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse,

obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se odpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních

prostředků

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy: žák

VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání

VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích

VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití

VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem

VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům

VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie

VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Učivo

- **naše škola** – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia
- **lidská setkání** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských

vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti

- **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy: žák

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním

VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

Učivo

- **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy: žák

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti,

VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze rozpočtu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet

VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí

VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

Učivo

- **majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- **peníze** – placení;
- **hospodaření –** rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- **banky a jejich služby –** aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy: žák

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich

orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod

VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství

VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci

VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování

VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti

VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy

VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání

VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů

VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu

VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání

VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu

VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy

VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

Učivo

- **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- **protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** –důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy: žák

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky

VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Učivo

- **evropská integrace** – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- **globalizace** – projevy, globální problémy

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI **Žák:** VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	**Žák:** pozná a popíše státní a národní symboly ČR vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR vyhledá informace o historii státních symbolů vysvětlí pojem „životní situace“, chování a komunikace uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost vyhledá zajímavá a památná místa, významné rodáky a památky ve své obci	**ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly (velký státní znak, malý státní znak, státní barvy, státní vlajka, vlajka prezidenta republiky, státní pečeť, státní hymna), státní svátky, významné dny **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí **rodina** – rodinný řád, zvyky a rituály v rodině, svatba, manželství, registrované partnerství, rodinný konflikt **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku

Průřezová témata

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, přírodopis, český jazyk, dějepis, hudební výchova, informační a komunikační technologie

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI **Žák:** VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	**Žák:** projevuje úctu a respekt ke státním symbolům, místům, osobám apod. vysvětlí význam slova komunikace, konflikt, neshoda, asertivita, agresivita uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem vysvětlí význam slova solidarita objasní, které skupiny lidí potřebují solidaritu (solidární jednání) respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých chápe význam vzdělání pro budoucí život - respektuje školní a vnitřní řád školy - spolupracuje na plnění vzdělávacích cílů - zná svá práva i povinnosti	**ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **kulturní život** život se společnosti kulturní bohatství **pravidla chování** právní normy morální pravidla společenská pravidla **komunikace** verbální, neverbální asertivita, agresivita **kultura** (hmotná, duchovní) kulturní instituce (muzea, divadla, galerie, kina, knihovny apod.) kultura a umění ve světě a v ČR **naše škola** ve škole práva a povinnosti žáků vklad vzdělání pro život
ČLOVĚK JAKO JEDINEC VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci uvědomuje si své charakterové vlastnosti stanovuje si krátkodobé i dlouhodobé cíle vysvětlí význam slova charakter rozpozná kladné a záporné charakterové vlastnosti u sebe i druhých koriguje své chování a jednání v průběhu dospívání	**ČLOVĚK JAKO JEDINEC** **osobní rozvoj** životní cíle a plány sebezměna význam motivace dospívání a jeho úskalí charakter chování
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	popíše současné závažné globální problémy, vysvětlí jejich příčiny, projevy a důsledky	**MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT** **globalizace** projevy, klady a zápory

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/4 Psychohygiena
OSV2/1 Poznávání lidí
OSV2/2 Mezilidské vztahy
OSV2/3 Komunikace
OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika
VDO1 Občanská společnost a škola
VDO2 Občan, občanská společnost a stát
VDO3 Formy participace občanů v politickém životě
VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
MKV1 Kulturní diference
MKV2 Lidské vztahy
MKV3 Etnický původ
MKV4 Multikulturalita
MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity
ENV1 Ekosystémy
ENV2 Základní podmínky života
ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ENV4 Vztah člověka k prostředí
MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

dějepis, zeměpis, přírodopis, informační a komunikační technologie

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI **Žák:** VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti **ČLOVĚK JAKO JEDINEC** VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	**Žák:** vysvětlí význam slova solidarita, solidární a uvede příklady lidské solidarity ve svém okolí vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu vysvětlí význam slova charita vysvětlí pojem vztah mezi lidmi rozlišuje osobní a neosobní vztahy vysvětlí pojem partnerství – partnerský vztah charakterizuje instituci manželství vysvětlí pojem sňatek, rozvod vysvětlí funkci rodiny vlastními slovy vysvětlí pojem osobnost zkusí rozpoznat své klady a zápory sestaví svůj žebříček hodnot objasní pojmy schopnost, vůle koriguje své chování a jednání ve vztahu k sobě samému a k druhým lidem na příkladu popíše potřebu sebeovládání objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností popíše své životní cíle a plány	**ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **lidská setkání** mezilidské vztahy přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi rovnost a nerovnost lidí rovné postavení mužů a žen lidská solidarita, vzájemná podpora pomoc lidem v nouzi (charita) potřební lidé ve společnosti (potřebná povolání pro společnost) **vztahy mezi lidmi** osobní a neosobní vztahy mezilidská komunikace partnerské vztahy sexuální orientace sexuální život, antikoncepce manželství, rodina náhradní rodinná péče **ČLOVĚK JAKO JEDINEC** **podobnost a odlišnost lidí** projevy chování rozdíly v prožívání, myšlení a jednání charakter – charakterové vlastnosti vrozené předpoklady osobní potenciál čtyři typy temperamentu osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti hodnoty, potřeby a zájmy vůle **vnitřní svět člověka** vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí jak se vidím já, jak mě vidí ostatní systém osobních hodnot sebehodnocení stereotypy v posuzování druhých lidí **osobní rozvoj** životní cíle a plány životní perspektiva adaptace na životní změny, sebezměna význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	popíše typy a formy států a uvede jejich příklady charakterizuje základní funkce státu vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce uvede příklady základních principů demokratického řízení státu diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě objasní základní funkce ústavy, vyjmenuje části Ústavy ČR a popíše jejich obsah objasní práva a povinnosti občana ČR vysvětlí rozdíl mezi morálními a právními normami vysvětlí právní vztahy: vlastnictví, pracovní poměr, manželství uvědomuje si důsledky právních úkonů vysvětlí pojem smlouva – smluvní vztah uvede příklady některých smluv vysvětlí pojem právní ustanovení a uvědomuje si důsledky jejich porušování vysvětlí, co je protiprávní jednání dokáže rozpoznat základní rozdíl mezi přestupkem a trestným činem a uvede jejich příklady dokáže popsat problematiku dětské kriminality a kriminality mladistvých vysvětlí pojem korupce vysvětlí podstatu korupčního jednání	**ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO** **právní základy státu** znaky státu typy a formy státu složky státní moci, jejich orgány a instituce **státní správa a samospráva** orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly **principy demokracie** znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu Ústava ČR státní občanství ČR politický pluralismus sociální dialog a jejich význam význam a formy voleb do zastupitelstev **lidská práva** základní lidská práva práva dítěte, jejich ochrana úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech poškozování lidských práv, šikana, diskriminace základní práva spotřebitele **právo v každodenním životě** význam právních vztahů důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající styk s úřady smlouva, smluvní vztah **právní řád České republiky** význam a funkce právního řádu orgány právní ochrany občanů soustava soudů právní norma, předpis, publikování právních předpisů **protiprávní jednání** druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce trestní postižitelnost porušování předpisů v silničním provozu porušování práv k duševnímu vlastnictví protiprávní jednání - korupce

Průřezová témata

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

MKV2 Lidské vztahy

MKV3 Etnický původ

MKV4 Multikulturalita

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

VDO3 Formy participace občanů v politickém životě

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Mezipředmětové vztahy

dějepis, přírodopis, informační a komunikační technologie

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI **Žák:** VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	**Žák:** vysvětlí význam slov tolerance, kulturní zvláštnost, menšina na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy diskutuje o předsudcích a stereotypech narušujících mezilidské vztahy popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu objasní důsledky lidské nesnášenlivosti navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti	**ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI** **kulturní život –** rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní zvláštnosti **náboženství a náboženská tolerance** (judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus **vztahy mezi lidmi** – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti **extremismus a fanatismus** **vztahy mezi lidmi** – konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli	**ČLOVĚK JAKO JEDINEC** **osobní rozvoj** – budoucnost (životní cíle a plány), životní perspektiva (volba povolání, volba střední školy, nástup do zaměstnání), význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání získá přehled o situaci na trhu práce získá přehled o středních školách, o konkrétních oborech a povolání orientuje se v přehledu středních škol na internetu naučí se vyplňovat tiskopisy a formuláře prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce seznámí se s modelem přijímacího pohovoru pochopí pojem práce a pracovní povinnosti	Svět práce kategorizace povolání, trh práce, požadavky kvalifikační a zdravotní možnosti absolventa ZŠ informační základna pro volbu povolání, výběr střední školy možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů přihláška na studijní a učební obory zaměstnání, způsoby hledání zaměstnání důležité formuláře – tiskopisy, životopis příprava na přijímací pohovory adaptace na životní změny práce a povinnosti

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva uvede významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem vysvětlí, proč jsou mezinárodní organizace a společenství důležité objasní rozdíly mezi OSN, EU a NATO popíše mezinárodní spolupráci při zajišťování obrany a bezpečnosti státu a uvede příklady zahraničních misí Armády ČR vysvětlí význam slova globalizace, uvede její příčiny a důsledky	**MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT** **Evropská unie** – začlenění ČR, význam EU, rozpočet EU, symboly EU, instituce EU, pravomoci EU, společný trh a měna (volný pohyb osob, volný pohyb zboží, volný pohyb služeb, volný pohyb kapitálu) **mezinárodní spolupráce** – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Evropská unie, Severoatlantická aliance, Organizace spojených národů, Světová obchodní organizace, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Mezinárodní měnový fond) **globalizace**

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

EGS3 Jsme Evropané

MKV1 Kulturní diference

MKV2 Lidské vztahy

MKV3 Etnický původ

MKV4 Multikulturalita

MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka a prostředí

Mezipředmětové vztahy

dějepis, přírodopis, zeměpis, matematika, informační a komunikační technologie, německý jazyk, anglický jazyk, český jazyk

5.13 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu *Fyzika*

Vyučovací předmět *Fyzika* je jedním z vyučovacích předmětů oblasti *Člověk a příroda* RVP ZV (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednost žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět *Fyzika* seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, případně ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Fyzika*

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali v Přírodovědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 6. až 9. ročníku v dvouhodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin týdně) v odborné učebně fyziky a v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří praktická cvičení, skupinová výuka, cvičení podporující kritické a logické myšlení, práce s multimédii a internetem. Výuka *Fyziky* by měla výrazně podporovat procvičení cizího jazyka, matematiky, zeměpisu či přírodopisu a využití výpočetní techniky a internetu.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a experimentální žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá v odborné učebně.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí

výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít

- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy: žák

F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty

F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

Učivo

- **měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- **skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy: žák

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

Učivo

- **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**
- **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), třetí
- **rovnováha na páce a pevné kladce**

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy: žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

- **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Očekávané výstupy: žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

- **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy: žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

- **vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy: žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Učivo

- **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy: žák

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

Učivo

- **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze

FYZIKA – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	**Žák:** prakticky změří vhodně vybranými měřidly fyzikální veličiny – délku, objem, hmotnost, teplotu, čas a elektrické napětí a určí jejich změny vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu)	LÁTKY A TĚLESA měřené veličiny – délka, objem, hmotnost, čas, teplota a její změna, elektrický proud a napětí; elektrický obvod; bezpečnost práce a 1. pomoc při úrazu el. proudem převody jednotek (délka, obsah, objem, hmotnost, čas) skupenství látek – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze hustota, měření, výpočet

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

matematika, informační a komunikační technologie, přírodopis, zeměpis, dějepis

FYZIKA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	**Žák:** objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso vypočítá gravitační sílu působící na těleso, pokud zná hmotnost tělesa uvede konkrétní příklad sil při vzájemném působení dvou těles vysvětlí vztah mezi tlakem, obsahem plochy a působící tlakovou silou určí na základě znalosti hodnot dvou veličin hodnotu veličiny třetí	POHYB TĚLES, SÍLY pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý rychlost, dráha, čas – grafy, problémové úlohy gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa výslednice dvou sil stejných a opačných směrů třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	uvede zdroje světla a popíše způsob šíření světla ve vakuu uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu vysvětlí, kdy dochází k lomu světla rozhodne, zda v konkrétním příkladě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice	SVĚTELNÉ DĚJE vlastnosti světla - zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín, zatmění Slunce a Měsíce odraz na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem zákon lomu na rozhraní dvou různých prostředí tenká spojka a rozptylka, rozklad bílého světla hranolem
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon popíše příklady využití principu spojených nádob objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi na základě experimentu určí velikost vztlakové síly působící na těleso zcela ponořené do kapaliny	MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

matematika, informační a komunikační technologie, přírodopis, zeměpis, dějepis, tělesná výchova

FYZIKA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	**Žák:** vypočítá výkon ze zadané práce a času objasní pojem účinnost popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě vysvětlí na základě zákona zachování energie jednoduché příklady přeměny forem energie a jejich přenosu posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody… (např. pro výrobu elektrické energie) posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam využívá vztah $Q = c \cdot m \cdot (t_2 - t_1)$ pro určování tepla přijatého nebo odevzdaného tělesem v konkrétním příkladě	ENERGIE formy energie pohybová a polohová energie vnitřní energie elektrická energie a výkon výroba a přenos elektrické energie obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie; vliv na životní prostředí měrná tepelná kapacita, výpočet tepla při ohřívání či chladnutí látek přeměny skupenství – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty, resp. polovodiči vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi vysvětlí význam užití polovodičů v technické praxi	ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, vypínač, vodič tepelné účinky elektrického proudu; zkrat elektrický náboj; elektrický proud a napětí měření proudu a napětí bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; 1. pomoc elektrický vodič, izolant a polovodič; elektrický odpor

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

matematika, informační a komunikační technologie, přírodopis, zeměpis, dějepis

FYZIKA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	**Žák:** uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci popíše jev elektromagnetické indukce uvede příklady využití transformátoru v praxi	ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE elektrické a magnetické pole; elektromagnetická indukce; stejnosměrný elektromotor; zdroje střídavého a stejnosměrného napětí transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuk F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	popíše základní vlastnosti kmitavého pohybu uvede druhy vlnění a jejich praktický výskyt uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí	KMITY A VLNY měření a popis kmitavého pohybu popis a druhy vlnění tsunami ZVUKOVÉ DĚJE vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku, výška zvukového tónu hluk, ochrana zdraví
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	vysvětlí pojem radioaktivita, uvede druhy ionizujících záření a ochranu před nimi uvede základní typy jaderných reakcí a jejich praktická využití / zneužití rozlišuje pojmy mikrosvět a makrosvět základní fyzikální rozdíly mezi nimi uvede význam urychlovačů částic pro poznání mikrosvěta i vesmíru	RADIOAKTIVITA A JADERNÁ ENERGIE radioaktivita jaderná energie termojaderná fúze urychlovače částic jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	popíše složky sluneční soustavy vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet vysvětlí rozdíl mezi pojmem planeta a hvězda popíše představy o struktuře a vývoji vesmíru	VESMÍR sluneční soustava – složky, pohyby vesmír – vznik, měření vzdálenosti (světelný rok), celková představa (galaxie a kupy galaxií)

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

matematika, informační a komunikační technologie, přírodopis, zeměpis, dějepis

5.14 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu *Chemie*

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* RVP ZV, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;

- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;

- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemický látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně:

- získávali základní poznatky z různých oborů chemie

- osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím

- poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi (zejména s běžně prodávanými hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami) a uměli poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami

- byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě)

- hledali příčinné souvislosti a řešili problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem, uvědomovali si významné uplatnění chemie v budoucnosti a uvědomovali si nezbytnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a jednoduché žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá v odborné učebně, chemické laboratoři, učebně PC.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Chemie*

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v 2hodinové týdenní dotaci (celkem 4 hodiny týdně). Výuka předmětu *Chemie* probíhá v učebně chemie s chemickou laboratoří. Ve vyučovacím předmětu *Chemie j*e naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (*Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce* a jiné) a do povinně vyučovaného tématu „Ochrana člověka za mimořádných situací".

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy: žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

Učivo

- **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky**

SMĚSI

Očekávané výstupy: žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí

Učivo

- **směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- **vzduch** – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy: žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

Učivo

- **částicové složení látek** – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- **prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- **chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy: žák

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Učivo

- **chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
- **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy: žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem; poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Učivo

- **oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- **soli kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy: žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie

CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

Učivo

- **uhlovodíky** – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- **přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy: žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví

člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin

CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Učivo

- **chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- **průmyslová hnojiva**
- **tepelně zpracovávané materiály** – cement, vápno, sádra, keramika
- **plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace
- **detergenty, pesticidy a insekticidy**
- **hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

CHEMIE – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	**Žák:** uvede zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazech popíše vlastnosti vybraných látek vysvětlí na příkladech význam chemie	chemie jako přírodní věda chemický výzkum, výroba chemická laboratoř, pomůcky, sklo zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky, H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam vlastnosti látek: hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	popíše chování jednotlivců a skupin lidí při haváriích chemických provozů, při úniku chemických látek do ŽP	
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	rozlišuje různé druhy směsí používá správně pojmy chemicky čistá látka a směs vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení navrhne postup a oddělí složky běžných směsí; uvede příklady oddělování složek v praxi vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek prakticky oddělí složky směsi (filtrace) rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	**Látky a směsi kolem nás** směsi stejnorodé (roztoky) a různorodé typy různorodých směsí (suspenze, emulze, aerosol, pěna) roztoky – rozpouštědlo, rozpouštěná látka rozpustnost, rychlost rozpouštění hmotnostní zlomek a koncentrace složky roztoku oddělování složek ze směsí stejnorodých a různorodých
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Částicové složení látek a chemické prvky používá správně a v souvislostech základní pojmy používá značky a názvy nejznámějších prvků uvede příklady praktického využití kovů a nekovů orientuje se v periodické soustavě prvků	atom, molekula, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony chemické prvky molekula, chemická vazba chemická sloučenina vodík nejjednodušší prvek rozdělení prvků, obecné vlastnosti kovy, slitiny nekovy, polokovy ionty, iontové sloučeniny typy chemické vazby periodická soustava prvků

CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání. CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce zapíše nejjednodušší chemické rovnice přečte chemické reakce a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	**Chemické reakce** chemické reakce, rovnice faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza látkové množství, molární hmotnost výpočty hmotnosti látek z rovnic zákon zachování hmotnosti
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozliší druhy vod, výskyt a použití vysvětlí složení vzduchu uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a halogenidů (např. chloridu sodného) posoudí vliv těchto látek na životní prostředí opíše společné vlastnosti kyselin uvede příklady důležitých kyselin – použití, ředění uvede důležité hydroxidy – použití poskytne první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátorů na stupnici pH uvede příklad praktického využití neutralizace	voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch: složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva **Anorganické sloučeniny** oxidy: názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů Indikátory

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV1 Ekosystémy

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

fyzika, přírodopis, zeměpis, pracovní výchova

CHEMIE – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	**Žák:** rozliší nejjednodušších uhlovodíky uvede jejich zdroje, vlastnosti a praktické využití	organické sloučeniny uhlovodíky charakteristika organických sloučenin alkany, alkeny, alkyny, areny
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	uvede příklady vlastností a použití ropy, uhlí a zemního plynu jako suroviny pro chemický průmysl a jako paliv rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje paliv vysvětlí výhody a nevýhody zhodnotí z hlediska životního prostředí fosilní a vyráběná paliva	Zdroje energie teplo a chemické reakce paliva uhlí ropa, zemní plyn jaderná energie vyčerpatelné a nevyčerpatelné zdroje energie netradiční zdroje energie
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	zhodnotí pohonné látky z hlediska péče o životní prostředí rozliší a uvede zástupce nejjednodušších derivátů uhlovodíků uvede jejich vlastnosti a použití pozná esterifikaci mezi ostatními reakcemi chápe důležitost ozonové vrstvy a způsob jejího narušování	Deriváty uhlovodíků halogenderiváty hydroxyderiváty karbonylové sloučeniny esterifikace karboxylové kyseliny
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny, uvede přírodní zdroje těchto látek pro člověka	Přírodní látky Sacharidy, tuky, mýdlo Bílkoviny, biokatalyzátory vitamíny, hormony, metabolismus
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi vyhledá potřebné údaje v různých zdrojích informací při řešení problémů včetně těch, které souvisejí s běžným životem uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog, popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy uvede výhody a nevýhody použití přírodních a syntetických vláken	Chemie v životě člověka léčiva pesticidy detergenty drogy, doping, tabák, kofein otravné bojové látky výživa, složky potravy životní prostředí a chemie recyklace plasty syntetická vlákna průmyslová hnojiva

Průřezová témata

OSV1/1Rozvoj schopností poznávání

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV1 Ekosystémy

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

fyzika, přírodopis, zeměpis, pracovní výchova

5.15 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu *Přírodopis*

Vyučovací předmět *Přírodopis* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* RVP ZV. Je jedním z vyučovacích předmětů *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Přírodopis*

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. – 9. ročníku. Vyučuje se v 9. ročníku v 1hodinové dotaci týdně a v 6., 7. a 8. ročníku ve 2hodinové týdenní dotaci (celkem 7 hodin týdně). Vyučovací předmět *Přírodopis* se vyučuje v kmenových třídách, odborné a počítačové učebně. Ve vyučovacím předmětu *Přírodopis* je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů *(Fyzika, Chemie, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.)* a do povinně vyučovaného tématu *„Ochrana člověka za mimořádných situací"*.

Používané strategie při výuce je názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a experimentální žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky

či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy: žák

P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti

P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů

P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života

P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka

- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověk

Učivo

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování,

vývin, reakce na podněty; názory na vznik života

- **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy: žák

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

Učivo

- **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky** – a význam

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy: žák

P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům

P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití

P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování

P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

Učivo

- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy: žák

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů

P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce

P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Učivo

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy: žák

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce

P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka

P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Učivo

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost
- **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných

nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy: žák

P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny

P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů

P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Učivo

- **Země** – vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
- **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky
- **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy
- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy: žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému

P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech

P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky

P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

Učivo

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy: žák

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

PŘÍRODOPIS – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	**Žák:** rozliší základní projevy a podmínky života a uvede příklady orientuje se v daném přehledu vývoje organismů rozliší pojmy růst a vývoj (individuální) uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí	OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** výživa dýchání růst rozmnožování, vývin reakce na podněty názory na vznik života
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	popíše stavbu buňky porovná buňku rostlinnou a živočišnou vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy, uvede příklady těchto organismů popíše dělení buňky vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování seznámí se se základními pojmy dědičnosti	**základní struktura života** buňky (základní stavba rostlinné a živočišné buňky) pletiva tkáně orgány orgánové soustavy organismy jednobuněčné a mnohobuněčné výživa buňky **rozmnožování** **dědičnost**
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	popíše stavbu těla bakterií a virů uvede příklady zdraví prospěšných bakterií uvede příklady zdraví nebezpečných bakterií vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě	**viry a bakterie**

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	nakreslí a popíše naše nejznámější jedlé a jedovaté houby porovná podle charakteristických znaků jedlé a jedovaté houby uvede dělení hub do čtyř skupin: jedlé, nejedlé, jedovaté a smrtelně jedovaté dodržuje zásady sběru uvědomuje si rizika sběru neznámých hub popíše výskyt plísně v domácnosti (potraviny) vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech popíše lišejník a vyhledá v přírodě objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků uvede nejznámější druhy lišejníků	**MNOHOBUNĚČNÉ HOUBY** **houby s plodnicemi** **houby bez plodnic** **lišejníky**
P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným živočichem porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin určí společné znaky z vlastní zkušenosti hodnotí chování živočichů v přírodě, v lidském obydlí zhodnotí, kteří živočichové jsou člověku nebezpeční a proč zařadí jednotlivé druhy do ekosystémů zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy aplikuje první pomoc při bodnutí hmyzem – je seznámen s reakcí alergika na bodnutí hmyzem	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ prvoci žahavci ploštěnci hlísti měkkýši kroužkovci členovci klepítkatci korýši vzdušnicovci hmyz s proměnou dokonalou hmyz s proměnou nedokonalou ostnokožci

P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí vzájemné vztahy organismů v přírodě vysvětlí pojem potravní vztahy vysvětlí pojem predátor, konzument I. a II. řádu vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům	Ekosystémy potravní řetězec konzumenti, producenti rovnováha v přírodě
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	uvede zásady pro pozorování v přírodě pozoruje vybranou přírodninu (její část) okem, lupou popíše mikroskop, připraví jednoduchý mikroskopický preparát aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i v pobytu v přírodě	**praktické metody poznávání přírody** pozorování lupou a mikroskopem zjednodušené určovací klíče a atlasy založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů - jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů pravidla chování v přírodě

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, výchova k občanství, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, fyzika

PŘÍRODOPIS – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	**Žák:** porovná základní vnější a vnitřní stavbu strunatců a obratlovců porovná rozdíly jednotlivých skupin obratlovců z hlediska stavby těla a funkce jednotlivých orgánů porovná jednotlivé skupiny – strunatci, obratlovci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) určí a zařadí do skupin vybrané živočichy	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ strunatci obratlovci
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	z vlastní zkušenosti hodnotí chování živočichů v přírodě, v lidském obydlí zhodnotí, kteří živočichové jsou člověku nebezpeční a proč zařadí jednotlivé druhy do ekosystémů uvede význam vybraných živočichů v přírodě (potravní řetězec) uvede význam vybraných živočichů pro člověka vyjmenuje zásady bezpečného chování v přírodě	**rozšíření, význam a ochrana živočichů** živočišná společenstva (např. les, louka, vodní prostředí apod.)
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla uvede příklad pletiva v orgánech rostliny rozliší rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné a krytosemenné)	**anatomie a morfologie rostlin** buňky, pletiva stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	uvede základní funkci kořene, stonku a listu a příklady jejich využití popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu a porovná ji s jejich funkcí uvede příklady propojení rostlinných orgánů popíše stavbu květu a vznik plodu uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh objasní význam fotosyntézy pro život objasní význam dýchání pro život rostlin rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání) uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování	**fyziologie rostlin** základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování

P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné: dvouděložné, jednoděložné) přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlas uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy uvede příklady rostlin jedovatých a léčivých zejména z okolí školy uvede význam rostlin pro člověka a ostatní živočichy uvede možnosti ochrany rostlin a vyhledá chráněné druhy rostlin v atlasu, příp. z dalších dostupných zdrojů	**systém rostlin** řasy, mechorosty, kapraďorosty, nahosemenné a krytosemenné rostliny **význam rostlin a jejich ochrana** ochrana přírody Chráněná území ČR ekosystémy

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

EGS1 Evropa svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, výchova k občanství, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, pracovní výchova

PŘÍRODOPIS – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	**Žák:** uvede základní charakteristiku savců a jejich zástupce vysvětlí funkci jednotlivých orgánů porovná jednotlivé skupiny – vejcorodí, živorodí, placentální savci určí a zařadí do skupin vybrané živočichy vysvětlí pojem etologie porovná základní projevy chování vybraných skupin savců uvede význam vybraných živočichů v přírodě (potravní řetězec) uvede význam vybraných živočichů pro člověka vyjmenuje zásady bezpečného chování v přírodě	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ savci **projevy chování živočichů** etologie **rozšíření, význam a ochrana živočichů** hospodářsky a epidemiologicky významné druhy chov domestikovaných živočichů, ochrana přírody
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	vysvětlí základní stavbu, funkci jednotlivých orgánových soustav člověka, uvede vzájemné vztahy objasní vznik nového jedince od početí, uvede stádia nitroděložního vývoje a uvede znaky pro věkové skupiny od narození do smrti popíše rozmnožování člověka a uvede různé způsoby ochrany před pohlavními chorobami rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby zhodnotí význam zdraví a potřebu jeho ochrany, uvede základní poznatky o imunitním systému a jeho podpoře, zhodnotí nebezpečí drog	**anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost, smyslové orgány, soustava žláz s vnitřní sekrecí **ontogeneze člověka** **nemoci, úrazy a prevence**

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, výchova k občanství, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, fyzika, matematika, chemie

PŘÍRODOPIS – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	**Žák:** objasní vývojové stupně člověka porovná kostru šimpanze a člověka	**fylogeneze člověka**
P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	vysvětlí význam podmínek na Zemi pro vznik a existenci života vysvětlí, jak se Země utvářela vlivem měnících se podmínek objasní stavbu Země	**Země** vznik a stavba Země, podmínky života postavení Země ve vesmíru Sluneční soustava **Vývoj zemské kůry a organismů** geologické změny, vznik života výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Hydrosféra, atmosféra, pedosféra
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek vysvětlí vznik hornin a nerostů orientuje se ve stupnici tvrdosti nerostů	**nerosty a horniny**
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	vysvětlí vnitřní geologické děje a vznik hornin vysvětlí vnější geologické děje a vznik usazených hornin vysvětlí pojem zvětrávání hornin – příčiny, důsledky	**vnější a vnitřní geologické procesy** **geologický vývoj a stavba území ČR** Český masiv, Karpaty
P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	vysvětlí pojem půdotvorný činitel uvede půdotvorné činitele (matečná hornina, podnebí, organismy, tvar zemského povrchu, čas a lidská činnost) uvede půdní typy, uvede půdní druhy	**půdy** složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin typy půd – černozemě, hnědozemě druhy půd – jílovitý, hlinitý, písčitý
P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	časově zařadí vznik Země uvede a časově zařadí jednotlivé geologické éry (prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory) uvede znaky geologických ér zařadí rostlinné a živočišné zástupce do jednotlivých geologických ér	prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory

P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a uvede, kde se nachází uvede základní zástupce rostlin a živočichů u jednotlivých ekosystémů charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi zná zásady správného chování při mimořádné události	**Podnebí a počasí ve vztahu k životu** význam vody a teploty prostředí pro život ochrana a využití přírodních zdrojů význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život ekosystémy (tajga, tundra, lesy mírného pásu, stepi, prérie, savany, pouště, polopouště, tropické deštné lesy) **Mimořádné události způsobené přírodními vlivy** příčiny vzniku mimořádných událostí nejčastější mimořádné přírodní události v ČR chování při mimořádné události a ochrana před mimořádnými událostmi
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi vysvětlí zákony ekologické přizpůsobivosti na konkrétních příkladech doloží velkou rozmanitost podmínek života v ČR popíše rozmanitost přírody v okolí zdůvodní ochranu přírody a její nezbytnost objasní vztahy v přírodě na úrovni jedinců, populací i společenstev objasní vztahy mezi podmínkami prostředí a životem zhodnotí nebezpečí ekologických katastrof uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí vysvětlí narušení rovnováhy ekosystému uvede konkrétní příklady své vlastní aktivní účasti na ochraně přírody	**Organismy a prostředí** **Populace, společenstva, ekosystémy** **Ochrana přírody a životního prostředí** globální problémy a jejich řešení chráněná území
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek vysvětlí souvislosti mezi dědičností a proměnlivostí organismů zhodnotí význam výzkumu dědičnosti pro člověka	**Organismy – rostliny, živočichové** rostlinná a živočišná buňka **Organismy – rostliny, živočichové** **Význam a zásady třídění organismů dědičnost a proměnlivost organismů** podstata dědičnosti a přenos dědičných informací gen křížení

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

zeměpis, výchova k občanství, informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, fyzika, matematika, chemie, dějepis

5.16 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu *Zeměpis*

Vyučovací předmět *Zeměpis* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* RVP ZV a má přírodovědný i společenskovědní charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů *(Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis)*, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, případně ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. *Zeměpis* obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech.

Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Zeměpis*

Zeměpis je vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ. V 6., 7., a 9. ročníku se vyučuje v dvouhodinové týdenní dotaci a v 8. ročníku v 1hodinové týdenní dotaci (celkem 7 hodin) zpravidla v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím

postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a o možnostech její prosperity;

- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále praktická cvičení, práce ve skupinách, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, pomůcky se donášejí. Do výuky lze zařadit i další doplňkové formy výuky jako jsou např. besedy, exkurze, výuková filmová představení apod.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního

rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy: žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy: žák

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země
Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy: žák

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Učivo

- **světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy: žák

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace

Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel

- vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Učivo

- **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy žák

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo

- **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah přírody a společnosti** – život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy: žák

Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu

Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy

Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost

Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva

Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Učivo

- **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)
- **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přes hraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy: žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Zeměpis - 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	**Žák:** vyhledá základní údaje o Zemi a nejbližších vesmírných tělesech uvede pohyby, které naše Země vykonává a jejich důsledky uvede základní údaje o Měsíci a jaké pohyby Měsíc vykonává uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru, zhodnotí, jak ovlivňují dnešní život objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů	Vesmír tvar a rozměry Země pohyby Země - pohyb okolo osy, pohyb okolo Slunce Měsíc - přirozená družice Země vývoj o poznání vesmíru, počátky výzkumu vesmíru
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	vysvětlí pojmy: glóbus, mapa vypočítá různé vzdálenosti na glóbusu a mapě podle měřítka vysvětlí pojmy: rovnoběžka, poledník ukáže na mapě zeměpisné souřadnice zadaného místa na Zemi uvede časová pásma a přechody datové meze na Zemi (ukáže na mapě, glóbu) pracuje s turistickou mapou, znázorní výškopis a polohopis na mapách, vysvětlí pojmy: kóta, nadmořská výška, vrstevnice; určí význam vybraných mapových značek určí světové strany odhadne vzdálenost a výšku v terénu, zorientuje turistickou mapu, podle mapy odhad ověří	**Glóbus a mapa** glóbus, mapa mapy - měřítko, druhy map, obsah map rovnoběžky, poledníky určování zeměpisné polohy čas na zeměkouli výškopis, polohopis světové strany odhadne vzdálenost a výšku v terénu

Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	popíše život ohrožující situace v krajině a možné způsoby jejich vzniku uvede, jak by se zachoval v daných situacích (povodně a sesuvy půdy, požár, sopečný výbuch, zemětřesení), telefonní čísla přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry popíše vnitřní stavbu Země, vyjmenuje základní části oceánského dna, uvede typy pohoří podle způsobu vzniku, uvede vnitřní a vnější činitele utvářející zemský povrch vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vyjmenuje podnebné pásy vysvětlí pojmy: vnitřní a okrajová moře, průliv, průplav, záliv, poloostrov, ostrov; na mapě ukáže světové oceány, studené a teplé mořské proudy porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí vyjmenuje činitele, které se podílejí na vzniku půdy, uvede, jak půdy rozdělujeme vyjmenuje vegetační pásy na Zemi – u každého posoudí, kterému teplotnímu pásu odpovídá a vyhledá typické zástupce rostlin a živočichů vysvětlí pojmy: krajinná sféra, litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry, rozliší jednotlivé části krajinné sféry a zařadí je do pedosféry, určí, které části jsou nejvíce ovlivněny činností člověka uvede základní poznatky vztahující se k jednotlivým sférám (aplikuje tyto poznatky při hodnocení přírodních jevů a ukazatelů při terénních geografických cvičeních)	**Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** živelné pohromy opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích **Krajinná sféra** krajinná sféra litosféra - stavba Země, dno oceánu, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, vnější činitelé - působení tekoucí vody, povrch jako výsledek přírodních činitelů atmosféra - počasí, podnebí, podnebné pásy, oběh vzduchu v atmosféře hydrosféra - pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině - řeky, jezera, bažiny, vodní nádrže, ledovce a podpovrchová voda pedosféra - složení půdy, půdní typy, půdní druhy, význam půdy a nebezpečí, která půdu ohrožují biosféra - tropické lesy, savany, pouště, polopouště, subtropická oblast, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundry, život v mořích a oceánech, výškové stupně rostlinstva terénní geografické cvičení: (téma – krajinná sféra – hodnocení přírodních jevů a ukazatelů)

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	objasní pojem: krajina; uvede, čím je krajina tvořena vysvětlí pojem: přírodní krajina; uvede vnitřní a vnější činitele, které krajinu utvářejí uvede hlavní lidské činnosti, které se nejvýznamněji podílejí na přeměně kraje vyjmenuje složky životního prostředí, rozliší životní prostředí z hlediska kvality uvede přímé a nepřímé vlivy lidských zásahů do životního prostředí rozdělí přírodní zdroje, uvede důsledky těžby nerostných surovin, zdůvodní nutnost chránit zdroje pitné vody před znečištěním objasní, které faktory se podílejí na ohrožení půdy v krajině a proč dochází k pustnutí krajiny doloží, jak průmyslová výroba a doprava ovlivňují ovzduší, vysvětlí pojmy: imise, emise, kyselé deště, skleníkový efekt uvede, ukáže, kterými prvky je tvořena místní krajina objasní, které faktory se podílejí na ohrožení místní krajiny, navrhne, jakým způsobem se lze bránit proti poškozování krajiny na konkrétních příkladech doloží, jak narušené životní prostředí negativně působí na zdraví člověka vyjmenuje příklady nejzávažnějších globálních problémů současnosti uvede příklady chráněných území v ČR vysvětlí pojem: živelná pohroma; uvede příklady živelných pohrom uvede hlavní zásady chování při vzniku živelných pohrom a kontakty (důležitá telefonní čísla), kam se obrátit při nebezpečí uvede hlavní zdroje možných nebezpečí v regionu uvede předměty, které patří do evakuačního zavazadla	Krajina, příroda a životní prostředí kulturní krajina Vlivy člověka a lidské společnosti na krajinu Zeměpisná cvičení v přírodě

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/1 Poznávání lidí

ENV1 Ekosystémy

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

matematika, přírodopis, fyzika, dějepis

ZEMĚPIS – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	**Žák:** vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy vytvoří osobní jednoduchá myšlenková schémata pro orientaci v regionu vyhledá rozlohy světových oceánů, seřadí oceány podle rozlohy, na mapě ukáže nejhlubší místa oceánů, okrajová moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a porovná hospodářské využití oceánů seřadí světadíly podle rozlohy, popíše polohu světadílu, se kterými světadíly sousedí, které průplavy a průlivy světadíl oddělují, největší ostrovy a poloostrovy u jednotlivých světadílů: vyhledá rozlohu a krajní body, vyjmenuje a na mapě ukáže vybrané státy a hlavní města, popíše povrch, vyhledá na mapě nejdelší pohoří, činné sopky, nejvyšší vrcholy, významné veletoky, jezera, moře, oceány vyjmenuje podnebné a vegetační pásy, uvede typické rostliny a živočichy, vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (původní obyvatelstvo, přistěhovalci, hustota obyvatelstva, významná sídla) na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované plodiny, uvede hlavní průmyslové oblasti a porovná hosp. vyspělost vybraných států uvede nejrozšířenější náboženství a vyjmenuje hlavní jazykové skupiny využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hosp. podmínek objasní na příkladech, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter regionů světa vysvětlí pojem monzun; uvede, které oblasti Asie monzun nejvíce ovlivňuje	**Geografe světadílů a oceánů** Světové oceány - Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový **Zeměpis světadílů** (Amerika, Asie, Evropa, Austrálie, Afrika, Antarktida, Arktida): poloha, rozloha oblasti (regiony), členění povrch a vodstvo podnebí, vegetace rostlinstvo, živočišstvo nerostné suroviny, obyvatelstvo zemědělství, průmysl doprava, cestovní ruch ekonomické a vojenské organizace v Evropě

Průřezová témata

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/2 Mezilidské vztahy

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

MKV3 Etnický původ

ENV4 Vztah člověka k prostředí

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, dějepis, anglický jazyk, základy německého jazyka, matematika, fyzika

ZEMĚPIS – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	**Žák:** rozdělí státy podle geografické polohy, rozlohy a lidnatosti vyjmenuje příklady státních hranic a hlediska, která se uplatňují při jejich rozlišení vyjmenuje politické formy států (republika, monarchie), vyhledá příklady, uvede, které převládají v současném světě vyjmenuje příklady nezávislých států, závislých států, unitárních států a federativních států - vysvětlí rozdíly mezi těmito typy států uvede typy politické moci ve státě a způsoby, jakými je politická moc uplatňována rozdělí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje uvede mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam uvede ohniska neklidu v současném světě, objasní hlavní příčiny konfliktů vypočítá přírůstek obyvatelstva na modelových příkladech, zjistí, uvede příklady států s kladným a záporným přírůstkem, porovná tyto státy, vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva, uvede pravděpodobný budoucí vývoj porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace rozdělí obyvatelstvo podle ras, jazyků vyjmenuje nejvýznamnější náboženství ve světě rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole, uvede konkrétní příklady států, ve kterých se s těmito městskými sídly setkáváme vysvětlí pojem: územní struktura měst; objasní, jakou úlohu plní různé části města	Politický zeměpis poloha, rozloha, lidnatost státní hranice státní zřízení správní členění způsob vlády stupeň rozvoje států světa mezinárodní politické organizace a seskupení ohniska neklidu v současném světě Obyvatelstvo – sídla obyvatelstvo světa a jeho početní růst rozmístění obyvatelstva na Zemi územní pohyb obyvatelstva lidské rasy, národy, jazyky náboženství ve světě struktura obyvatelstva městská sídla – proces urbanizace - územní struktura měst Světové hospodářství světové hospodářství zemědělství - pěstování užitkových plodin, chov hospodářských zvířat rybolov a lesní hospodářství těžba nerostných surovin energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl úloha dopravy v hospodářství - železniční, silniční, letecká, vodní a potrubní doprava a doprava informací služby obyvatelstvu cestovní ruch - hlavní oblasti cestovního ruchu mezinárodní obchod hlavní hospodářské organizace ve světě

	rozliší hlavní skupiny hospodářské činnosti, vyjmenuje hospodářské systémy v minulosti a v dnešní době vyjmenuje různé typy zemědělství, uvede, ve kterých oblastech světa se s nimi setkáme, vybrané zemědělské plodiny zařadí do podnebných pásů, na mapě ukáže hlavní oblasti pěstování těchto plodin, uvede příklady různých chovů hospodářských zvířat a zhodnotí jejich význam v různých částech světa vyhledá, uvede hlavní rybolovné oblasti na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, posoudí jejich význam pro jednotlivá průmyslová odvětví vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam (rozvoj) dříve a dnes zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě	

Průřezová témata

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

EGS3 Jsme Evropané

MKV3 Etnický původ

MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity

ENV1 Ekosystémy

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity problémy životního prostředí

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, dějepis, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, chemie, informační a komunikační technologie**,** výchova k občanství

ZEMĚPIS – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	**Žák:** vysvětlí pojmy: poloha, tvar uvede typy reliéfu, které v ČR převládají, vysvětlí, jak se Český masív a Karpaty měnily v jednotlivých geologických obdobích, zařadí jednotlivá pohoří pomocí mapy do horopisných celků vysvětlí, čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR, zjistí, uvede minimální a maximální naměřené hodnoty a zhodnotí jejich využití vysvětlí rozdíl mezi půdními typy a půdními druhy (porovná jejich využití a rozmístění) vyjmenuje hlavní floristické oblasti a výškové stupně rostlinstva v ČR vyhledá pomocí mapy chráněná území zjistí počet obyvatel ČR podle posledního sčítání, vysvětlí pojmy: porodnost, úmrtnost, přírůstek obyvatelstva a urbanizace rozdělí obyvatelstvo podle pohlaví, věku, ekonomické aktivity, zjistí, uvede, které národnosti a národnostní menšiny se vyskytují na území ČR vyjmenuje kraje ČR, uvede významná sídla uvede hlavní průmyslová odvětví ČR, na mapě ukáže nejvýznamnější průmyslové zóny porovná význam různých příkladů chovu hospodářských zvířat, vyjmenuje hlavní hospodářsky pěstované plodiny vyjmenuje druhy dopravy, zhodnotí jejich význam, problémy posoudí význam služeb, uvede, co do skupiny služeb řadíme, na mapě ukáže nejvyhledávanější místa z hlediska cestovního ruchu uvede příklady výrobků (surovin), které mají hlavní podíl na exportu a importu vyjmenuje regiony ČR porovná region, ve kterém žije, s jinými regiony (pro porovnání podobností a odlišností využije získané znalosti z přírodních a hospodářských podmínek ČR) vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních	ČR přírodní podmínky poloha, tvar povrch a jeho členění - vznik a vývoj reliéfu, horopisné celky podnebí - teploty a srážky, podnebné oblasti vodstvo půdy rostlinstvo a živočišstvo ochrana přírody obyvatelstvo základní údaje o obyvatelstvu rozdělení obyvatelstva sídla ČR hospodářství průmysl - průmysl paliv a energetiky, hutnický průmysl, strojírenský průmysl, chemický průmysl, průmysl stavebních hmot, a spotřební průmysl zemědělství - chov hospodářského zvířectva, zemědělská půda a pěstování plodin, potravinářský průmysl doprava - železniční, vodní, silniční, letecká a potrubní doprava služby, rekreace a cestovní ruch zahraniční obchod Oblasti ČR Praha, Střední Čechy, Jižní Čechy, Západní Čechy, Severozápadní Čechy, Severovýchodní Čechy, Východní Čechy, Vysočina, Jižní Morava, Střední Morava, Moravsko-slezská oblast Česká republika a mezinárodní organizace Místní region – Liberecký kraj zeměpisná poloha vztahy k okolním regionům přírodní charakteristika socioekonomická charakteristika

	a nadnárodních institucí, organizací a integrací států svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii uvede polohu místního regionu v rámci republiky a zhodnotí výhody a nevýhody této polohy uvede, se kterými regiony místní region sousedí charakterizuje přírodní podmínky (povrch, vodstvo, vegetaci, podnebí) místního regionu a porovná je s přírodními podmínkami jiných regionů zhodnotí sociálněekonomickou situaci v regionu (porovná s celkovou sociálněekonomickou situací v ČR)	

Průřezová témata

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VDO4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

EGS3 Jsme Evropané

MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity problémy životního prostředí

MED2 Interpretace vztahů, mediálních sdělení a reality

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

matematika, chemie, informační a komunikační technologie, přírodopis, výchova k občanství

5.17 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu *Hudební výchova*

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* RVP ZV. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. *Hudební výchova* by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět *Hudební výchova* usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na *Vokální* č*innosti*, *Instrumentální* č*innosti*, *Hudebn*ě *pohybové* č*innosti* a *Poslechové* č*innosti*.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Hudební výchova*

Předmět *Hudební výchova* je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1hodinové dotaci (celkem 9 hodin týdně). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka hudební výchovy probíhá v kmenových třídách vybavených pianem a v jiných vhodných prostorách školy (multimediální učebna apod.). Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách.

Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále práce ve skupinách, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období: žák

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období: žák

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní − frázování

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a–b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod
- **hudební formy** – malá písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

2. stupeň

Očekávané výstupy: žák

HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě

HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období

HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata
HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a jeho autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)

- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Žák:** osvojí si nové písně, zpívá ve skupině, sólo (dobrovolně) dodržuje zásady hlasové hygieny použije správný rytmus, cítí melodii technicky správně používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře zapojí se do hudebně pohybových her doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy pochoduje na počítání, se zpěvem a podle hudby rozlišuje hudbu mírnou a ráznou individuálně nebo ve skupině předvede různé druhy chůze s hudebním doprovodem dovede v klidu vyslechnout krátkou ukázku symfonické hudby, kytary; v koncertním i folkovém provedení rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe, zvuk a tón, mluvu a zpěv hlas mužský, ženský, dětský, zpěv sólisty a sboru, píseň a nástrojovou skladbu podle zvuku a tvaru pozná nejznámější hudební nástroje píše noty celé správného tvaru na linkách a v mezerách pozná notu celou, taktovou čáru a houslový klíč	**Vokální činnosti, nácvik písní** osvojování nových písní uvolňovací cviky zásady hlasové hygieny intonační a rytmických schopnosti sjednocení hlasového rozsahu (c1-a1) zpěv skupiny s oporou učitelova hlasu nebo melodického nástroje **Instrumentální činnost** jednoduché nástroje Orffova instrumentáře **Hudebně pohybové činnosti** hudebně pohybové hry prvky hry na tělo do rytmu nebo jako doprovod pochod, pochod se zpěvem ukolébavka různé druhy chůze s hudebním doprovodem pohybové reakce na hudbu improvizovaný pohyb na poslouchanou hudbu **Poslechové činnosti** poslech hudebních skladeb různých žánrů výchova k toleranci různých žánrů fanfáry, ukolébavky, hymna ČR rozlišování tónů, zvuků, zpěvních hlasů, vokální a nástrojové hudby nejznámější hudební nástroje **Seznámení s pojmy z hudební nauky** nota celá, psaní do notové osnovy notová osnova první seznámení s houslovým klíčem

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

EGS 1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, prvouka, matematika, tělesná výchova

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Žák:** zazpívá písně, pokusí se zazpívat kánon dle individuálních možností čistě a rytmicky správně zpívá s doprovodem i bez doprovodu při zpěvu správně dýchá vysvětlí význam rozezpívání (prakticky uplatňuje) zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu aktivně se zapojí do hudebně-pohybových her ovládá prvky hry na tělo a doprovází tímto způsobem zpěv svůj nebo spolužáků dokáže pohybem vyjádřit výraz a náladu hudby zvládá jednoduchý taneční pohyb ve dvojici zatančí mazurku dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů uvědomí si různé tempo i dynamiku vyslechne hru na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytaru, velký a malý buben, při poslechu rozliší tyto hudební nástroje pozná a napíše houslový klíč slovně charakterizuje podobu not	**Vokální činnosti, nácvik písní** osvojování nových písní, kánon zpěv sólo, skupiny; správná artikulace, pěvecké dýchání, hlasová hygiena sjednocování hlasového rozsahu c1 – h1 funkce rozezpívání, praktické provádění rozezpívání ozvěna, vzestupná a sestupná řada na různé texty, trojzvuk dynamika, tempo, reakce na dirigenta stoupání a klesání melodie **Instrumentální činnost** rytmická cvičení, rytmizace textů melodický doprovod (ostinato, prodleva, dudácká kvinta, T a D) **Hudebně pohybové činnosti** práce s hudebně pohybovými hrami hra na tělo, vzestupná a sestupná řada pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady (tempo, dynamika) prvky tanečního pohybu držení ve dvojici mazurka **Poslechové činnosti** práce s nejméně 4 poslechovými skladbami lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; písně pro děti, populární písně pro děti poslech dětského sboru s doprovodem další hudební nástroje, jejich pozorování a poslech (trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben) **Seznámení s pojmy z hudební nauky** dynamické značky, repetice houslový klíč; noty půlové, čtvrťové, osminové; grafické ztvárnění těchto hodnot (koláč); notová řada a její graf, ztvárnění (schody, klávesnice); kvintakord vzestupná, sestupná, lomená melodie

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

EGS 1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, tělesná výchova, český jazyk, prvouka

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**Žák:** Zazpívá nové písně předvede správné rozezpívání a dodržuje pravidla hlasové hygieny při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu zazpívá ve skupině kánon rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků, Orffovy nástroje dovede se zapojit do hudebně pohybových her pohybově vyjádří charakter melodie, tempo, dynamiku a citový prožitek hudby zkouší tančit polku, kreace na rock v klidu sleduje kratší symfonické nebo nástrojové skladby rozpoznává kvalitu tónů sleduje tempo a dynamiku rozliší hru na violoncello, akordeon, lesní roh, tubu, cemballo, syntetizátor, činely rozliší hudbu podle její společenské funkce orientuje se ve hudbě instrumentální, vokální napíše, čte, vyhledá a označí pomlku (celou, půlovou, čtvrťovou, osminovou) správně do osnovy napíše houslový klíč rozezná a pojmenuje noty c1-a1	**Vokální činnosti, nácvik písní** práce s písněmi v dur i v moll rozezpívání, hlasová hygiena melodie postupující v krocích a skocích, motiv, předvětí, závětí průprava k dvojhlasu, kánon změny tempa a dynamiky rytmizace a melodizace v 2/4, 3/4, a 4/4 taktu průprava k dvojhlasu, kánon, sborový zpěv rytmizace textů, vytleskávání **Instrumentální činnosti** instrumentální hra hra dvoutaktových meziher **Hudebně pohybové činnosti** práce s hudebně pohybovými hrami taneční kroky; třídobá chůze v kruhu, dvoudobá chůze v průpletu, přísuvný krok **Poslechové činnosti** práce s nejméně 4 poslechovými skladbami (drobné skladby B. Smetany a A. Dvořáka) Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby hudební nástroje: violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cemballo, syntetizátor, činely (podoba, zvuk) hudba k zábavě, slavnostní hudba, hudba k tanci (dříve a dnes) **Seznámení s pojmy z hudební nauky** - pomlky, houslový klíč, posuvky, noty c1 – a1, 4/4 takt

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

EGS 1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, prvouka, anglický jazyk, pracovní výchova

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	**Žák:** zazpívá ve sboru nové písně, zazpívá je ve skupině nebo sólo zazpívá durovou stupnici na vokály (nebo C dur na jména not) provede melodizaci a rytmizaci textů technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře zapojí se do hudebně pohybových her nebo tanců improvizuje při tanci pohybem vyjádří výraz a náladu hudby izolovaně i při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu v klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby, projevuje svou toleranci k různým hudebním žánrům zazpívá hymnu ČR, vysvětlí, jak se při hymně chovat (a chová se tak) podle tvaru pozná pikolu, příčnou flétnu, hoboj, fagot, tubu, saxofon používá správných tvarů notového písma vysvětlí, co je stupnice, napíše ji a zazpívá vyjmenuje tóny stupnice C dur	**Vokální činnosti, nácvik písní** Práce s písněmi v dur i v moll hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie sjednocování rozsahu c 1 – d 2, transpozice do zpěvní polohy prodlužování výdechu půltóny a celé tóny melodizace a rytmizace textů - orientace v notovém záznamu **Instrumentální činnosti** hra na jednoduché Orffovy nástroje přehrání melodie jednoduchých lidových písní, doprovod T a D **Hudebně pohybové činnosti** hudebně pohybové hry nebo tance taneční kroky, taneční improvizace hra na tělo taktování na 2 a 3 doby **Poslechové činnosti** práce s poslechovými skladbami (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart, …) pochod, polka, valčík, menuet, rondo, výběr z Lašských tanců vánoční hudba (koledy, vánoční písně, pastorela, populární vánoční hudba) zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů rozlišení melodie a doprovodu hymna ČR a základní informace o jejím vzniku, chování při hymnách epizody ze života hudebních skladatelů poslouchané hudby seznámení s hudebními nástroji: pikola, příčná flétna, hoboj, fagot, tuba, saxofon **Seznámení s pojmy z hudební nauky** noty, pomocné linky předznamenání (obecně) procvičování notového písma noty s tečkou, skupiny not osminových noty na pomocných linkách stupnice (obecně), stupnice C dur

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopnosti poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, pracovní výchova

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	**Žák:** ve skupině zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o jejím vzniku, správně se chová při hymně uvědoměle použije vokální dovednosti získané v nižších ročnících (samostatně, s připomínkou učitele) zazpívá v dur a moll doprovází na jednoduché nástroje technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře v klidu, ale aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby k jednoduchým písním vytváří předehry improvizuje na dané téma poslechem i pohledem rozpozná harfu, varhany a další hudební nástroje (z nižších ročníků je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje zatančí polku, valčík a mazurku vytváří jednoduché choreografie na známé melodie čte a píše noty v rozsahu c 1 – g 2 (i noty s posuvkami) v houslovém klíči použije notové písmo v žádoucích tvarech	**Vokální činnosti, nácvik písní** práce s písněmi v dur i v moll hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie, chování při hymně upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících střídavý dech **Instrumentální činnosti** doprovod pomocí Orffových nástrojů upevňování získaných dovedností z nižších ročníků **Poslechové činnosti** práce s nejméně 8 poslechovými skladbami v dur i v moll rozlišování hudby polyfonní a homofonní (vokální i instrumentální) práce s předehrou, notový záznam, vyhledávání hudebních motivů, popěvků, improvizace na několik tónů další hudební nástroje (harfa, varhany) lidové kapely, rocková kapela, symfonický a velký jazzový orchestr hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes) poslech: lidové kapely, menuet, swing významní skladatelé (hudební skupiny) **Hudebně pohybové činnosti** práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci kultivované pohyby odvozené z rytmické složky populární hudby, regionální lidový tanec, mateník, polka, valčík, mazurka procvičování pohybových prvků z nižších ročníků taktování na 4 doby **Seznámení s pojmy z hudební nauky** seznámení s oktávami pod i nad dosud používaným rozsahem seznámení se synkopou, triolou, stupnicemi dur i moll s jedním # a s jedním b a jejich kvintakordy Akord, interval obecně, jména intervalů notové písmo: basový klíč, nota šestnáctinová rytmická cvičení

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopnosti poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MED4 Vnímání autora mediálních sdělení

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, přírodověda, anglický jazyk, pracovní výchova

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Žák:** správně nasadí tón, správně dýchá, odhadne správnou hlasitost zpěvu předvede jednoduché taneční kroky podle svých dispozic zpívá čistě a rytmicky přesně zná písně a zazpívá je ve skupině nebo sólo použije hru na tělo jako rytmický doprovod dokáže zopakovat jednoduchý rytmický celek projevuje toleranci ke zpěvu druhých předvede hru na jednoduché Orffovy nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivů a při rytmickém doprovodu písní v klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje pojmenuje hudební nástroje nejčastěji zastoupené v lidové hudbě vysvětlí pojmy lidová a umělá píseň, vyjmenuje komorní hudební tělesa (trio, kvarteto, kvinteto …) a určí, kolik nástrojů v nich hraje popíše rozdíly v uvedených hudebních stylech a žánrech, dokáže do nich zařadit poslechové skladby seznamuje se s významnými hudebními skladateli přinese své oblíbené nahrávky a poslechne si některé ukázky se spolužáky, vyjádří vlastní názor na tuto hudbu vysvětlí, co je stupnice, vyjmenuje tóny stupnice C dur, napíše ji a zazpívá čte a píše noty v rozsahu c 1 – c 2 v houslovém klíči rozliší poslechem akord dur a moll při poslechu orchestrální skladby rozliší jednotlivé hudební nástroje	**Vokální činnost** pěvecký projev hlasová hygiena práce s písněmi v dur i moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících rytmická cvičení **Instrumentální činnost** hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře taktování Orffovy nástroje doprovod písně poslechové skladby **Poslechová činnost** hudební výrazové prostředky struktura hudebního díla hudební nástroje v lidové hudbě píseň a písňová forma komorní hudba, poslech, ukázky na interaktivní tabuli Národní divadlo malba opony, naše historie hudební styly a žánry (komorní hudba, melodram, balet, výrazový tanec, opera, opereta …) poslech ukázek donesených žáky **Seznámení s pojmy z hudební nauky** procvičování notového písma hodnoty not psaní posuvek stupnice C dur (opakování z nižších ročníků) stupnice moll akord dur a moll partitura (Průvodce mladého člověka orchestrem)

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MKV1 Kulturní diference

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Žák:** rozšiřuje si hlasový rozsah správně nasadí tón, správně dýchá, odhadne správnou hlasitost zpěvu, uplatňuje pravidla hlasové hygieny (hlavně v době mutace) podle svých dispozic zpívá čistě a rytmicky přesně zná písně a zazpívá je ve skupině nebo sólo dokáže zopakovat jednoduché rytmické celky popíše rozdíly v uvedených hudebních stylech a žánrech, dokáže do nich zařadit poslechové skladby zazpívá jednoduché písně a zařadí je do stylu či žánru pomocí gest, mimiky, „řečí“ těla znázorní hudbu taktuje ve 2/4, 3/4 i 4/4 taktu v klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje vnímá hudbu jako vyjádření pocitu, vyhledá souvislosti s pocity např. ve výtvarném umění vysvětlí pojmy homofonie a polyfonie popíše rozdíly v uvedených hudebních stylech a žánrech, dokáže do nich zařadit poslechové skladby rozliší pojmy skladatel a interpret, vypráví o historickém vývoji těchto profesí diskutuje o problémech – hudba jako kulisa, hudba a drogy přinese své oblíbené nahrávky a poslechne si některé ukázky se spolužáky, vyjádří vlastní názor na tuto hudbu prohlubuje a upevňuje si poznatky z hudební teorie z nižších ročníků čte a píše noty v rozsahu c 1 – g 2 (i noty s posuvkami) v houslovém klíči, rozliší jejich hodnotu	**Vokální činnost** pěvecký projev hlasová hygiena práce s písněmi v dur i moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících rytmická cvičení dvojhlas sborový zpěv hudební tolerance **Instrumentální činnost** hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře vyjádření hudby tancem jednoduchý notový záznam zpěv sólo, sbory, žánry a styly **Hudebně pohybová činnost** pohybový doprovod znějící hudby taktování poslech komorní hudby výrazové prostředky v hudbě tolerance hudebních žánrů lidová píseň jako součást života MPV-výtvarná výchova, malování pocitů při různé dynamice hudby hudební styly a žánry (homofonie × polyfonie, koncert, sonáta, sonátová forma, tanec a pohyb, symfonie, symfonická báseň, kantáta, oratorium, muzikál, …) hudební přehrávače a nosiče skladatel a interpret nešvary v hudbě poslech ukázek donesených žáky **Seznámení s pojmy z hudební nauky** procvičování notového písma hodnoty not, pomlky psaní posuvek

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MKV1 Kulturní diference

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, zeměpis

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Žák:** aktivně se zapojuje do hudebních aktivit využívá při nich svůj hlasový potenciál a získané pěvecké návyky, uplatňuje pravidla hlasové hygieny (hlavně v době mutace) zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně rozšiřuje si hlasový rozsah dokáže zopakovat jednoduché i složitější rytmické celky toleruje a oceňuje vokální projev spolužáků doprovází dle svých schopností na jednoduché Orffovy nástroje vyjádří hudbu pomocí gest, mimiky, řeči“ těla rozezná a znázorní tempové a dynamické změny improvizuje na danou melodii zazpívá jednoduché písně a zařadí je do stylu či žánru při vyjádření a realizaci hudby použije tanec, gesta, mimiku rozlišuje hudební slohy, časově je zařadí popíše specifické znaky hudby v jednotlivých historických období chápe historické okolnosti vzniku hudebního díla, vztah umělce a společnosti časově rozpozná některé druhy tanců předvede jednoduché kroky, vazby je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje vnímá hudbu jako propojený, logický celek se spolužáky, vyjádří vlastní názor na tuto hudbu hudbu vnímá jako výrazový prostředek, podobný výtvarnému vyjádření prohlubuje a upevňuje si poznatky z hudební teorie z nižších ročníků čte a píše noty v rozsahu c 1 – g 2 (i noty s posuvkami) v houslovém klíči, rozliší jejich hodnotu	**Vokální činnost** pěvecký projev hlasová hygiena práce s písněmi v dur i moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících rytmická cvičení intonační cvičení, zvyšování hlasového rozsahu rytmické celky a jejich opakování tolerance zpěvu druhých **Instrumentální činnost** hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře dynamika, tempo hra s tóny, improvizace pohybový doprovod znějící hudby žánry a styly v hudbě notový zápis práce s partiturou výrazové prostředky v hudbě **Poslechová činnost** hudební dílo a jeho autor; vývojová období hudby ve světě - starověk, středověk, antika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. století, (impresionismus, expresionismus) - hudební styly a žánry (jazz, blues, rock, pop, folk, filmová hudba …) **Tanec** starověk, středověk, novověk, současný tanec pohybové vyjádření, druhy kroků, držení těla druhy tanců, ukázky, nácvik, prezentace tolerance žánrů, stylů hudby lidová píseň jako součást naší historie práce s výrazovými prostředky melodizace textu, vzestupné a sestupné řady tónů skládání motivů hudby do logických celků hudební žánr, hudební interpret poslech ukázek donesených žáky vyjádření názorů

		poslech CD nosičů, koncertní hudba hledání souvislostí hudebních motivů a skladeb výtvarná výchova a relaxační hudba, mandaly **Seznámení s pojmy z hudební nauky** procvičování notového písma hodnoty not, pomlky psaní posuvek kytarové akordové značky

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MKV1 Kulturní diference

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, zeměpis

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	**Žák:** aktivně se zapojuje do hudebních aktivit využívá při nich svůj hlasový potenciál a získané pěvecké návyky, uplatňuje pravidla hlasové hygieny zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně rozšiřuje si hlasový rozsah dokáže zopakovat jednoduché i složitější rytmické celky aktivně se zapojí do sborového zpěvu vyjádří hudbu pomocí gest, mimiky, „řeči“ těla rozezná a znázorní tempové a dynamické změny zazpívá jednoduché písně a zařadí je do stylu či žánru v klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje rozlišuje hudební slohy, časově je zařadí popíše specifické znaky hudby v jednotlivých historických obdobích chápe historické okolnosti vzniku hudebního díla, vztah umělce a společnosti časově rozpozná některé druhy tanců předvede jednoduché kroky, vazby tančí sólo i ve skupině vnímá hudbu jako propojený, logický celek pracuje s výrazovými prostředky rozliší druhy písní - určí melodii vzestupnou a sestupnou vnímá užití výrazových prostředků ve skladbě (melodii, rytmus, tempo, dynamiku, …) vnímá a definuje rozdíly mezi hudebními žánry v české a světové hudbě, časově zařadí jednotlivé žánry přiřadí k jednotlivým žánrům autory a interprety prohlubuje a upevňuje si poznatky z hudební teorie z nižších ročníků	**Vokální činnost** pěvecký projev hlasová hygiena práce s písněmi v dur i moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících rytmická cvičení sborový zpěv, kánon, vícehlas **Instrumentální činnost** hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře **Hudebně pohybová činnost** pohybový doprovod znějící hudby styly, žánry zpěv sólový a sborový **Poslechová činnost** hudební dílo a jeho autor tolerance, poslech odlišných směrů hudby hudební styly a žánry české MPH (jazz, swing, trampská píseň, divadla malých forem, big beat, rock, pop, folk, 90. léta …) poslech ukázek donesených žáky **Spojení hudby s pohybem** tanec jako vyjádření hudebního stylu taneční vazby, rytmizace, párový tanec, sólový průřez historií tanců poslechové skladby, jejich syntéza a analýza výrazové prostředky v hudbě – zpěv, mimika, tanec, rytmus, hra na nástroj žánry, styly, světová a česká hudební scéna třídění, přiřazování poslech nahrávek vyjádření názorů, tolerance **Seznámení s pojmy z hudební nauky** procvičování notového písma hodnoty not, pomlky psaní posuvek

	čte a píše noty v rozsahu c 1 – g 2 (i noty s posuvkami) v houslovém klíči, rozliší jejich hodnotu	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/1 Poznávání lidí

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

MKV1 Kulturní diference

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

Mezipředmětové vztahy

tělesná výchova, český jazyk, matematika, anglický jazyk, zeměpis

5.18 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu *Výtvarná výchova*

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* RVP ZV a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivity vycházející ze vzdělávacího obsahu předmětu *Výtvarné výchovy* pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na1.stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Výtvarná výchova*

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (r*ozvíjením smyslové citlivosti, uplat*ňo*váním subjektivity a ověř*o*váním komunikačních účink*ů) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti

na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně a ve 3., 4., 5., 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně (celkem 14 hodin týdně). Ve výuce v *1. vzdělávacím období* (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v *2. období* (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci. V 6. až 9. ročníku se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci vhodnou motivací a volbou náročnějších úkolů a technik (vyžadujících již určité znalosti a zručnosti). Zaměřuje se rovněž větší měrou i na náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu *Výtvarná výchova* lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s *Pracovní výchovou* apod.).

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále práce ve skupinách, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi, exkurze, výstavy atd. Výuka probíhá zpravidla v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky,

využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního

rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období: žák

VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

VV-3-1-01p rozpoznává, porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy – 2. období: žák

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů

VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy

VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
VV-5-1-01p až VV-5-1-06p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
VV-5-1-01p rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** -– vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci –** jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

1. stupeň

Očekávané výstupy: žák
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků
VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření

vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a pro jejich vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	**Žák:** pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná světlé a tmavé, hraje si s linií, využívá plochu dokáže zapojit smysly, zrak, hmat, porovnává tvary, vnímá odlišnosti porovná vlastní interpretaci s interpretací uznávanou, inspiruje se jí ověřuje si vliv své činnosti na okolí vystavuje své práce podílí se na zlepšení prostředí školy	rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kůže), druhy štětců, tempery, vodové barvy, malba, kresba fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků, kresba linky souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku ilustrace dětských knih instalace výstavy výstavy, jejich realizace

Průřezová témata

OSV1/1Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

matematika, český jazyk, prvouka, hudební výchova, pracovní výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 2. ročník

Žák: VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a pro jejich vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	**Žák:** pozná různé druhy tvarů pozná různorodé přírodní a umělé materiály seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji dokáže míchat a překrývat barvy rozezná teplé a studené, světlé a tmavé barvy vnímá událost různými smysly uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti kombinuje originálním způsobem linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami umí míchat barvy dovede používat různé druhy štětců zvládne techniku rozfoukávání barev zvládne kresby měkkým materiálem vystavuje své práce podílí se na zlepšení prostředí školy vyjadřuje se k tvorbě své a druhých toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření diskutuje, hodnotí, porovnává své práce i práce ostatních, toleruje odlišnosti	pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus) rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže) fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků malba, kresba, kombinace technik, akvarel, zapouštění barev, modelování, hra s linkou, prostorová malba souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu kombinace neobvyklých předmětů alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku Malba – míchání barev, vyjádření nálady rozfoukávání, Kresba – linie, obrys, kresba dřívkem Modelování – prostorová technika štětce různé síly, tvaru rozfoukávání kapky tuše, využití prostoru čtvrtky dřívko, tužka, jednoduchá kresba, vybarvování, obtahování tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih sebehodnocení, tolerance, společná diskuse nad výtvarnými pracemi výstavy, realizace, adjustace

Průřezová témata

OSV1/1Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

matematika, český jazyk, prvouka, hudební výchova, pracovní výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a pro jejich vizuálně je vyjadřuje VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	**Žák:** pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji experimentuje tvůrčím způsobem s barvami dokáže míchat a překrývat barvy rozezná teplé a studené, světlé a tmavé vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání vnímá událost různými smysly uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání sestaví předměty do neobvyklých souvislostí vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti kombinuje originálním způsobem linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření porovná vlastní interpretaci s interpretací uznávanou inspiruje se jí ověřuje si vliv své činnosti na okolí vystavuje své práce podílí se na zlepšení prostředí školy	pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus) rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže) fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih rozdíl mezi obsahem, který sám vkládá a obsahem uznávaným v širším sociálním okruhu, vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru

Průřezová témata

OSV 1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV 1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV 1/5 Kreativita

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

EGS1 Evropa a svět nás zajímá

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, anglický jazyk, prvouka, hudební výchova, pracovní výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	**Žák:** vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, porovná světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy kombinuje plošnou malbu s linkou, dokáže vymodelovat jednoduché skulpturální tvary využívá malbu k prostorovému vyjadřování, vnímá emoce jako nástroj ke svému vyjádření uplatní kresbu jako jednoduchou linii uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky zaměřuje se na své osobní zkušenosti, komunikuje se spolužáky uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, experimentuje s kompozičními přístupy a principy člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a v ploše, využívá výrazové možnosti barev jejich kombinací ve volné tvorbě samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého znakového vyjádření, aby byl srozumitelný pro ostatní, ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba) hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl hodnotí, zdůvodňuje a obhajuje svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření dokáže kriticky sebehodnotit svá díla	kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru uplatnění spontaneity, hledání nových kontextů pro uplatnění samostatně vytvořených a přejatých obrazových znaků **grafika** PC, video, volba vhodných prostředků k danému námětu, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, rozlišení typů vizuálně obrazného vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textu, skulptury, práce s modelínou, s hlínou, tvárným materiálem, modelování, malba obličeje **malba -** míchání barev, emocionální malba pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, slovně charakterizovat hledání podnětů v reálném prostředí **kresba,** mandaly, kresebné vyjádření pocitů kolektivní práce, diskuse, využití technik malby, kresby, grafiky, kresba a malba dle reálné předlohy účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením kombinuje výtvarné techniky, využití škály barev, míchání barev, hra s tvary volné tvoření na libovolné téma návštěva i realizace výstavy, nové výtvarné směry, tolerance porovnávání děl různých autorů, výtvarných směrů výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby

		podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, informační a komunikační technologie, matematika, vlastivěda, český jazyk, pracovní výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	**Žák:** pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy dokáže využít linii tvaru, zkombinovat plošné a lineární vyjádření užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků osvojuje a prohlubuje znalosti modelování a skulpturálního postupu prezentuje své dílo, názor, postoj před třídou zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod. rozeznává grafické techniky zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků dokáže vyjádřit své pocity a prožitky pomocí výtvarných technik, vnímá realitu jako zdroj inspirace k výtvarnému vyjadřování pozná ilustrace známých českých ilustrátorů vytvoří si škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě	pozorování, vyhodnocování, hra se světlem, stínování, kontrasty barev zdokonalení techniky malby, kresby - výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem - pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, kresba dle skutečnosti modelování z různých materiálů **Techniky plastického vyjadřování** modelování z papíru (kašírování), modelovací hmoty, hlíny další techniky - koláž, frotáž, kompozice z přírodního materiálu **Grafické techniky** tisk z koláže, otisk, vosková technika využití technika malby, kresby, grafiky, modelování, hra s hlínou, přírodními materiály ilustrátoři dětské knihy ilustrace časopisů, komixy výstavy, aranžování, adjustace sebehodnocení, diskuse nad dílem

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, matematika, cizí jazyk, přírodověda, hudební výchova, pracovní výchova

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	**Žák:** na základě vnímání a poznávání skutečnosti zrakem, hmatem, nakreslí tvary a barevně znázorní pozorované přírodní i umělé objekty vnímá a analyzuje základní znaky oblých a hranatých předmětů vytvoří lineární a barevnou kompozici skupiny předmětů vnímá kontrast přírodních a umělých objektů – popředí, pozadí – světelný kontrast používá základy perspektivy uplatní některé grafické techniky, techniku koláže, počítačové techniky experimentuje s netradičními materiály a postupy nakreslí: lidskou figuru (řídí se proporčními principy a vztahy), lidskou hlavu vytvoří prostorovou práci na základě osobních prožitků, setkání s literárním, filmovým dílem vytvoří výtvarnou podobu prožitku vybere a uspořádá obrazové prvky v barevném řešení s využitím znalostí o barvě, s vyjádřením prostoru vyjádří své pocity abstraktně pomocí barev a linie pozná hlavní znaky pravěkého a starověkého výtvarného umění rozpozná díla malířská, sochařská, architektonická uvede znaky ilustrace, jmenuje některé ilustrátory vytvoří dekorativní předměty z přírodních materiálů, keramiky aj. navštíví galerii výtvarného umění, seznámí se s ukázkami prací výtvarných umělců minulosti a současnosti, vyjadřuje se o nich zúčastňuje se některých výtvarných soutěží, prezentuje svá díla	Výtvarné vyjádření a zobrazení skutečnosti Zobrazování přírodních i umělých předmětů Lineární zobrazování Vyjádření prostoru při zobrazování předmětů Základy perspektivy Grafické techniky Netradiční materiály – využití odpadových materiálů Postava Portrét Tematická malba a kresba – život kolem nás Barva a její využití ve výtvarném díle Abstraktní vyjadřování pocitů Historie umění Výtvarné umění - druhy Ilustrace Návštěva výtvarných výstav výtvarná terminologie

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, dějepis

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**Žák:** na základě vnímání a pozorování zajímavých předmětů, přístrojů a mechanismů vytvoří lineární podobu pozorovaného objektu, skupiny předmětů vytvoří lineární kompozici jednotlivých objektů, lineární a barevnou kompozici skupiny předmětů vnímá kontrast přírodních a umělých objektů – popředí, pozadí – světelný kontrast vnímá využití barvy, světla, stínu pro modelaci tvarů a vyjádření prostoru používá základy perspektivy vytváří studijní kresby podle přírodnin - na základě kresebných studií vytvoří prostorovou práci uplatní některé grafické techniky, techniku koláže, počítačové techniky - náměty z kresby převede grafickou technikou experimentuje s netradičními materiály a postupy poznává a využívá základní zákonitosti konstruování písma, využívá vhodné typy písma ve spojení s ilustrací zobrazuje krajinu, zná některé zákonitosti jejího zobrazení podle modelu nakreslí lidskou hlavu, stojící postavu, postavu s náznakem pohybu, rozlišuje velikost postav a objektů v popředí a v pozadí, výraznost barvy a detailu v popředí, ustupující výraznost barvy a detailu v pozadí na základě osobních prožitků, setkání s literárním, filmovým dílem vytvoří výtvarnou podobu prožitku vybere a uspořádá obrazové prvky v barevném řešení s využitím znalostí o barvě, s vyjádřením prostoru vyjádří své pocity abstraktně pomocí barev a linie pozná hlavní znaky středověkého výtvarného umění (období románské, gotické, renesanční) rozpozná díla malířská, sochařská, architektonická rozpozná jednotlivé plány malířských děl	Výtvarné vyjádření a zobrazení skutečnosti Zobrazování přírodních i umělých předmětů Lineární zobrazování Vyjádření prostoru při zobrazování předmětů Základy perspektivy Studijní kresba Prostorové práce Grafické techniky Koláž Využití moderní techniky ve výtvarné tvorbě Netradiční materiály – využití odpadových materiálů Písmo Ilustrace Krajinomalba Portrét Postava Tematická malba a kresba – život kolem nás Barva a její využití ve výtvarném díle Abstraktní vyjadřování pocitů Historie umění Výtvarné umění - druhy Užitá tvorba Návštěva výtvarných výstav výtvarná terminologie

	v návaznosti na lidové tradice vytvoří dekorativní předměty z přírodních materiálů, keramiky aj. navštíví galerii výtvarného umění, seznámí se s ukázkami prací výtvarných umělců minulosti a současnosti, vyjadřuje se o nich zúčastňuje se některých výtvarných soutěží, prezentuje svá díla	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, dějepis

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**Žák:** na základě vnímání a pozorování zajímavých předmětů, vytvoří podobu pozorovaného objektu, skupiny předmětů, tvoří obraz životního prostředí, ve kterém žije seznámí se s architekturou místa a na základě pozorované skutečnosti ji kreslí s využitím poznatků o perspektivě zaznamenává obraz krajiny podle skutečnosti i s užitím své fantazie prostorovou prací vytvoří svoji představu o architektuře nebo různých předmětech vytváří loga, nápisy, návrhy na propagační materiály využívá počítačovou grafiku, fotografii, video, animace podle modelu nakreslí postavu (dodržuje proporční zákonitosti), lidskou hlavu (tvar, proporce, části hlavy, výraz, mimika, modelace světlem a stínem), části lidského těla pomocí znalostí o působení barev na psychiku člověka vyjadřuje barevnou abstrakcí pocit poznává hlavní znaky českého a světového výtvarného umění 18. a 19. století vyvozuje základní znaky a rozdílnosti výtvarných postupů snaží se o fundované vyjadřování k uměleckým dílům, o rozpoznání umění od kýče v návaznosti na lidové tradice vytvoří dekorativní předměty z přírodních materiálů, keramiky aj navštíví galerii výtvarného umění, seznámí se s ukázkami prací výtvarných umělců minulosti a současnosti, vyjadřuje se o nich prezentuje svá díla	Zobrazování okolního světa Architektura a perspektiva Krajinomalba Prostorové práce Propagační grafika Spojení písma a obrazu Postava, hlava a její detaily, ruka – proporce Psychologie barev – abstrakce Historie umění Výtvarné umění Dekorativní předměty Návštěva výtvarných výstav výtvarná terminologie

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, dějepis

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie VV-9-1-03 zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	**Žák:** využije možnosti kombinování výtvarných technik (malby, koláž, frotáž, tisk, počítačová grafika …) vytvoří plastiku nebo asambláž inspirovanou technickými vymoženostmi doby využívá vhodného propojení písma a grafiky při návrzích na reklamní předměty tvoří na základě znalostí o stavbě lidského těla práce s realistickým obrazem tváře, postavy výtvarné techniky volí podle způsobu a cíle práce pomocí znalostí o působení barev na psychiku člověka vyjadřuje barevnou abstrakcí pocity seznámí se se základními principy a znaky hlavních výtvarných směrů a proudů 20. století pokusí se vytvořit vlastní práci respektující principy konkrétního výtvarného směru snaží se o fundované vyjadřování k uměleckým dílům, o oddělení umění od kýče v návaznosti na lidové tradice vytvoří dekorativní předměty z přírodních materiálů, keramiky aj. návštěvy galerie výtvarného umění využije k poznávání tvorby zástupců výtvarných směrů v českém výtvarném umění a k pochopení smyslu jejich děl prezentuje svá díla	Grafické techniky Netradiční výtvarné techniky Moderní plastika Počítačová grafika Propagační grafika Postava Portrét Psychologie barev Abstrakce Historie umění Výtvarné umění Dekorativní předměty Návštěva výtvarných výstav výtvarná terminologie

Průřezová témata

OSV1/5 Kreativita

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, český jazyk, dějepis

5.19 Člověk a zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a zdraví

Vyučovací předmět Člověk a zdraví vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví RVP ZV. Přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Ve vzdělávacím obsahu bezprostředně navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Člověk a zdraví vychází z myšlenky, že zdraví jedince, jeho

zdravý životní styl, život v rodině a život ve společnosti jsou spolu vzájemně velmi úzce propojeny. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Je kladen důraz na praktické dovednosti a jejich aplikaci v modelových situacích, které vycházejí ze života v dnešní společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Člověk a zdraví

Člověk a zdraví je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. a 7. ročníku. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v 1hodinové týdenní dotaci (celkem 2 hodiny týdně).

Výuka předmětu Člověk a zdraví směřuje k:

- vnímání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy, se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí;
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají;
- úctě k sobě, své rodině, k lidem, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství; přípravě žáka na život v současném světě.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, dále demonstrační žákovské práce, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi, skupinové práce, práce ve dvojicích atd. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, pomůcky se donášejí.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy: žák

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy
VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem
VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla
VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Učivo

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny
- **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- **výživa a zdraví** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví –** kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- **ochrana před přenosnými chorobami –** základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- **stres a jeho vztah ke zdraví** – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- **autodestruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt
- **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- **sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- **psychohygiena** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

ČLOVĚK A ZDRAVÍ – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	**Žák**: si uvědomuje vztah k sobě samému a k druhým lidem definuje vlastní identitu respektuje názory a postoje ostatních uvede a předvede různé druhy komunikace uvede (předvede) různé druhy komunikace v modelových situacích vysvětlí pojem kamarádství, přátelství, láska chápe význam spolupráce a kooperace při práci ve skupině popíše a používá pravidla efektivní komunikace vyslechne názory ostatních členů skupiny a dokáže na ně reagovat vysvětlí úlohu rodiny – rodičovství vysvětlí slovo „konflikt“ na základě vlastních zkušeností uvede příklady konfliktů (z tisku, svého okolí), jejich důsledky a možnosti jejich řešení vysvětlí pojem: šikana uvede příklady šikanování a vhodné způsoby, jak tomuto jevu čelit vysvětlí pojem lidská potřeba, tělesné, duševní a sociální zdraví prokáže na konkrétních příkladech přímou souvislost mezi tělesnou, duševní a sociální složkou zdraví a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví uvědomuje si hodnotu zdraví jako životní hodnoty vyjmenuje vlivy působící na zdraví chápe význam pravidelného denního režimu – význam a potřebu relaxace, pohybového režimu vysvětlí význam relaxace a důsledky nedostatečné či žádné relaxace pro tělesné i duševní zdraví posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ sebepoznání a sebepojetí vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity mezilidské vztahy, komunikace a kooperace respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ vztahy ve dvojici kamarádství, přátelství, láska vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola vrstevnická skupina (škola, volnočasové aktivity) obec, spolek, partnerské vztahy, manželství, rodičovství VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity rodina (vztahy v rodině, role rodič x dítě, funkce rodiny) - adopce, pěstounská péče škola (vztahy mezi spolužáky, vztah učitel x žák), šikana vrstevnická skupina (škola, volnočasové aktivity) obec, spolek vztahy ve dvojici partnerské vztahy, manželství a rodičovství RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání šikana a jiné projevy násilí bezpečné chování a komunikace

	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí chápe význam zdravého životního stylu a uvědomuje si rizika záporných vlivů pojmenuje běžná zdravotní rizika, se kterými se setkal, může setkat zapojí se aktivně do diskuse, kde vhodně reaguje na názory vrstevníků vysvětlí pojem zdravá strava vyjmenuje zásady správného stravování rozlišuje mezi zdravými a nezdravými potravinami sestaví vhodný jídelníček pro svoji věkovou kategorii vysvětlí souvislosti mezi nezdravou výživou a civilizačními chorobami uvede možná rizika spojená s poruchami příjmu potravy uvede jeden z příkladů alternativních směrů ve výživě s jeho klady a zápory vyjádří svůj postoj k reklamě, uvede příklad klamavé reklamy vysvětlí pojem běžná, přenosná, nepřenosná, civilizační choroba seznámí se se základními příznaky nejběžnějších chorob seznámí se se způsobem přenosu vybraných chorob vysvětlí pojem riskantní – nebezpečné chování seznámí se s prevencí úrazů seznámí se se základy poskytování první pomoci uvědomuje si odpovědnost za své chování vysvětlí pojem osobní bezpečí vysvětlí pojem riziko, riziková situace a jak se v takové situaci zachovat zná čísla na linky tísňového volání poskytne adekvátní první pomoc	komunikace s vrstevníky ve škole i mimo ni nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií – rizika internetu HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota tělesná a duševní hygiena, denní režim zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ podpora zdraví a její formy prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ výživa a zdraví zásady zdravého stravování, pitný režim vhodné a nevhodné potraviny a nápoje vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví poruchy příjmu potravy (bulimie, mentální anorexie, přejídání) alternativní směry ve výživě vliv reklamy ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ ochrana před přenosnými chorobami základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče

		odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

VDO1 Občanská společnost a škola

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

EGS3 Jsme Evropané

MKV1 Kulturní diference

MKV2 Lidské vztahy

MKV3 Etnický původ

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, výtvarná výchova, tělesná výchova, přírodopis, matematika, výchova k občanství, informační a komunikační technologie

ČLOVĚK A ZDRAVÍ – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	**Žák**: aktivně se podílí na programech podpory zdraví a zapojuje se do sportovně orientovaných školních akcí definuje vlastní identitu pojmenuje běžná zdravotní rizika, se kterými se setkal, může setkat posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví a zdraví druhých zapojuje se do aktivní podpory zdraví, chápe význam zdravého životního stylu a uvědomuje si rizika záporných vlivů aktivně se zapojí do podpory zdraví vysvětlí úlohu regenerace organismu z běžného života vybere stresové situace a najde vhodné způsoby řešení uvědomuje si důsledky únavy a přetížení organismu vysvětlí pojem kompenzační a relaxační technika osvojí si a využívá kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy a předcházení stresu vysvětlí pojem dětství, puberta a dospívání, vysvětlí duševní a tělesné změny v pubertě vhodně komunikuje s vrstevníky stejného i opačného pohlaví vysvětlí význam slova sex, sexualita rozpozná vhodnost a správnost svého chování vůči opačnému pohlaví vysvětlí rizika předčasné sexuální zkušenosti uvědomuje si rizika spojená s předčasným zahájením sexuálního života vysvětlí pojem návyková látka zneužívání návykových látek rozdělí základní typy návykových látek uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem a jinými drogami předvede způsoby odmítání drogy	HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ podpora zdraví a její formy prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ seberegulace a sebeorganizace činností a chování cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE stres a jeho vztah ke zdraví kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE dětství, puberta, dospívání tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví zdraví reprodukční soustavy sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost předčasná sexuální zkušenost promiskuita problémy těhotenství a rodičovství mladistvých poruchy pohlavní identity RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE autodestruktivní závislosti psychická onemocnění, sebepoškozování, rizikové chování (návykové látky, zbraně, nebezpečné látky a předměty,

	uvede zdravotní a sociální rizika spojená s hrami na počítači a hracích automatech vysvětlí pojem gamblerství uvědomuje si zdravotní i sociální dopad zneužívání drog, právní postih hovoří o problémech mladistvých vysvětlí pojem rizikové chování uvědomuje si dopad vlastního jednání a chování orientuje se v nabídce specializované pomoci, uvede kontakty na instituce, linky důvěry samostatně vyhledá kontakty na specializovanou pomoc vysvětlí pojem manipulace, manipulativní chování, sekta rozpozná manipulativní chování uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi vysvětlí pojem riziko, riziková situace a jak se v takové situaci zachovat zná čísla na linky tísňového volání poskytne adekvátní první pomoc vysvětlí pojem mimořádná událost uplatní adekvátní způsoby chování v modelových situacích je seznámen s povinností poskytnout první pomoc je seznámen s obsahem evakuačního zavazadla	nebezpečí internetu), trestná činnost, doping při sportu RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE manipulativní reklama a informace reklamní vlivy, klamavá reklama působení sekt, dopink ve sportu komunikace s neznámými lidmi bezpečný pohyb v rizikovém prostředí nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - rizika internetu, sebeochrana – ochrana osobních údajů, vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení manipulativní reklama a informace reklamní vlivy, klamavá reklama působení sekt RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE ochrana člověka za mimořádných událostí klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO1 Občanská společnost a škola

VDO2 Občan, občanská společnost a stát

EGS2 Objevujeme Evropu a svět

EGS3 Jsme Evropané

MKV1 Kulturní diference

MKV2 Lidské vztahy

MKV3 Etnický původ

ENV2 Základní podmínky života

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MED1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED5 Fungování a vliv médií ve společnosti

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova, tělesná výchova, přírodopis, matematika, výchova k občanství, informační a komunikační technologie

5.20 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu *Tělesná výchova*

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví* RVP ZV. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působícího na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět, k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Tělesná výchova*

Výuka tělesné výchovy probíhá s ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností. Do 5. očníku probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy, od 6. ročníku odděleně. Na 1. i 2. stupni ZŠ se vyučovací předmět *Tělesná výchova* vyučuje jako povinný předmět s 2hodinovou dotací týdně pro všechny žáky - celkem 18 hodin týdně. Do tělesné výchovy na 1. stupni (ve 3. a 4. ročníku) je zařazen povinný plavecký výcvik, který je zajištěn „smluvně“ s plaveckou školou. Od 7. ročníku jsou dle sněhových a organizačních podmínek nabízeny např. lyžařské dny. Výuka je organizována v tělocvičně v budově školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: venkovní hřiště, sportovní hokejová hala, posilovna v Městské hale, volnočasový areál a plavecký bazén. Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, práce s informacemi atd.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s

druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období: žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti

- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy – 2. období: žák
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play

- zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únav

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání** *(základní plavecká výuka)* – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- **lyžování, bruslení** *(podle podmínek školy)* – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti** *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

1. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy: žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy

TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem

TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity

TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Učivo

- **význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy: žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry** *(např.* fotbal, basketbal, přehazovaná, ringo, T-ball, florbal, vybíjená*)* – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
- **plavání** – zdokonalovací plavecká výuka navazující na základní plaveckou výuku – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti

- **lyžování, snowboarding, bruslení** – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku
- **další (i netradiční) pohybové činnosti –** např. rafting, jízda na kanoi, základy lezení, cyklistika, jízda na koloběžce, inline

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy: žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

Učivo

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování
- **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	**Žák:** pravidelně využívá příležitosti k pohybu pohyb chápe jako součást zdravého životního stylu dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, dodržuje hygienu zvládá jednoduché pohybové činnosti jednotlivce a činnosti ve skupině, zlepšuje se v nich reaguje na základní pokyny a gesta učitele osvojuje si pohybovou činnost a její organizaci uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, dodržuje je zvládá některé pohybové činnosti v týmové spolupráci, zapojuje se do soutěží	Zdravý životní styl ATLETIKA základy bezpečnosti při atletických činnostech zjednodušené startovní povely a signály průpravná cvičení pro atletické disciplíny GYMNASTIKA základní pojmy základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí gymnastické držení těla průpravná cvičení pro gymnastické disciplíny RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA základní pojmy základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem SPORTOVNÍ HRY základní pojmy držení míče jednoruč a obouruč manipulace s míčem) základní přihrávky rukou POHYBOVÉ HRY Základní pojmy: související s osvojovanými hrami a používaným náčiním základní organizační povely pro realizaci her základní pravidla osvojovaných her bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám

Průřezová témata

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/4 Kooperace a kompetice

Mezipředmětové vztahy

prvouka, hudební výchova, matematika

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	**Žák:** pravidelně využívá příležitosti k pohybu pohyb chápe jako součást zdravého životního stylu uplatňuje pravidla bezpečnosti reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních hrách a za pomoci učitele je dodržuje zvládá základní pojmy používaných náčiní, osvojených dovednosti, části hřiště zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti uplatňuje základní znalosti sportovních her v praxi zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky zvládá kotoul vpřed, vzad, skoky prosté snožmo z trampolíny zvládá základy gymnastického odrazu zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci, za pomoci učitele je dodržuje zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus pohybem	Nástup, rozcvička ATLETIKA názvy částí atletického hřiště týkajících se běhů, skoků a hodů základy bezpečnosti při atletických činnostech vhodné oblečení pro atletické činnosti zjednodušené startovní povely a signály průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti základy nízkého a polovysokého startu rychlý běh na 30 až 50 m motivovaný běh v terénu až do l0 min. (běh prokládaný chůzí, dle výkonnosti žáků i souvislý běh) průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti odraz z místa skok do dálky z místa průpravná cvičení pro hod míčkem hod míčkem z místa, z chůze SPORTOVNÍ HRY spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách držení míče jednoruč a obouruč manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě i v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) základní sportovní hry - vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) POHYBOVÉ HRY související s osvojovanými hrami a používaným náčiním základní organizační povely pro realizaci her, základní pravidla osvojovaných her bezpečnost při různých druzích her a různých podmínkách využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám GYMNASTIKA

		základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu názvy používaného náčiní a nářadí základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení gymnastické držení těla soustředění na cvičení průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed, kotoul vpřed průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny Lavička (kladinka), chůze s dopomocí (různé obměny) průpravná cvičení pro nácvik přírazu obounož šplh do výšky maximálně 2 metrů s dopomocí RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA základy bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytmizaci základní estetický pohyb těla a jeho částí chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie

Průřezová témata

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/4 Kooperace a kompetice

Mezipředmětové vztahy

prvouka, hudební výchova, matematika

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti (Výuka plavání zajištěna Plaveckou školou)	**Žák:** pravidelně využívá příležitosti k pohybu pohyb chápe jako součást zdravého životního stylu zvládá aktivně základní osvojované pojmy zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) zvládá základy a pravidla pohybových her a zná jejich zaměření zvládá základní pojmy osvojovaných činností zvládá elementární herní činnosti jednotlivce zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) aktivně se zapojuje do pohybových činností uplatňuje pravidla bezpečnosti uvědomuje si různá nebezpečí a snaží se jim zabránit jedná v duchu fair play, za pomoci učitele dodržuje pravidla soutěží reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele zvládá základy akrobacie, odrazu z můstku, průpravná gymnastická cvičení zvládne přetahy, přetlaky seznamuje se s vodním prostředím zvládá průpravná cvičení pro nácvik základních plaveckých způsobů učí se správné technice skoku do vody dodržuje hygienu plavání a pravidla bezpečnosti při plavání	nástup rozcvička ATLETIKA Základní pojmy základní disciplíny, části běžecké abecedy pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště základy bezpečnosti při atletických činnostech, vhodné oblečení startovní povely základy techniky běhů, skoků a hodů průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti průpravná cvičení pro hod míčkem základní pojmy pohybových her variace her jednoho druhu bezpečnost při různých druzích her základní pojmy sportovních her základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her základní označení a vybavení hřišť vlastní nácvik přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, s trčením) chytání míče jednoruč a obouruč vedení míče driblingem střelba jednoruč a obouruč na koš základy bezpečnosti při atletických a gymnastických činnostech, pohybových hrách a různých druzích heer průpravná cvičení a základy akrobacie základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. (s širším spektrem náčiní) průpravná cviční pro nácvik gymnastického odrazu z můstku základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu tvořivé vyjádření rytmu pohybem přetahy a přetlak

		zařazují se průpravná relaxační a kompenzační cvičení, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd. hry ve vodě, splývání, nácvik správného dýchání, skoky do vody, pravidla bezpečnosti

Průřezová témata

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/4 Kooperace a kompetice

Mezipředmětové vztahy

prvouka, hudební výchova, dopravní výchova, matematika

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením V-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	**Žák:** uplatňuje pravidla bezpečnosti zvládá aktivně osvojované pojmy zvládá aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky pojmenuje cvičební prvky užívá tělocvičné názvosloví uplatňuje a zvládá druhy protahovacích cviků zvládá základy s gymnastickým náčiním a nářadím snaží se samostatně o estetické držení těla zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva zvládá několik pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření, vyhledává varianty známých her uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit dodržuje pravidla fair play upevňuje správné dýchání při plavání zvládá vybranou plaveckou techniku seznámí se s principem sebezáchrany seznámí se s pravidly bezpečného chování ve vodě i v její blízkosti	ATLETIKA průpravná cvičení pro atletické disciplíny (běhy, skoky do dálky, hody) základní techniky běhů, skoků, hodů startovní povely, signály základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů rozvoj rychlosti ZÁKLADY GYMNASTIKY základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu první pomoc v podmínkách TV průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů cvičí dle nákresů, povelů správné držení těla kompenzační cvičení AKROBACIE průpravná cvičení po shlédnutí základních cviků průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ PRO DĚTI kondiční cvičení s hudbou základy estetického pohybu těla změny poloh, obměny tempa rytmu jednoduché tance vyjadřování melodie a rytmu pohybem POHYBOVÉ HRY činnosti s různým zaměřením souvisejí s funkcemi her, pravidla a používaným náčiním netradiční pohybové hry ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER pravidla sportovních her a soutěží základní organizace, respekt k ostatním Vlastní nácvik manipulace s odpovídajícím náčiním herní činnosti jednotlivce spolupráce ve hře ÚPOLY přetahy a přetlaky (průprava) ZDRAVOTNĚ ZAMĚŘENÉ ČINNOSTI správná kompenzace

		správné držení těla ZIMNÍ SPORTY Např. bruslení, sáňkování, lyžování, snowboarding, bobování – lze zařadit dle ročního období za příznivých podmínek PLAVÁNÍ hygiena plavání adaptace na vodní prostředí zákl. plav.dovednosti jeden plavecký způsob prvky sebezáchrany

Průřezová témata

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/4 Kooperace a kompetice

Mezipředmětové vztahy

hudební výchova, matematika, přírodověda

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	**Žák:** uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách zvládá základní techniku běhu, skoku, hodu reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele porovná dosažené výsledky s předchozími jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám zvládá aktivně osvojované pojmy, cvičí dle jednoduchého nákresu či popisu jednoduše zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám zvládá základy akrobacie a odrazu z gymnastického můstku rozvíjí pohyblivost a sílu uvědomuje si jména základních lidových tanců dovede pohybem vyjádřit rytmický a melodický doprovod nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví zvládá několik různých pohybových her a ví jaké je jejich zaměření dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet připraví rozcvičku, jednoduchou sportovní soutěž dodržuje pravidla fair play respektuje při hře jedinečnost svých spolužáků orientuje se ve sportovních akcích školy reprezentuje školu uvědomuje si důležitost přípravy na zátěž a strečinku	ZÁKLADY ATLETIKY rozvoj forem rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti a koordinace pohybu měření a posuzování pohybových dovedností průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti běžecká abeceda, běh cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti ZÁKLADY GYMNASTIKY průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů protahovací cvičení hodnocení pohybové činnosti pravidla bezpečnosti AKROBACIE průpravná cvičení pro akrobacii cvičení na nářadí průpravná cvičení pro nácvik odrazu z můstku RYTMICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ PRO DĚTI základy estetického pohybu jednoduché tance kondiční cvičení s hudbou vyjádření melodie a rytmu pohybem POHYBOVÉ HRY základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním netradiční pohybové hry variace více druhů, pohybová tvořivost ZÁKLADY SPORTOVNÍCH HER pojmy a pravidla zjednodušených sportovních her základní role ve hře manipulace s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti herní činnosti jednotlivce spolupráce ve hře průpravné sportovní hry a utkání ÚPOLY přetahy a přetlaky

		PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍA JINÁ CVIČENÍ bruslení, sáňkování, lyžování, bobování (lze zařadit dle ročního období za příznivých podmínek) turistika a pobyt v přírodě

Průřezová témata

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/4 Psychohygiena

OSV2/4 Kooperace a kompetice

Mezipředmětové vztahy

hudební výchova, matematika, přírodověda, pracovní výchova

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ **Žák:** TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	**Žák:** se seznámí se základními pojmy vysvětlí význam pohybu pro zdraví rozlišuje výkonnostní a rekreační sport pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž volí vhodné rozvojové programy pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví vyjmenuje rizika užívání návykových a podpůrných látek přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší dodržuje pravidla bezpečnosti i v méně známém prostředí dodržuje hygienické zásady zná základy první pomoci a dokáže je uplatnit předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ význam pohybu pro zdraví (rekreační a výkonnostní sport) rozvoj zdravotně orientované zdatnosti kondiční programy manipulace se zátěží prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení význam pohybu pro zraví hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, ošetření poranění a odsun raněného

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy provede organizaci, změří a zapíše výkony aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti pozná chybu provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné provedení zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd. ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře provede organizaci jednotlivých soutěží, rozdělí hráče do družstev a sestaví herní systém užívá herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a herní systémy při hře používá základní gymnastické názvosloví rozpozná význam gymnastiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé gymnastické prvky poskytne záchranu či dopomoc dle pokynu učitele	ATLETIKA pojmy olympijské disciplíny průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: rychlý běh, vytrvalý běh, nácvik běhu v jiném rpostředí - terénu, skok do dálky, hod míčkem, vrh koulí měření, evidence, vyhodnocování SPORTOVNÍ HRY herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy sportovní hry: např. fotbal, basketbal, přehazovaná, ringo, T-ball, florbal, vybíjená pohybová průprava smluvené povely, signály, gesta, značky měření, evidence, vyhodnocování vzájemná komunikace a spolupráce GYMNASTIKA názvosloví cvičení s náčiním a na nářadí akrobacie, přeskoky ESTETICKÉ A KONDIČNÍ FORMY CVIČENÍ S HUDBOU A RYTMICKÝM DOPROVODEM základy rytmické gymnastiky cvičení s náčiním kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	snaží se o fair play vhodně reaguje na výkony méně zdatných spolužáků a na výkony opačného pohlaví spolupracuje provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru užívá názvosloví, dodržuje pokyny, patřičně na ně reaguje uplatňuje a rozlišuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče dodržuje podmínky dané organizátorem určí taktiku hry a dodržuje ji změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává zapojuje se do přípravy a realizace pohybové aktivity spolurozhoduje sportovní zápolení prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech jednoduché turnaje soutěže, turnaje, závody (jednotlivec, skupinové) Osvojení pravidel organizace prostoru a pohybových činností i v nestandartních podmínkách sportovní výzbroj a výstroj

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, fyzika, matematika, hudební výchova, člověk a zdraví

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ: **Žák:** TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	**Žák:** rozpozná význam atletiky a gymnastiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy provede organizace jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony pozná chybu provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné provedení zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní osvojí si základy vodní tutistiky a zásady pobytu v přírodě zařadí bruslení a splouvání řeky jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost dodržuje bezpečnostní pokyny a používá ochranné pomůcky	ATLETIKA průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti např.: běh, skok do dálky, hod míčkem základy evidence výkonů měření, evidence, vyhodnocování SPORTOVNÍ HRY herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy sportovní hry: např. fotbal, basketbal, přehazovaná, ringo, T-ball, florbal, vybíjená POHYBOVÉ HRY hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity smluvené povely, signály, gesta, značk vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech GYMNASTIKA cvičení na nářadí a s náčiním akrobacie, přeskoky zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality rychlostně silová cvičení prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí základy grafického zápisu pohybu VODNÍ TURISTIKA sportovní výstroj a výzbroj (výběr, použití) způsob záchrany a přivolání první pomoci osvojení techniky pádlování vhodné chování v přírodě manipulace s lodí

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	dodržuje fair play jednání při hrách vhodně reaguje na výkony méně zdatných spolužáků a na výkony opačného pohlaví určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele užívá názvosloví rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče dodržuje podmínky dané organizátorem vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje	ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování organizace prostoru a pohybových činností (závody, turnaje, soutěže a akce na úrovni školy)

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, fyzika, matematika, hudební výchova, výchova k občanství, člověk a zdraví

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	**Žák:** sestaví svůj pohybový režim věnuje se některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví	VÝZNAM POHYBU PRO ZDRAVÍ základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu zdravý životní styl, odmítání škodlivin rekreační sport výkonnostní sport dívek a chlapců
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony užívá a rozpozná základní startovní povely užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín, průpravná cvičení chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů snaží se o fair play jednání při hrách provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru	ATLETIKA základní pravidla atletických soutěží základy techniky disciplín průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh, skok, hod základy evidence výkonů SPORTOVNÍ HRY význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) základní pravidla sportovních her specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách příprava a organizace utkání sportovní hry: např. fotbal, basketbal, volejbal, florbal, ringo, vybíjená, přehazovaná, házená

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	ukáže využité gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy zná průpravné úpoly umí základní prvky sebeobrany zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost ukáže jednoduché prvky při jízdě zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost provede ošetření lyží předvede první pomoc při úrazu na lyžích ukáže jednoduché prvky při jízdě	GYMNASTIKA záchrana a dopomoc zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality rytmická a kondiční gymnastika, různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem protahovací a kompenzační cvičení ÚPOLY základní úpolová technika, polo obraty těla, přemísťování BRUSLENÍ osvojení sportu na ledě jednoduché prvky při jízdě zastavení, změna směru LYŽOVÁNÍ osvojení sportu na horách pohyb v nestandardních podmínkách sportovní výstroj a výzbroj (výběr, ošetřování) způsoby záchrany a přivolání pomoci jednoduché prvky při jízdě - pluh, základní (kročný) oblouk, oblouk z přívratu vyšší lyží

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MKV2 Lidské vztahy

ENV4 Vztah člověka k prostředí

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie, anglický jazyk, německý jazyk

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	**Žák:** pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví odmítá drogy a jiné škodliviny	hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech zdravý životní styl
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony, eviduje je a vyhodnocuje snaží se o fair play jednání při hrách rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat ukáže využité gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy provádí zdravotně pohybové funkce pohybu ukáže základní aerobní cvičení s hudbou organizace a vedení cvičení zná průpravné úpoly umí základní prvky sebeobrany zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost uvede význam pobytu a pohybu v přírodě seznámí se s možnými riziky pobytu a pohybu v přírodě dodržuje pravidla silničního provozu dodržuje zásady ochrany přírody orientuje se v terénu zná důležitá telefonní čísla respektuje přírodní zákony seznámí se s možnými riziky sportovních aktivit vykonávaných v přírodě (např. orientační běh, jízda na kole či koloběžce, turistika apod.) vyhledá a naplánuje vhodnou trasu pro svoji věkovou kategorii s ohledem na roční období a počasí neohrožuje své zdraví ani zdraví ostatních žáků	ATLETIKA průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh, skok, vrh koulí základy evidence výkonů SPORTOVNÍ HRY základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře radost ze hry, prožitek, spolupráce herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) základní pravidla sportovních her příprava a organizace utkání sportovní hry: např. fotbal, basketbal, volejbal, florbal, přehazovaná, vybíjená, házená, ringo GYMNASTIKA záchrana a dopomoc cvičení s náčiním a nářadím ÚPOLY způsoby navazování kontaktu zvedání, nošení a spouštění břemene pádová technika základy sebeobrany BRUSLENÍ jednoduché prvky při jízdě - jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (dle vhodných podmínek) příprava turistické akce přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu chůze se zátěží i v mírně náročném terénu táboření ochrana přírody dokumentace z turistické akce přežití v přírodě, orientace ukrytí, nouzový přístřešek zajištění vody, potravy, tepla další aktivity v přírodě např. orientační běh, turistika, lezecké stěna

	je schopen chůze se zátěží v mírně náročném terénu chrání přírodu je seznámen se základními zásadami přežití v přírodě a orientace v terénu vybuduje si nouzový přístřešek, skryje se v terénu	

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

MKV2 Lidské vztahy

ENV4 Vztah člověka k prostředí

MED7 Práce v realizačním týmu

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie, anglický jazyk, německý jazyk

5.21 Sportovní hry

Charakteristika vyučovacího předmětu *Sportovní hry*

Vyučovací předmět *Sportovní hry* vychází ze vzdělávací oblasti Č*lověk a zdraví* RVP ZV. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působícího na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět, k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Sportovní hry*

Výuka sportovních her probíhá s ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností. V 6. ročníku probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy, se základní 1hodinovou dotací týdně pro všechny žáky. Výuka je organizována v tělocvičně v budově školy.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací

ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy: žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **sportovní hry** (*např.* fotbal, basketbal, přehazovaná, ringo, T-ball, florbal, vybíjená) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy: žák

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka

Učivo

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**

SPORTOVNÍ HRY – 6. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	**Žák:** zná základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her plní úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře chápe význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností	herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy sportovních her pohybové hry s různým zaměřením netradiční pohybové hry a aktivity
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV	chápe význam spolupráce při sportovní aktivitě přijímá herní role a funkce komunikuje s ostatními spoluhráči a dodržuje domluvenou taktiku zná a aplikuje základní pravidla sportovních her snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí podílí se na přípravě a organizaci utkání	pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů soutěží) herní činnosti jednotlivce a týmu hry a soutěže s různými pomůckami

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV2/1 Poznávání lidí

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

přírodopis, fyzika, matematika, hudební výchova, výchova k občanství, člověk a zdraví, tělesná výchova

5.22 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu *Pracovní výchova*

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* RVP ZV, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu *Pracovní výchova*

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* (částečně i osnovy vyučovacího předmětu V*ýchova k občanství*) obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* RVP ZV (na 1. stupni: *Práce s drobným materiálem*, *Konstrukční* č*innosti*, *Pěstitelské práce*, *Příprava pokrm*ů; na 2. stupni: *Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů*). V 8. a 9.ročníku je zařazen převážně tematický okruh *Svět práce.* Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a

hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* je povinný předmět, který se vyučuje v 1. až 5.ročníku a 7. až 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin). Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* lze ve vhodných případech organizovat „střídavě" jako „dvouhodinovky" 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Výtvarnou výchovou apod.). Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky.

Výuka probíhá v kmenových a odborných učebnách školy (kuchyňka), v areálu školy, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí ve vybraných institucích.

Používané strategie při výuce jsou názorné, interaktivní, frontální vyučování, praktická cvičení, práce ve skupinách, demonstrační a experimentální žákovské pokusy, práce s výukovými PC programy, práce s informacemi atd.

Integrace průřezových témat

Tematické okruhy daných průřezových témat jsou zařazovány průběžně ve všech ročnících během celého školního roku.

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho

realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie a pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu - užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období: žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni - uplatňuje zásady správné výživy

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy: žák

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost
ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

PŘÍPRAVA POKRMŮ
Očekávané výstupy: žák
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

- **kuchyně** – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy: žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života

ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání

ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání

- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Učivo

- **trh práce** – povolání, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 1. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	**Žák:** rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi zacházet napodobí předváděnou práci vyhotoví jednoduché výrobky podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období	Práce s drobným materiálem práce s materiály přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní postupy lidové zvyky, tradice, řemesla, roční období
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestaví jednoduché modely bezpečně zachází s díly stavebnice při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost	Práce montážní a demontážní Hygiena a bezpečnost práce
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	provede jednoduché pěstitelské práce předvede péči o pokojové květiny	Pěstitelské práce sázení, zalévání péče o pokojové květiny
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování předvede správné chování při stolování	Příprava pokrmu jednoduchá úprava stolu základní pravidla společenského chování zdravá výživa – pitný režim, zdravá strava

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV3/2 Hodnoty, postoje, praktická etika

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, hudební výchova

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 2. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	**Žák:** rozliší různé druhy materiálu napodobí průběh předváděné práce vyrobí svůj vlastní výrobek	Práce s drobným materiálem práce s materiály přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil jednoduché pracovní postupy hygiena a bezpečnost práce
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	bezpečně zachází s díly stavebnice	Práce montážní a demontážní
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	provede jednoduché pěstitelské práce předvede péči o pokojové květiny	Pěstitelské práce základy péče o pokojové rostliny
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	Příprava pokrmu Správné stolování

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností a poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, hudební výchova, matematika, český jazyk

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 3. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	**Žák:** rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení porovná vlastnosti zpracovaného materiálu ověří vlastnosti materiálu v praxi rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet uvede jednoduchý pracovní postup uvede způsob a použití jednoduchého postupu napodobí průběh předváděné práce předvede dovednost organizovat práci skupiny dodržuje body organizačního řádu podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku příkladně plní povinnosti služby	Práce s drobným materiálem práce s materiály přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní postupy organizace práce hygiena a bezpečnost práce
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi předvede ošetření drobného poranění zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze uvede jednoduchý pracovní postup bezpečně zachází s díly stavebnice při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost vyhotoví dle fantazie jednoduché výrobky podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období	Práce montážní a demonstrační stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž práce s návodem, předlohou bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	provede jednoduché pěstitelské práce předvede péči o pokojové květiny vede si jednoduché kolektivní záznamy rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny	Pěstitelské práce základy péče o pokojové rostliny
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně)	Příprava pokrmu studená kuchyně zdravá výživa - pitný režim, zdravá strava jednoduchá úprava stolu, pravidla chování

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/2 Mezilidské vztahy

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednost

Mezipředmětové vztahy

výtvarná výchova, hudební výchova, matematika, český jazyk

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 4. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	**Žák:** rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení porovná vlastnosti zpracovaného materiálu ověří vlastnosti materiálu v praxi rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet uvede jednoduchý pracovní postup napodobí průběh předváděné práce podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami předvede ošetření drobného poranění zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost	Práce s drobným materiálem práce s materiály přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty, folie vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování – funkce a užití jednoduché pracovní postupy a operace organizace práce výrobky – Vánoce, Velikonoce lidové zvyky, tradice, řemesla hygiena a bezpečnost práce bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	bezpečně zachází s díly stavebnice vyhotoví dle fantazie jednoduché výrobky	Práce montážní a demonstrační stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, montáž a demontáž práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	provede jednoduché pěstitelské práce předvede péči o pokojové květiny vede si jednoduché kolektivní záznamy rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	Pěstitelské práce základy péče o pokojové rostliny pěstování rostlin ze semen v místnosti půda a její zpracování výživa rostlin pravidelná zálivka, přihnojování užití hnojiva – návod k použití první pomoc při požití látky
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně) připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování dodržuje body organizačního řádu	Příprava pokrmu studená kuchyně výběr, nákup a skladování potravin základní technika v kuchyni příprava pokrmu dle zásad zdravé výživy základní vybavení kuchyně

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, výtvarná výchova, hudební výchova, matematika, český jazyk

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 5. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	**Žák:** rozliší různé materiály, předvede praktické činnosti s materiálem předvede základní dovednosti práce s technickými materiály vyrobí jednoduché výrobky s pomocí nářadí a pomůcek zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí	Práce s drobným materiálem práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, dřevo, plasty vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy lidové zvyky, tradice, řemesla bezpečné používání
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	pracuje podle návodu, náčrtu, předlohy dodržuje pracovní postup podle slovního návodu při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění dodržuje bezpečnost a hygienu práce dodržuje pořádek na pracovním místě	bezpečnostní předpisy první pomoc při úrazu práce montážní a demontážní stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem výroba výrobky dle vlastního návrhu užití různých materiálů základy hygieny a bezpečnosti práce
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	vyhledá informace o pokojových rostlinách uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny provede pozorování pokojových rostlin předvede správnou péči o pokojové květiny při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní	pěstitelské práce základy péče o pokojové rostliny užití nářadí a náčiní při různých pěstitelských pracích
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy	orientuje se v základním vybavení kuchyně připraví samostatně jednoduchý pokrm udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	příprava pokrmu studená kuchyně základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin zásady zdravé výživy jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/4 Psychohygiena

OSV1/5 Kreativita

OSV2/3 Komunikace

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 Vztah člověka k prostředí

Mezipředmětové vztahy

přírodověda, výtvarná výchova, hudební výchova, matematika, český jazyk

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 7. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	**Žák:** provádí praktické činnosti s daným materiálem rozliší různé materiály, uvede jejich vlastnosti předvede základní dovednosti práce s technickými materiály využívá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech používá pracovní nářadí a pomůcky zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo při pracovním postupu použije kreslený návod vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění. dodržuje bezpečnost a hygienu práce dodržuje pořádek na pracovním místě	Práce s drobným materiálem práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, dřevo, plasty vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, technologická kázeň Lidové zvyky, tradice, řemesla Nákresy, technické plány, návody Bezpečnostní předpisy první pomoc při úrazu

Průřezová témata

OSV1/1 Rozvoj schopností poznávání

OSV1/5 Kreativita

OSV2/4 Kooperace a kompetice

OSV3/1 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ENV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mezipředmětové vztahy

informační a komunikační technologie, výtvarná výchova, matematika, český jazyk

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 8. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	provádí praktické činnosti s daným materiálem předvede základní dovednosti práce s technickými materiály využívá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech používá pracovní nářadí a pomůcky zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí při pracovním postupu použije kreslený návod při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu orientuje se v základním vybavení kuchyně poradí si s výběrem a nákupem a skladováním potravin připraví samostatně jednoduchý pokrm udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch pracuje podle předepsaného receptu dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti prostře pro slavnostní rodinné stolování dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Práce s drobným materiálem práce s materiály: přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, dřevo, plasty aj vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, technologická kázeň Lidové zvyky, tradice, řemesla Nákresy, technické plány, návody Bezpečnostní předpisy první pomoc při úrazu Příprava pokrmu základní vybavení kuchyně základní technika v kuchyni výběr, nákup a skladování potravin příprava pokrmu dle zásad zdravé výživy Společenská pravidla při stolování Bezpečnostní předpisy

Průřezová témata

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/5 Kreativita

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, informační a komunikační technologie, výchova k občanství, výtvarná výchova

PRACOVNÍ VÝCHOVA – 9. ročník

RVP ZV - výstup	ŠVP ZV - výstup	Učivo
Žák: **FINANČNÍ GRAMOTNOST** M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací **ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ** VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí	**Žák:** vypočítá úrok určí počet dní úrokové doby rozliší jednoduché a složené úrokování na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH vysvětlí význam slova vlastnictví, majetek uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech uvede způsoby ochrany vlastnictví uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti jednoduchém rozpočtu domácnosti sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení popíše funkce banky a uvede příklady jejich služebna příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů objasní princip nabídky a poptávky na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu	**Finanční gramotnost** úrok, jistina, úrokovací období, úroková doba úroková míra jednoduché úrokování náklady zisk DPH **ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ** **majetek, vlastnictví** formy vlastnictví hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví **hospodaření** rozpočet domácnosti **peníze** – historie peněz, funkce a podoby peněz, formy placení možnosti platby (hotově, bezhotovostně), platební karta (debetní, kreditní), příkaz k úhradě, inkaso **hospodaření** – hospodaření domácnosti (osobní rozpočet, rodinný rozpočet, daň, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing) **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků **hospodaření** – hospodaření domácnosti (osobní rozpočet, rodinný rozpočet, daň, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing) **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání **národní hospodářství – ekonomika** (tržní, centrálně plánovaná), úroveň národního hospodářství, struktura národního hospodářství, ukazatelé národního hospodářství, hospodářská politika státu, státní rozpočet, daně **výroba, obchod, služby** – jejich funkce a návaznost

stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu uvede příklady výroby, obchodu a služeb na příkladu popíše, jak na sebe výroba, obchod a služby navazují	

Průřezová témata

OSV1/2 Sebepoznání a sebepojetí

OSV1/3 Seberegulace a sebeorganizace

OSV1/5 Kreativita

Mezipředmětové vztahy

český jazyk, informační a komunikační technologie, výchova k občanství, výtvarná výchova

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Úvod do problematiky hodnocení žáků

Účelem vzdělávání žáků v základní škole je vybavit žáka „klíčovými kompetencemi“. Ty představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích, jsou klíčem k úspěšnosti v celoživotním učení, práci, zájmové činnosti i osobním životě.

Základní otázkou pro hodnocení úspěšnosti žáka je otázka: „Do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání těmito klíčovými kompetencemi vybaven?“

Podstatou praktického objektivního hodnocení úspěšnosti vzdělávání ve škole tedy bude hodnocení úspěšnosti dosažení těch cílů a hodnocení úspěšnosti vybavení žáka těmi kompetencemi, které ve svém souhrnu vedou ke klíčovým kompetencím. Struktura ŠVP (RVP) umožňuje v této souvislosti zaměřit se při evaluaci na očekávané výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí, očekávané výstupy oborů vzdělávacích oblastí a na konkretizované výstupy („konkrétní dílčí aktivní dovednosti“).

Záměrem autorského kolektivu ŠVP bylo, aby tyto konkretizované výstupy vztažené ke konkretizovanému učivu byly nastaveny tak, aby ve svém souhrnu naplňovaly očekávané výstupy vzdělávacích oblastí oborů a vedly tak k očekávanému efektu – vybavit žáka souborem znalostí, dovedností, návyků a postojů - tedy ke klíčovým kompetencím. Za předpokladu, že jsou tyto dílčí kompetence správně nastaveny (což zůstává prioritním úkolem i pro další ověřování a případnou korekci ŠVP) lze se při evaluaci zaměřit přímo na tyto dílčí kompetence, jako na hlavní předmět hodnocení úspěšnosti žáka v procesu vzdělávání.

Obecné pokyny pro hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků je pokynem pro pedagogické pracovníky a určuje pravidla hodnocení žáků Základní školy v Jablonci nad Nisou – Rýnovicích, Pod Vodárnou 10, příspěvkové organizace. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáka musí být jednoznačné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, srozumitelné a všestranné. Pro hodnocení platí obecná zásada, že vždy hodnotíme to, co žák zná a ne to, co nezná. Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci uplatňuje pedagogický pracovník (dále jen učitel) přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech vzhledem k určité indispozici (dlouhodobá nemoc, změny v rodinných poměrech apod.). Dále je potřeba při klasifikaci zohlednit případné specifické poruchy učení a výsledky vyšetření PPP v návaznosti na integraci. Učitel je povinen prokazatelným způsobem (zápis do systému Bakaláři, písemné oznámení, osobní pohovor apod.) oznámit zákonnému zástupci žáka veškeré problémy v prospěchu a chování ve chvíli, kdy se tyto problémy objeví. Třídní učitel odpovídá za to, že veškeré údaje o hodnocení, o hodnocení chování a o výchovných opatřeních se zapisují mimo povinnou dokumentaci také do systému Bakaláři. Pro příslušný školní rok jsou vedením školy vydávány „Důležité informace pro pedagogické pracovníky“, kde jsou specifikovány případné změny a upřesnění směrem k hodnocení, evidenci.

6.2 Stupně a zásady hodnocení prospěchu a chování

Prospěch

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích je klasifikován těmito stupni:

„1“ – výborný
„2“ – chvalitebný
„3“ – dobrý
„4“ – dostatečný

„5“ – nedostatečný

Úroveň dosažení OVO (očekávaných výstupů)

1 – výborný	ovládá bezpečně	100%-90%
2 – chvalitebný	ovládá	89%-75%
3 – dobrý	v podstatě ovládá	74%-45%
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami	44%-20%
5 - nedostatečný	neovládá	19%-00%

Úroveň myšlení - hloubka porozumění, samostatnost

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, rozvíjí téma, samostatný
2 – chvalitebný	celkem dobře chápe souvislosti, ověřuje správnost, vcelku samostatný
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení, s pomocí chápe souvislosti, uvede příklad
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, zopakuje, označí, seřadí
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky, rezignace, nulová snaha

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné a přesné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně a málo výstižně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	neumí se vyjádřit, těžko hledá výrazy

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, práce s chybou

1 – výborný	užívá vědomostí spolehlivě přesně a s jistotou, úplnost, správnost, nechybuje
2 – chvalitebný	úkolů se dopouští jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí, rezignace, bezradnost, lhostejnost

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, plní aktivně zadané úkoly
2 – chvalitebný	učí se svědomitě, vcelku aktivní, zadané úkoly většinou plní
3 – dobrý	k učení, k práci a k plnění zadaných úkolů potřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty, zadané úkoly téměř neplní
5 - nedostatečný	pasivní, pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Skupinová práce

1 – výborný	téměř vždy se aktivně podílí na práci skupiny, drží se tématu, navrhuje užitečné nápady a myšlenky, vhodně komunikuje
2 – chvalitebný	často se podílí na práci skupiny, drží se tématu, často navrhuje užitečné nápady a myšlenky, často vhodně komunikuje

3 – dobrý	někdy se aktivně podílí na práci skupiny a někdy se drží tématu, někdy má užitečné nápady a myšlenky, někdy komunikuje bez potíží
4 – dostatečný	zřídka se podílí na práci skupiny, zřídka se drží tématu, ojediněle má užitečné nápady a myšlenky, vhodně komunikuje ojediněle
5 - nedostatečný	nepodílí se na práci skupiny, nedrží se tématu, nemá užitečné nápady a myšlenky, nevhodně komunikuje

Chování

Chování žáka je vždy uzavřeno k příslušnému pololetí a klasifikováno těmito stupni:

„1“ – velmi dobré

„2“ – uspokojivé

„3“ – neuspokojivé

Známka z chování je vždy uzavřena k příslušnému pololetí.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených zákonem č.561/2004 Sb. Porušení zákazu pořizování video a audio záznamů na jakékoli přenosné nosiče v budově školy se považuje za hrubé porušení ustanovení školního řádu a může být hodnoceno i jako trestný čin. Porušení zákazu vnášet do školy a ve škole užívat návykové látky a jedy a, takové látky, které je svým vzhledem, chutí a konzistencí napodobují je považováno za zvlášť hrubé porušení ustanovení školního řádu“

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Výchovná opatření může udělit nebo uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

Žákovi, který vykazuje kázeňské problémy závažným porušováním školního řádu, lze udělit výchovná opatření k posílení kázně:

„NTU“ – napomenutí třídního učitele

„DTU“ – důtka třídního učitele

„DŘŠ“ – důtka ředitele školy

Pokud se jedná o závažný přestupek proti ustanovení Školního řádu, nemusí učitel dodržet postupnou škálu kázeňských opatření.

U prokázaného záškoláctví je nutné ihned prokazatelným způsobem vyrozumět zákonného zástupce žáka. V rámci prevence a ochrany před sociálně patologickými jevy škola též postupuje dle platných předpisů a směrnic a učiní další nezbytná opatření včetně zaslání hlášení příslušným úřadům.

Celkové hodnocení žáka

Celkové hodnocení žáka se vyjadřuje stupni:

- **prospěl/a s vyznamenáním**
- **prospěl/a**
- **neprospěl/a**

Žák je hodnocen stupněm:

- **prospěl/a s vyznamenáním** = není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než chvalitebným, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré
- **prospěl/a** = není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný

➢ **neprospěl/a** = je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný

Získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- analýzou výsledků činnosti žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden a zdravotnických služeb
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Žák musí být z příslušného vyučovacího předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně několikrát za každé čtvrtletí. Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů či výtvorů. Při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky písemných zkoušek a prací a praktických činností oznamuje v nejbližším možném termínu.

Termíny kontrolních písemných prací, zejména čtvrtletních, prokonzultuje učitel s třídním učitelem (případně učiní dopředu záznam do třídní knihy), aby se práce z více předmětů nadměrně nekumulovaly do určitého období. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o klasifikaci žáka. Všechny známky jsou zapisovány do systému Bakaláři. Pokud je žák dlouhodobě nemocen (více než týden), učitel individuálně žákovi rozvrhne doplnění učiva a zpětně toto doplnění zkontroluje.

Váha známek

Učitel klasifikuje žáka podle předem stanovených kritérií těmito váhami:

První stupeň

1. třída - známky bez váhy (všechny známky mají stejnou váhu a jsou tedy rovnocenné)

2. a 3. třída - známky s váhou **1 - 3**

- **váha 1** - opisy, cvičení, aktivita v hodině, příprava na vyučování
- **váha 2** - písemné opakování tematických celků
- **váha 3** - čtvrtletní a pololetní práce

4. a 5. třída - známky s váhou **1 - 4**

- **váha 1** - opisy, cvičení, aktivita v hodině, příprava na vyučování
- **váha 2** - hlášené testy, cvičení, zkoušení, referáty
- **váha 3** - písemné opakování tematických celků
- **váha 4 -** čtvrtletní a pololetní práce

Druhý stupeň

6. - 9. třída - známky s váhou **1 - 5**

- **váha 1** - krátký neplánovaný test, ověření znalostí, kolektivní práce, aktivita v hodině, orientační zkoušení, písemná příprava na vyučování, krátký referát bez prezentace
- **váha 2** - test středního rozsahu, ústní projev, referát bez prezentace, samostatná práce (vyhledávání informací, orientace v textu, práce s učebnicí / internetem), ČZ – práce v hodině

- **váha 3** – referát s prezentací, zkoušení a testy probrané látky (předem ohlášené), ústní zkoušení, ČZ – samostatná velká práce s prezentací
- **váha 4 –** písemné opakování po uzavření tématu / lekce (předem ohlášené)
- **váha 5 -** čtvrtletní a pololetní práce

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Ústní sebehodnocení žáků probíhá v jednotlivých předmětech průběžně v celém školním roce. Vždy na konci pololetí zhodnotí žáci svou práci písemně. S jejich sebehodnocením mají možnost se rodiče seznámit na konzultacích. Výsledky sebehodnocení projedná a prodiskutuje třídní učitel se žáky na třídnické hodině.

Klasifikace žáka

Žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět na základě získaných podkladů za příslušné pololetí. Zákonní zástupci žáků s vývojovou poruchou diagnostikovanou odborným pracovištěm mohou požádat o slovní hodnocení. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci hodnotícího období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnotící období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období (může být jedním z vodítek). Při klasifikaci se zohlední také přístup žáka, inteligenční schopnosti, schopnost samostatné práce, píle a snaha. Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu. Hodnotíme to, co žák zná. Smyslem hodnocení není žáka „nachytat“ na tom, co neumí.

Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídách. Pro čtvrtletní a pololetní klasifikaci jsou předepsány vnitřní formuláře, které vyplňují třídní i netřídní učitelé. Na základě těchto údajů jsou zpracovány přehledy klasifikace žáků celé školy. Pro přehledy o klasifikaci slouží výstupy ze systému Bakaláři. Případné problémy a zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogických radách. Na konci pololetního klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíší třídní učitelé výsledky celkové klasifikace systému Bakaláři a připraví případné návrhy na opravné zkoušky či termíny odložené klasifikace. Klasifikace a tisk vysvědčení se zpracovává na počítači v systému Bakaláři. V prvním pololetí se žákům vydává výpis z vysvědčení.

Doplnění podkladů pro hodnocení žáka

Při 30% nebo vyšší absenci během klasifikačního období nebo při získání nižšího počtu známek, než stanoví klasifikační řád, může vyučující nařídit žákovi doplňkovou zkoušku pro uzavření klasifikace. Termín zkoušky oznámí vyučující/zkoušející písemně zákonnému zástupci nezletilého žáka nebo zletilému žákovi a informuje o něm vedení školy. Výsledná známka za klasifikační období se stanoví na základě této zkoušky a dalších klasifikačních podkladů vyučujícího (např. známky z ostatních zkoušek, písemných prací). Doplňková zkouška se koná obvykle mimo vyučování, může mít část písemnou i ústní. Doplňkových zkoušek může žák vykonat z jednoho předmětu za klasifikační období několik a může jich konat také v jeden den několik. Zkoušející odevzdá záznam o průběhu doplňkové zkoušky zástupkyni ředitele školy. Doplňkové zkoušky může konat i žák s individuálním vzdělávacím plánem.

Celkové hodnocení žáka, opakování ročníku, splnění povinné školní docházky

Celkový prospěch žáka zahrnuje výsledky klasifikace z povinných předmětů, povinně volitelných předmětů a chování, nezahrnuje hodnocení nepovinných předmětů. Stupeň celkového prospěchu se uvádí na vysvědčení.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ve všech povinných předmětech s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín a to tak, aby hodnocení žáka mohlo být provedeno nejpozději do dvou měsíců po ukončení pololetí. Není-li možná klasifikace ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí neklasifikuje.

Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny klasifikovat na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do 30. září příslušného roku. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník, popřípadě znovu opakuje 9. ročník. Žák, který nemohl být klasifikován v náhradním termínu, nebo byl klasifikován nedostatečně, opakuje ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy byl s touto skutečností seznámen, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zákonný zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušný odbor školství KÚ U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být klasifikován. To neplatí o žákovi, který na daném stupni již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být klasifikován, povolit na žádost zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Komisionální a opravné zkoušky

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky. Opravné zkoušky jsou komisionální. Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy, eventuálně odbor školství Krajského úřadu. Komise je tříčlenná, tvoří ji předseda, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu a přísedící. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol. Komise žáka přezkouší neprodleně, nejpozději do 14 dnů. Výsledek přezkoušení oznámí ředitel školy prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka. Žák může v jednom dni konat opravnou zkoušku pouze z jednoho předmětu. Žák koná opravné zkoušky nejpozději do konce příslušného školního roku. Termín stanoví ředitel školy. Nemůže-li se žák dostavit ze závažných důvodů, umožní ředitel školy vykonání opravných zkoušek v náhradním termínu nejpozději do 15. září příslušného roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se nedostavil k opravné zkoušce ve stanoveném termínu, neprospěl.

Hodnocení žáků při plnění povinné školní docházky v zahraničí

Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraničí, koná zkoušku ve spádové škole:

- ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura
- v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu oboru vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice
- na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu oboru Dějepis a Zeměpis vztahujícího se k České republice

Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Zkouška je komisionální, komisi jmenuje ředitel zkoušející školy podle vyhlášky č. 48/2005 Sb.

Termín zkoušky určí ředitel školy po dohodě se zákonným zástupcem nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Není-li možno žáka přezkoušet ze závažných důvodů, stanoví ředitel školy náhradní termín, nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Po vykonání zkoušky vydá škola žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text: „ *Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona*“.

Hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami (dyslexie, dysortografie, dysgrafie, dyskalkulie, dyslalie)

U žáků s vývojovou poruchou klade učitel důraz na ten druh projevu žáka (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklady podat lepší výkon. Při klasifikaci nevychází učitel z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. To ale neznamená, že žák s vývojovou poruchou nesmí psát písemné práce nebo být ústně zkoušen. Zákonní zástupci žáků s vývojovou poruchou diagnostikovanou odborným pracovištěm mohou požádat o slovní hodnocení. Na slovním hodnocení se dohodnou s třídním učitelem, který tuto skutečnost přenese i na ostatní příslušné vyučující. Použití slovního hodnocení není pouhé mechanické převádění číselného stupně hodnocení do složitější slovní podoby. Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu žáka.

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) zvládnutí učiva předepsaného vzdělávacím programem

- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodní otázky

c) úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na návodní otázky

d) úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů

- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení.

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodní otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodní otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a dovedností spolehlivě a uvědoměle, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě

3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje ustanovení řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s ustanoveními řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti řádu školy, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s řádem školy. Dopustí se takových závažných přestupků, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení žáka je nedílnou součástí procesu hodnocení a je současně považováno za jednu z významných kompetencí. Žáci jsou úměrně ke svému věku postupně vedeni k vlastnímu hodnocení své práce ve smyslu zdravého sociálního a psychického rozvoje. Využívá se především vlastní zhodnocení práce v hodině, zhodnocení práce za delší časový úsek, hodnocení podílu na práci ve skupině, na projektech apod. Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení učitelem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení konfrontováno. Vyhodnocování žákovských sebehodnocení provádí učitel podle povahy sebehodnocení osobně se žákem nebo společně s celou třídou. Při rozebírání sebehodnocení přihlíží učitel k žákově osobnosti, dodržuje pedagogický takt. Sebehodnocení provádí žák na základě kritérií stanovených k jednotlivým vzdělávacím úkolům a cílům

Žák při sebehodnocení reflektuje zejména:

- co se naučil, v čem se zdokonalil
- jak je schopen aplikovat získané znalosti a dovednosti
- kde jsou příčiny jeho neúspěchu a jaká je cesta k odstranění chyb
- co by chtěl zlepšit
- schopnost prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu
- přístup k výuce, zájem o předmět

V sebehodnocení žáka lze uplatnit všechny formy hodnocení:

- slovní hodnocení (posouzení, zdůvodnění, obhajoba, argumentace, zhodnocení, ocenění nejlépe technikou volného psaní)
- klasifikace – známky, body, procenta

- zobrazení – symboly, obrázky

1. HODNOCENÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ

Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.

2. HODNOCENÍ INDIVIDUÁLNĚ VZDĚLÁVANÝCH ŽÁKŮ

Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka klasifikovat na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace byla provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka klasifikovat na konci pololetí ani v náhradním termínu.

7 AUTOEVALUACE ŠKOLY A JEJÍ EVALUAČNÍ ČINNOST

Autoevaluace školy a její další evaluační činnost slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby vedení školy o tom, jak se škole daří naplňovat stanovené vzdělávací záměry a cíle. Jsou současně i hodnocením kvality školy a hodnocením kvality ŠVP.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitel školy.

Na rozdíl od stěžejní evaluační role vyučujícího daného vzdělávacího předmětu, který hodnotí zejména úspěšnost žáků při dosahování dílčích kompetencí v průběhu vyučovací hodiny (za čtvrtletí, pololetí atd.), úloha ředitele školy a jím pověřených metodických orgánů - metodických sdružení spočívá především ve zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných výstupů jednotlivých oborů vzdělávacích oblastí, a to především na konci 1., 2. a 3. vzdělávacího období ŠVP. Evaluační formou jsou převážně standardizované testy, které umožní porovnat úspěšnost žáků v ročníku (třídě, mezi školami...). Cíle, předmět hodnocení, obsah, formy a metody by měly zohledňovat i vytčené vzdělávací priority školy. Škola může využít i případných vhodných standardizovaných evaluačních testů institucí, které se evaluací školních vzdělávacích programů budou zabývat.

Nedílnou součástí autoevaluace školy je zpětná vazba ze strany rodičů a ze strany zřizovatele.

Pro potřeby autoevaluace bude škola využívat i jiné hodnotící zprávy (Inspekční zprávu ČŠI …)

Evaluačními činnostmi a aktivitami (eventuelně i použitými formami a metodami) zjišťuje škola úroveň očekávaných výstupů v 5. a 9. třídě a naplnění průřezových témat. Součástí evaluační činnosti je její vyhodnocení, které obsahuje návrhy vhodných opatření a návrhy na další úpravu ŠVP.

Vlastní hodnocení školy

Oblasti	Cíle	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Podmínky vzdělávání	podporovat a motivovat žáky podporovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami podporovat žáky v celoživotním vzdělávání	dostatek finančních prostředků odborná kvalifikace pedagogů motivace žáků k učení	rozhovor, pozorování průběžné hodnocení dodržování časového rozvržení učiva (tematických plánů) kontrola dodržování individuálních plánů	průběžně
Průběh vzdělávání	rozvíjet klíčové kompetence pomoci žákům osvojit si vzdělávací strategie	uplatnění absolventů školy (úspěšnost při přijetí na střední školy)	hodnocení kvality vyučovacích hodin hodnocení znalostí a dovedností žáků kontrola dodržování tematických plánů	průběžně
Podpora žákům a studentům	podporovat žáky v učení a dosažení co nejvyšší úrovně vědomostí a dovedností	úroveň dosažení vědomostí a dovedností u žáků	kontrola plnění kritérií pro hodnocení žáků hodnocení projektů plnění individuálních plánů	průběžně čtvrtletně shrnutí
Kvalita personální práce	zajištění odborného růstu zaměstnanců řádné plnění pracovních povinností vzájemná spolupráce	úroveň odbornosti jednotlivých učitelů a způsob předávání vědomostí a schopností žákům angažovanost učitele	hospitační činnost vzájemné hospitace pozorování rozhovor hodnocení účasti na soutěžích a olympiádách	průběžně

Kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků rozvoj pedagogických a sociálních dovedností učitelů	účast učitelů na programech dalšího vzdělávání	kontrola účasti učitelů na školeních, seminářích zakládání složek získaných certifikátů a osvědčení u jednotlivých učitelů	průběžně dle plánu DVPP
Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	kvalitní úroveň pedagogického procesu kvalitní hospodaření a efektivní využívání finančních prostředků k rozvoji školy	technická vybavenost školy úroveň vybavenosti učebními pomůckami	zadávání revizí, technických zpráv odborným firmám dotazník rodičům a žákům (SWOT analýza)	průběžně, dle plánu revizí a kontrol dle schváleného rozpočtu zřizovatelem
Spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání	zvyšovat spokojenost rodičů a žáků s prací školy dále udržovat vysokou účast rodičů na akcích školy zvyšovat úroveň spolupráce rodičů a školy	zájem rodičů o školu spokojenost rodičů a žáků s prací školy image školy	dotazníky SWOT analýza pro žáky, rodiče, zřizovatele a členy Školské rady pozorování rozhovory	průběžně SWOT analýza jednou za 2 roky
Výsledky vzdělávání žáků a studentů	dosažení co nejlepších výsledků odpovídajících individuálním možnostem žáků úspěšnost přijetí žáků na střední školy	splnění očekávaných výstupů v 5. a 9. třídě plnění projektů, úroveň dosažení klíčových kompetencí úspěšnost žáků při přijímacím řízení na SŠ	srovnávací testy analýza žákovských prací testy vyhodnocení přijetí žáků na SŠ	průběžně na konci 5. a 9. třídy
Řízení školy	efektivní vedení školy plnění daných kritérií a cílů	etika a klima školy kvalita vyučování kvalita řízení otevřenost řízení	monitorování dotazníky učitelům a rodičům (SWOT analýza) vytváření podmínek pro efektivní zpětnou vazbu	průběžně pravidelná SWOT analýza

8 ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Ustanovení školního vzdělávacího programu jsou podkladem pro stanovení celoročního plánu školy, týdenních plánů školy, pro zpracování tematických plánů jednotlivých ročníků a předmětů, které aktualizují a upřesňují text ŠVP ZV pro daný školní rok.

Změny v tomto školním vzdělávacím programu lze provádět na základě závěrů autoevaluace školy nebo na základě návrhů pedagogů školy po ukončení školního roku a před začátkem dalšího školního roku po schválení pedagogickou radou školy.